ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ ԵՎ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

011301.01.6 « ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԵԹՈԴԻԿԱ»

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՄԲ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅԱՆ

ԲԱԿԱԼԱՎՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐՈՎ

սովորող ուսանողների համար

ՎԱՆԱՁՈՐ 2019

ՆԱԽԱԲԱՆ ....
ՄԱՍ I. Ա. Կրեդիտային համակարգով ուսումնառության ուղեցույց..........................
Բ. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը......................................
Գ. Ուսումնական խորհրդատուների ծառայությունը..
Դ. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները......................................
Մաս II. ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ...
1. Տեղեկագրքի նպատակը...
2. 011301.01.6 «ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ և ՄԵԹՈԴԻԿԱ» մասնագիտության տեղեկագիրք ....
I. Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական դասընթացներ................
II Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական դասընթացներ ....
III Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ ....
IV Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ ....
V. Այլ բաղադրիչներ

ՄԱՍ I. Ա. ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

1. Ընդհանուր դրույթներ

Բոլոնիայի գործընթացին ինտեգրումը ենթադրում է տարբերակված աստիճաններով (բակալավրիատ, մագիստրատուրա, հետբուհական գիտակրթական) բարձրագույն կրթական համակարգ՝ նրա յուրաքանչյուր փուլում ավելի ճկուն, դասախոսի և ուսանողի ակադեմիական ազատություններին նպաստող ուսումնական գործընթացների կիրառմամբ: Մասնավորապես, ուսանողը հնարավորություն է ստանում ակտիվորեն մասնակցելու իր անհատական ուսումնական պլանի կազմմանը, հետևաբար և իր՝ որպես մասնագետի կայացմանը, իսկ դասախոսը՝ ընտրելու դասավանդման այնպիսի մեթոդներ և միջոցներ, որոնք ապահովում են ուսումնական գործընթացի բարձր որակ:

Ուսումնական գործընթացում բարեփոխումների իրականացման համար կարևորվում է ակադեմիական կրեդիտների կուտակման ու փոխանցման և գիտելիքների գնահատման բազմագործոնային համակարգերի ներդրումը, որը ենթադրում է մի շարք փոփոխություններ ուսումնական գործընթացի կազմակերպման գործում՝ էապես նպաստելով ուսանողների ակադեմիական ազատությանը:

1. Սույն կանոնակարգը հիմնվում է« Կրթության մասինե և «Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասինե ՀՀ օրենքների, ՀՀ կառավարության 27 դեկտեմբերի 2005թ. թիվ 2307-Ն «ՀՀ բարձրագույն կրթության համակարգում կրեդիտային համակարգի ներդրման մասինե որոշման, ՀՀ ԿԳ նախարարի 2007թ. հունիսի 9-ի թիվ 588-Ա/Ք հրամանով հաստատված «Բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում ուսումնական գործընթացի կրեդիտային համակարգով կազմակերպման օրինակելի կարգե-իե, «Ուսումնական ծրագրերի (պլանների) կրեդիտային հենքով վերակառուցման և կրթական մոդուլներին կրեդիտների հատկացման մեթոդական ուղեցույցե-իե և ՀՀ ԿԳՆ հրահանգչական նամակների վրա:

2. Կանոնակարգի դրույթները գործողության մեջ են դրվում գիտխորհրդում հաստատման օրից և նույն ժամանակից ուժը կորցրած են ճանաչվում «ՎՊՀ-ի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, ստուգարքների և քննությունների կազմակերպման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգե-ը՝ ընդունված ՎՊՀ

գիտխորհրդում 29.10.2007թ և «ՎՊՀ-ում ակադեմիական կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման ուղեցույցե-ը՝ ընդունված ՎՊՀ գիտխորհրդում 07.03.2008թ.:

3. Սույն կանոնակարգում ներկայացված են նաև կրեդիտային համակարգում գործածվող առանձին տերմիններ, համակարգի բնութագրիչներ:

2. Կրեդիտային համակարգի հիմնական հասկացությունները

4. Համաեվրոպական ECTS կրեդիտային համակարգի հետևյալ սահմանումները և դրույթները ընդունված են Հայաստանի բարձրագույն կրթության համակարգում և գործում են ՎՊՀ-ի բակալավրի և մագիստրատուրայի կրթական ծրագրերում.

- Բակալավրիատը բարձրագույն կրթության առաջին աստիճանն է, որը ներառում է 3-4 լրիվ ուսումնական տարիների ավարտուն դասընթացներ: ՎՊՀ-ում բակալավրիատի տևողությունը 4 ուսումնական տարի է:
- Մագիստրատուրան բարձրագույն մասնագիտական կրթության երկրորդ աստիճանն է, որի տևողությունը 1-2 տարի է (ՎՊՀ-ում՝ 2 տարի), հեռակա ուսուցման համակարգում՝ 2,5 տարի:
- Ասպիրանտուրան հետբուհական կրթության աստիճան է: Ասպիրանտուրայի տևողությունն առկա ուսուցման համակարգում 3 տարի է, հեռակա ուսուցման համակարգում՝ 4 տարի:
- Ուսումնական տարին ուսանողի 40 շաբաթյա բոլոր տեսակի ուսումնական արդյունավետ աշխատանքների ժամանակն է, որից առնվազն 32 շաբաթը տրամադրվում է ուսումնական պարապմունքներին և իրականացվում է երկու կիսամյակներով՝ աշնանային և գարնանային:
- Կարողությունը (կոմպետենցիան) գիտելիքի, ընկալման, ունակությունների և հմտությունների դինամիկ համակցություն է, որի ձևավորումը կրթական ծրագրի հիմնական նպատակն է: Այն կարող է լինել մասնագիտական ուսման տվյալ բնագավառի համար (առանձնահատուկ) և ընդհանուր (անկախ բնագավառից):
- Կրթական արդյունքն այն է, ինչ պետք է գիտենա, հասկանա և (կամ) կարողանա անել ուսանողը ուսումնառության ավարտին: Կրթական արդյունքը զուգակցվում է համապատասխան գնահատման համակարգով, որը հնարավորություն է տալիս դատելու դասընթացով սահմանված կրթական արդյունքի ձեռքբերման մասին:

• Կրթական (ուսումնական) մոդուլը ուսումնական ծրագրի ամենափոքր, համեմատաբար ինքնուրույն մասն է: Կրթական մոդուլի ուսուցման տևողությունը մեկ կիսամյակ է՝ դրանով սահմանափակված կրթական արդյունքների պարտադիր գնահատմամբ:

• ECTS Կրեդիտը դասընթացը (կրթական մոդուլը) ավարտելու և դրա ելքային արդյունքները ձեռք բերելու համար ուսանողից պահանջվող ժամաքանակով արտահայտված ուսումնական բեռնվածքի չափման համընդունելի պայմանական միավոր է, որը տրվում է ուսանողին նախանշված կրթական արդյունքների դրական գնահատումից հետո:

3. ECTS կրեդիտի կարևորագույն հատկանիշները

5. ECTS կրեդիտով սահմանվող ուսումնական բեռնվածքը ներառում է ուսանողի լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն իրականացվող բոլոր տեսակի ուսումնական աշխատանքները, այդ թվում՝ մասնակցությունը դասախոսություններին, սեմինար և գործնական պարապմունքներին, լաբորատոր աշխատանքներին և պրակտիկաներին, կուրսային և ավարտական աշխատանքների կատարումը, քննություններին նախապատրաստվելը և դրանք հանձնելը, անհատական հետազոտությունը և այլն,

6. կրեդիտը չափում է ուսանողի միայն ուսումնական բեռնվածքը և չի գնահատում դասընթացի կամ կրթական մոդուլի բարդության աստիճանը, կարևորությունը և մակարդակը կրթական ծրագրում կամ ուսանողի կողմից դրա յուրացման որակը (գնահատականը),

7. կրեդիտը ուսանողին տրվում է միայն կրթական մոդուլով նախանշված ելքային կրթական արդյունքի գնահատման շեմային չափանիշները բավարարելուց հետո: Ուսանողը վաստակում է կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտների լրիվ քանակը՝ քննական արդյունքների (գնահատականների կամ գնահատման միավորների) հետ միասին,

8. ECTS կրեդիտը չի չափում դասախոսի ուսումնական գործունեության (դասավանդման) աշխատածավալը: Այն չափում է ուսանողի ուսումնական աշխատանքի (ուսումնառության) ծավալը,

9. կրեդիտը չի փոխարինում ուսանողի՝ թվանշաններով գնահատմանը, իսկ ուսանողի վաստակած կրեդիտների քանակը չի որոշվում նրա ստացած թվանշաններով (գնահատման միավորներով),

10. կրեդիտը չի արտահայտում ուսանողի ստացած գիտելիքի որակը, այն չափվում է գնահատականներով:

4. Կրեդիտային համակարգի կարևոր հատկանիշները

11. Կրեդիտային համակարգը ուսումնական գործընթացի կազմակերպման, ակադեմիական կրեդիտների միջոցով ուսումնառության արդյունքների հաշվառման (արժևորման), կուտակման և փոխանցման համակարգ է, որտեղ ուսանողին համապատասխան որակավորումը շնորհվում է կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ քանակի և բովանդակության ձեռքբերումից հետո:

12. Կրեդիտների կուտակման և փոխանցման ECTS համակարգը միասնական համաեվրոպական կրեդիտային համակարգ է, որում ուսանողի մեկ ուսումնական տարվա լրիվ ուսումնական աշխատածավալը չափվում է 60 ECTS կրեդիտով:

Այն նախատեսված է Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածքում ուսանողների ձեռք բերած կրթական արդյունքների չափման, պաշտոնական ճանաչման և բուհից բուհ փոխանցումը դյուրացնելու համար:

13. ECTS համակարգի կարևորագույն հատկանիշներն են.

• կիսամյակը, ուսումնական տարին կամ ուսումնառության լրիվ ծրագիրը հաջողությամբ ավարտելու համար ուսանողը պետք է վաստակի կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ քանակը,

• կրեդիտներ հատկացվում են կրթական ծրագրի՝ գնահատման ենթակա բոլոր բաղկացուցիչներին՝ դասընթացներին, կրթական մոդուլներին, պրակտիկաներին, կուրսային և ավարտական աշխատանքներին և այլն,

• կրթական ծրագիրը և դրա առանձին բաղկացուցիչները բնութագրող բոլոր պայմանները՝ ծրագրի նպատակը և ավարտական պահանջները, դասընթացների ելքային կրթական արդյունքները և հատկացված կրեդիտները, ուսումնառության, դասավանդման և գնահատման մեթոդները և այլն, հրապարակվում են նախապես և հասանելի են դրանցից օգտվողներին (ուսանողներին և դասախոսներին):

5. Կրեդիտային համակարգի հիմնական գործառույթները

Կրեդիտային համակարգի հիմնական գործառույթները երկուսն են՝

ա) կրեդիտների փոխանցում.

այս գործառույթը ենթադրում է ուսումնական ծրագրի (պլանի) բոլոր դասընթացների և կրթական մոդուլների աշխատածավալների արտահայտում կրեդիտների օգնությամբ, ինչը հնարավոր է դարձնում կրեդիտներով չափված կրթական արդյունքի փոխանցումը ծրագրերի և բուհերի միջև,

բ) կրեդիտների կուտակում.

այս գործառույթի իրականացումը ենթադրում է կրթական կրեդիտների աստիճանական կուտակման գործընթացի առկայություն, ինչն իրականացվում է ուսանողի անհատական ուսումնական ծրագրի օգնությամբ,

Նշված գործառույթները բնութագրվում են մի շարք հատկանիշներով և ուղեկցվում համապատասխան ընթացակարգերով:

14. Կրեդիտների փոխանցման գործառույթի հիմնական հատկանիշներն են.

• գործում են մոդուլացված ուսումնական ծրագրեր, որոնց բոլոր բաղադրամասերի (դասընթացներ, կրթական մոդուլներ, կուրսային և ավարտական աշխատանքներ, պրակտիկաներ և այլն) աշխատածավալները տրված են ուսանողի լրիվ ուսումնական բեռնվածությունը (լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն աշխատանք) արտահայտող ECTS կրեդիտներով,

• կրեդիտներով արտահայտված կրթական արդյունքների փոխադարձ ճանաչման և որոշակի թվով կրեդիտների՝ ծրագրից ծրագիր փոխանցման (տեղափոխման) հնարավորություն նույն բուհի ներսում կամ բուհերի միջև՝ ընդունող բուհի ծրագրերին համապատասխան:

15. Կրեդիտների կուտակման գործառույթի հիմնական հատկանիշներն են.

• պարտադիր և ընտրովի դասընթացներից բաղկացած ուսումնական ծրագրեր, որոնցից յուրաքանչյուրի յուրացման հաջորդականությունը սահմանվում է դասընթացների նախապայմաններով,

• ուսանողի կողմից դասընթացների ընտրության և դրանցում ընդգրկվելու համար գրանցման ընթացակարգերի առկայություն,

• ուսանողների ուսումնառության անհատական ծրագրերի առկայություն,

• դասընթացի համար մեկից ավելի ուսումնական հոսքերի առկայության դեպքում ուսանողի կողմից դրանց ընտրության հնարավորություն՝ ելնելով դասընթացի կայացման ժամանակացույցից և (կամ) դասախոսին նախապատվություն տալուց,

• ուսանողի կողմից ուսումնառության ինտենսիվության, հետևաբար նաև ուսումնառության ծրագրի տևողության կարգավորման հնարավորություն:

6. Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը և կրթական ծրագրերի աշխատածավալը

16. ՎՊՀ-ում բակալավրի, մագիստրոսի և հետազոտողի կրթական աստիճաններում ուսանողի ուսումնական կիսամյակի բեռնվածությունը սահմանվում է 30 կրեդիտային միավոր (10% թույլատրելի շեղումով), ուսումնական

տարվա բեռնվածությունը՝ 60 կրեդիտային միավոր (տարեկան ուսումնական բեռնվա-ծությունը՝ 1800 ակադեմիական ժամ):

17. Ուսանողի շաբաթական ուսումնական լրիվ բեռնվածության առավելագույն չափը 45 ժամ է, որը համարժեք է 1,5 կրեդիտային միավորին:

18. ՎՊՀ-ում ուսումնական գործընթացը կազմակերպվում է աշնանային և գարնանային կիսամյակներով: Ուսումնական կիսամյակների տևողությունը կազմում է 20 շաբաթ, որի ընթացքում իրականացվում են տեսական ուսուցումը, ընթացիկ ստուգումները, ստուգարքներն ու քննությունները, ուսումնական, արտադրական և հետազոտական (մագիստրատու¬րայում) պրակտիկաները, բակալավրի ավարտական աշխատանքի և մագիստրո¬սական թեզի շարադրման ու պաշտպանության աշխատանքները, ինչպես նաև պետական որակավորման քննությունները:

19. Բակալավրի կրթական ծրագրի ուսումնական լրիվ աշխատածավալը կազմում է 240 կրեդիտային միավոր:

20. Մագիստրոսի կրթական ծրագրի ուսումնական լրիվ աշխատածավալը կազմում է 120 կրեդիտային միավոր:

21. Ուսման բարձր առաջադիմություն ունեցող ուսանողը սահմանված կարգով կարող է ստանձնել լրացուցիչ բեռնվածություն:

7. Դասընթացները և կրթական մոդուլները

22. Ուսումնական ծրագրում (պլանում) ներառված դասընթացները կամ կրթական մոդուլները ներկայացվում են հատկացված կրեդիտների հետ միասին£

23. Մեծածավալ դասընթացներն անհրաժեշտության դեպքում բաժանվում են 1 կիսամյակ տևողությամբ առանձին կրթական մոդուլների£

24. Դասընթացները (կրթական մոդուլները) ըստ յուրացման բնույթի բաժանվում են 2 հիմնական խմբի՝

ա) պարտադիր դասընթացներ, որոնց յուրացումն ամրագրված է որոշակի կիսամյակներում,

բ) կամընտրական դասընթացներ, որոնց յուրացման կիսամյակը ամրագրված է մագիստրոսական ծրագրում, և ուսանողը դրանք ընտրում է առաջարկվող ցանկից:

8. Կրեդիտների հատկացումը

25. Կրթական ծրագրի առանձին մոդուլներին կրեդիտների հատկացումը ելնում է մոդուլով սահմանված կրթական արդյունքին հասնելու համար միջին

առաջադիմության ուսանողից պահանջվող անհրաժեշտ աշխատաժամանակի իրատեսական կանխատեսումից:

26. Կրթական արդյունքի դրական գնահատման դեպքում մոդուլին հատկացված կրեդիտները շնորհվում են ամբողջությամբ:

27. Կրթական մոդուլին հատկացվող կրեդիտների համար նախընտրելի է սահմանել ամբողջական թվերով արժեքներ:

28. Դասընթացին (կրթական մոդուլին) հատկացվող կրեդիտների թվի և լսարանային (կոնտակտային) ժամերի միջև չկա միարժեք կապ: Լսարանային ժամերի թիվը կախված է պարապմունք-ների ձևից (դասախոսություն, սեմինար, գործնական կամ լաբորատոր պարապմունք և այլն), դասավանդման, ուսումնառության և գնահատման մեթոդներից և այլն:

29. ՎՊՀ-ում ընդունվում է կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտային միավորների լսարանային և արտալսարանային աշխատածավալների հետևյալ մոտավոր հարաբերակցությունը.

Բակալավրիատում՝

- 2 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ դասախոսություն և 2 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,
- 1.5 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ գործնական (սեմինար) և 1 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,
- 2 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 3 ժամ լաբորատոր աշխատանք և 1 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,

Մագիստրատուրայում՝

- 3 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ դասախոսություն և 4 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,
- 2 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ գործնական (սեմինար) և 2 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,

• 2 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ լաբորատոր աշխատանք և 2 ժամ ինքնուրույն աշխատանք:

Ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների համար.

• Քննությանը պատրաստվելու համար առարկայի շաբաթական յուրաքանչյուր ժամ դասախոսության դիմաց հատկացվում է 0,5 կրեդիտային միավոր:

• Այն մասնագիտական առարկաներին, որոնց դասավանդումը հիմնականում իրականացվում է գործնական կամ լաբորատոր պարապմունքների ձևով և նախատեսվում է քննություն, քննությանը պատրաստվելու համար շաբաթական յուրաքանչյուր ժամի դիմաց հատկացվում է 0,125 կրեդիտային միավոր:

• Տեսական մասից ստուգարքով ավարտվող առարկայի ստուգարքին պատրաստվելու համար առարկայի շաբաթական յուրաքանչյուր ժամ դասախոսության դիմաց հատկացվում է 0,25 կրեդիտային միավոր :

30. Պրակտիկաների յուրաքանչյուր շաբաթվան և պաշտպանությանը տրվում է 1,5 կրեդիտային միավոր:

31. Կուրսային աշխատանքի (մագիստրատուրայում նաև ռեֆերատի ու զեկուցման) կատարումը և պաշտպանու¬թյունը գնահատվում է 3 կրեդիտային միավորով:

32. Բակալավրիատի 4-րդ տարվա յուրաքանչյուր կիսամյակում բակալավրի ավարտական թեզի աշխատանքների կատարման համար տրվում է 2 կրեդիտային միավոր, շարադրմանը և պաշտպանությանը՝ 3 կրեդիտային միավոր (2 շաբաթ):

33. Մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով հետազոտական աշխատանք կատարելու համար նախատեսվում է 15 կրեդիտային միավոր (ըստ կիսամյակների՝ 0,3,6,6), իսկ թեզի շարադրման և պաշտպանության համար՝ 12 կրեդիտային միավոր:

34. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի գիտական սեմինարի համար հատկացվում է 12 կրեդիտային միավոր (3-ական միավոր յուրաքանչյուր կիսամյակի համար):

35. Պետական ավարտական յուրաքանչյուր քննության նախապատրաստվելու և հանձնելու համար տրվում է 3 կրեդիտային միավոր (2 շաբաթ):

36. Մարմնակրթության համար կրեդիտային միավորներ չեն նախատեսվում:

9. Ուսումնական ծրագրերը, դասընթացները (կրթական մոդուլները) և ավարտական պահանջները

37. Բակալավրի կրթական ծրագիրը ներառում է մինչև վեց հիմնական կրթամաս՝ ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական (ՀՄՏ), ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական (ԸՄԲ), ընդհանուր մասնագիտական (ԸՄԴ) և հատուկ մասնագիտական դասընթացներ (ՀՄԴ), ինչպես նաև այլ բաղադրիչներ (ԱԲ):

38. Մագիստրատուրայի ուսումնական ծրագիրը ներառում է երեք կրթամաս՝ ընդհանուր մասնագիտական առարկաներ(ԸՄԱ), մասնագիտական պարտադիր դասընթացներ (ՄԴ), այլ բաղադրիչներ (ԱԲ) և գիտահետազոտական աշխատանք (ԳԱ) :

39. Կրթական ծրագրում ներառված կրթական մոդուլները ունեն իրենց դասիչները և ներկայացվում են հատկացված կրեդիտներով ու լսարանային ծանրաբեռնվածությունով: Նշվում են նաև առարկայի դասավանդման կիսամյակը և նախապայմանները:

40. Մեծածավալ դասընթացները բաժանվում են մեկ կիսամյակ տևողությամբ առանձին կրթական մոդուլների: Դասընթացների մոդուլացումը կատարվում է՝ ելնելով նվազագույնը կիսամյակների ընթացքում դասընթացն ավարտելու սկզբունքից:

41. Դասընթացներն իրենց բնույթով բաժանվում են երեք հիմնական խմբերի՝

ա) պարտադիր դասընթացներ - բարձրագույն կրթության կրթական չափորոշիչներով սահմանված կրթական ծրագրի հիմնական դասընթացներ, որոնք դասավանդվում են պարտադիր և խիստ որոշակի հերթականությամբ՝ համաձայն տվյալ ուղղության մասնագետների պատրաստմանը ներկայացվող պահանջներին:

բ) կամընտրական դասընթացներ - պետական չափորոշիչներից բխող և ֆակուլտետների կողմից առաջարկվող դասընթացներ, որոնք ընտրում է ուսանողը առաջարկվող ցանկից, իսկ դրանց անցկացման հաջորդականությունը կարող է լինել ինչպես ամրագրված, այնպես էլ ազատ:

Ծրագրում նշվում է նաև դասընթացների յուրաքանչյուր կրթամասին հատկացված կրեդիտային միավորների գումարը:

42. Բակալավրի որակավորման աստիճան ստանալու համար ՎՊՀ ուսանողը պետք է հաջողությամբ լրացնի 240 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն (ներառյալ կուրսային աշխատանքները և պրակտիկաները), որոնց համար հաշվարկված հանրագումարային միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) պետք է կազմի առնվազն 58՝ ներառյալ 3 կրեդիտ արժեքով մասնագիտական ամփոփիչ քննությունը:

43. Մագիստրոսի որակավորման աստիճան ստանալու համար ՎՊՀ ուսանողը պետք է հաջողությամբ լրացնի 120 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն, որի համար հաշվարկված հանրագումարային միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) պետք է կազմի առնվազն 58՝ ներառյալ մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով գիտահետազոտական աշխատանքը (կուրսային, ռեֆերատ, էսսե, հոդված) և մագիստրոսական թեզի գնահատումը և պաշտպանությունը:

10.Բակալավրի կրթական ծրագիրը և ավարտական պահանջները

10.1.Ուսումնական ծրագրերը

Բակալավրի ուսումնական ծրագիրը ներառում է 5 հիմնական կրթամաս՝ ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական (ՀՍՏ), ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական (ԸՄԲ), ընդհանուր մասնագիտական (ԸՄԴ) և հատուկ մասնագիտական դասընթացներ (ՀՄԴ), ինչպես նաև այլ բաղադրիչներ (ԱԲ): Ծրագրում ընդգրկված յուրաքանչյուր դասընթաց ունի իր դասիչը: Ծրագրում նշվում է դասընթացների յուրաքանչյուր խմբին հատկացված կրեդիտային միավորների գումարը, ինչպես նաև դասընթացի յուրաքանչյուր մոդուլին հատկացված

կրեդիտային միավորը: Նշվում է նաև առարկայի դասավանդման կիսամյակը և նախապայմանները:

Ուսումնական ծրագրի ընդհանուր կառուցվածքը հետևյալն է.

Կրթամաս	Կրեդիտներ	Դասընթաց- մոդուլների քանակը
Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական	32	
Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական	8	
Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ պարտադիր կամընտրական	153 128 25	
Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ	24	
Կրթական այլ մոդուլներ	23	

ԸՆԴԱՄԵՆԸ	240	

10.1.1. Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական կրթամաս

Բակալավրի ուսումնական ծրագրի ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական (ՀՍՏ) կրթամասը կազմված է կրթական մոդուլների երկու փաթեթից՝ պարտադիր և կամընտրական, որոնք նպատակաուղղված են բարձրագույն կրթության ընդհանուր տեսական հենքի ձևավորմանը:

ՀՍՏ պարտադիր դասընթացներ

ՀՍՏ պարտադիր դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլ-դասընթացները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/ս/գ/լ/ի)[1]	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Հայոց պատմության հիմնահարցեր -1	*2*	*60(10/ 14/0 /0/36)*	*1*	*ստուգարք*
Հայոց պատմության հիմնահարցեր-2	*2*	*60(10/ 14/0 /0/36)*	*2*	*ստուգարք*
Ռուսաց լեզու – 1	4	*120 (0/ 0/56/ 0/64)*	*1*	*ստուգարք*
Ռուսաց լեզու – 2	4	*120 (0/ 0/56/ 0/64)*	*2*	*ստուգարք*
Փիլիսոփայության հիմնահարցեր	*4*	*120 (24/ 20/0/ /76)*	4	*քննություն*
Մարմնակրթություն				

10... դ-դասախոսություն, ս-սեմինար, գ-գործնական պարապմունք, լ-լաբորատոր աշխատանք

ՀUS կամընտրական դասընթացներ

ՀUS կամընտրական դասընթացների ցանկը կազմված է կամընտրական առարկաներից, որոնք առաջարկվում են ֆակուլտետի խորհրդի կողմից, որոնցից ուսանողը հնարավորություն ունի ընտրելու երեքը: ՀUS կամընտրական դասընթացների ցանկը պարունակում է հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/ս/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Կամընտրական դասընթացներ				
Օտար լեզու – 1 (անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն)	4	*120(0/0/56/0/64)*	1	*ստուգարք*
Օտար լեզու – 2 (անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն)	4	*120(0/0/56/0/64)*	2	*ստուգարք*
Օտար լեզու – 3 (անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն)	4	*120(0/0/56/0/64)*	3	*ստուգարք*
Մշակութաբանություն *Կրթության սոցիոլոգիա* *Սոցիոլոգիա*	2	*60(10/14/0/0/36)*	*3*	*ստուգարք*
Քաղաքագիտություն *Իրավագիտություն* *Տնտեսագիտություն*	2	*60(10/14/0/0/36)*	*4*	*ստուգարք*

10.1.2. Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական կրթամաս

Բակալավրի ուսումնական ծրագրի ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական (ԸՄԲ) կրթամասը նույնպես կազմված է կրթական մոդուլների երկու փաթեթից՝ պարտադիր և կամընտրական:

ԸՄԲ պարտադիր դասընթացներ

ԸՄԲ պարտադիր դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/ս/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատ-ման ձևը
Համակարգչից օգտվելու հմտություններ	*2*	*60 (0/0/28/0/32)*	*1*	*ստուգարք*
Քաղպաշտպանություն և արտակ. իրավիճ. հիմնահարցեր	*2*	60 *(10/0/14/0/36)*	5	*ստուգարք*
Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմնահարցեր	2	*60(10/14/0/0/36)*	4	*ստուգարք*

ԸՄԲ կամընտրական դասընթացներ

. ԸՄԲ կրթամասի կամընտրական. դասընթացի ցանկը ներառում է կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/ս/գ/լ)	Կիսամյակ	Գնահատ-ման ձևը
Կամընտրական առարկաներ				
Բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում	2	*60(10/0/14/0/36*	5	*ստուգարք*
Արտակարգ իրավիճակներում բնակչ. առաջին բուժօգնություն				

10.1.3. Ընդհանուր մասնագիտական կրթամաս

«Մանկավարժություն և մեթոդիկա» մասնագիտության բակալավրի ուսումնառության կրթական ծրագրի ԸՄԴ կրթամասը բաղկացած է պարտադիր և կամընտրական առարկաներից:

ԸՄԴ պարտադիր դասընթացներ

ԸՄԴ պարտադիր դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/ս/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատ-ման ձևը
Հայոց լեզու (հնչյունաբանություն և բառագիտություն)- I	*4*	*120(20/0/28/72)*	*2*	*քննություն*
Հայոց լեզու (հնչյունաբանություն և բառագիտություն)- II	*5*	*150(36/0/30/84)*	*3*	*քննություն*
Հայոց լեզու (ձևաբանութ.)	*4*	*120(20/0/30/70)*	*4*	*քննություն*
Հայոց լեզու (ձևաբանութ.)	*4*	*120(24/0/30/0/66)*	*5*	*քննություն*
Հայոց լեզու(շարահյուսություն)	*4*	*120(24/0/30/0/66)*	*6*	*քննություն*
Հայոց լեզու(շարահյուսություն)	*4*	*120(22/0/20/0/78)*	*7*	*քննություն*
Մանկական գրականություն	3	*90(20/0/16/0/54)*	3	*ստուգարք*
Մանկական գրականություն	4	*120(22/0/30/0/68)*	4	*քննություն*
Մաթեմատիկա	*4*	*120(20/0/28/0/72)*	*2*	*քննություն*
Մաթեմատիկա	*4*	*120(20/0/30/0/70)*	*3*	*քննություն*
Մաթեմատիկա	*4*	*120(20/0/30/0/70)*	*4*	*քննություն*
Մաթեմատիկա	*4*	*120(22/0/30/0/68)*	*5*	*քննություն*
Մաթեմատիկա	*4*	*120(24/0/30/0/66)*	*6*	*քննություն*
Մաթեմատիկա	*4*	*120(20/0/20/0/80)*	*7*	*քննություն*
Ընդհանուր հոգեբանություն	4	*120 (22/0/28/0/70)*	*2*	*քննություն*
Մանկավարժական և տարիքային հոգեբանութ.	4	*120(22/0/28/0/70)*	*3*	*քննություն*

Մասնագիտության ներածություն՝ մանկավարժ. հիմունքներով	*3*	*90 (20/0/16/0/54)*	*1*	*ստուգարք*
Մանկավարժություն	4	*120 (22/0/28/0/70)*	*1*	*քննություն*
Մանկավարժություն	4	*120 (22/0/28/0/70)*	*2*	*քննություն*
Մանկավարժություն	4	*120 (22/0/28/0/70)*	*3*	*քննություն*
Կրթության և մանկ. մտքի պատմ.	3	90*(20/24/0/0/46)*	*4*	*քննություն*
Մանկավարժական ժամանակակից տեսություններ	*3*	*90(18/28/0/0/44)*	*5*	*ստուգարք*
Տարիքային անատոմիա և ֆիզիոլոգիա	3	*90(16/0/0/20/54)*	*1*	*ստուգարք*
Երգեցողություն	*3*	*90(0/0/48/0/42)*	*4*	*ստուգարք*
Խոսքի կուլտուրա	3	*90 (14/0/28/0/48)*	*4*	*ստուգարք*
Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա	*6*	*180(40/0/44/0/96*	5	*քննություն*
Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա	*6*	*180(40/0/44/0/96)*	*6*	*քննություն*
Մաթեմատիկայի դասավանդման տեխնիկա և մեթոդիկա	*6*	*180(40/0/44/0/96)*	*5*	*քննություն*
Մաթեմատիկայի դասավանդման տեխնիկա և մեթոդիկա	*6*	*180(40/0/44/0/96))*	*6*	*քննություն*
Շախմատ	*2*	*60(0/0/28/0/32)*	*1*	*ստուգարք*
Շախմատ	*2*	*60(0/0/24/0/36)*	*2*	*ստուգարք*

ԸՄԴ կամընտրական դասընթացներ

ԸՄԴ կրթամասի կամընտրական դասընթացների ցանկը բաղկացած է բուհական բաղադրիչից և կամընտրական առարկաներից և ներառում է կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/ս/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատ-ման ձևը
Բուհական բաղադրիչ				
Երկրագիտություն և	*2*	*60 (12/0/16/0/32)*	*6*	*ստուգարք*

գավառագիտություն				
Գրաբար	*4*	*120(12/0/32/0/76)*	*7*	*ստուգարք*
Կամընտրական առարկաներ				
Համեմատական մանկավարժ. *Էթնոմանկավարժություն*	*3*	*90 (16/0/20/0/54)*	*6*	*ստուգարք*
Սոցիալական հոգեբանություն *Ընտանիքի հոգեբանություն*	*4*	*120 (30/20/0/0/70)*	*7*	*ստուգարք*
Սոցիալական մանկավարժութ. *Մանկավարժական արժեբանություն*	*4*	*120(30/20/0/0/70)*	*7*	*ստուգարք*
Օժտվածների մանկավարժութ. *Դեֆեկտոլոգիա*	*5*	*150(36/0/30/0/84)*	*8*	*ստուգարք*
Մանկավարժ. տեխնոլոգիաներ *Ուսուցման ժամանակակից մեթոդներ*	*5*	*150(36/0/30/0/84)*	*8*	*ստուգարք*
Շեղվող վարքի մանկավարժութ *Պենիտենցիար մանկավարժութ.*	*4*	*120(30/20/0/0/70)*	*7*	*ստուգարք*

10.1.4. Հատուկ մասնագիտական կրթամաս

«Մանկավարժություն և մեթոդիկա» մասնագիտության բակալավրի ուսումնառության կրթական ծրագրի ՀՄԴ դասընթացների ցանկը ներառում է կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

ՀՄԴ պարտադիր դասընթացներ

ՀՄԴ պարտադիր դասընթացների ցանկը ներառում է մանկավարժական բնույթի ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/ս/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատ-ման ձևը
Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիա և մեթոդիկա	*5*	*150(36/0/30/0/84)*	*8*	*քննություն*
Կերպարվեստի հիմունքներ և	4	*120(16/0/34/0/80)*	*1*	*ստուգարք*

դասավանդման մեթոդիկա. I				
Ֆիզիկական դաստիարակության տեսություն և մեթոդիկա	*2*	*60 (12/0/16/0/32)*	*6*	*ստուգարք*
Երաժշտական դաստիարակության տեսութ. և մեթոդիկա	3	*90 (20/0/16/0/54)*	*1*	*ստուգարք*
Աշխատանքի ուսուցում և նրա դասավանդման մեթոդիկա	*4*	*120(16/0/24/0/80)*	*3*	*ստուգարք*
Ներառական կրթության կազմակերպում	*6*	*18 0 (45/12/24/0/99)*	*8*	*ստուգարք*

10.1.5. Այլ բաղադրիչներ

Կրթական ծրագրի այս բաժինն ընդգրկում է ամրագրված կրեդիտային արժեքներով հետևյալ ոչ դասընթացային կրթական մոդուլները.

Մոդուլ	**Կրեդիտ**	**Կիսամյակ**	**Գնահատման ձևը**
Կուրսային աշխատանք 1	*3*	*5*	*քննություն*
Կուրսային աշխատանք 2	*3*	*6*	*քննություն*
Ուսումնական պրակտիկա	*2*	*2,4*	*ստուգարք*
Արտադրական (Մանկավարժական) պրակտիկա	*4*	7	*քննություն*
Արտադրական (Մանկավարժական) պրակտիկա	*4*	*8*	*քննություն*
Ավարտական որակավորման քննություն	*7*	*8*	*քննություն*

Բ. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը

I. Ընդհանուր դրույթներ

1. Բոլոնիայի գործընթացին ինտեգրումը ենթադրում է տարբերակված աստիճաններով (բակալավրիատ, մագիստրատուրա, հետբուհական գիտակրթական) բարձրագույն կրթական համակարգ՝ նրա յուրաքանչյուր փուլում ավելի ճկուն, դասախոսի և ուսանողի ակադեմիական ազատություններին նպաստող ուսումնական գործընթացների կիրառմամբ: Մասնավորապես, ուսանողը հնարավորություն է ստանում ակտիվորեն մասնակցելու իր անհատական ուսումնական պլանի կազմմանը, հետևաբար և իր՝ որպես մասնագետի կայացմանը, իսկ դասախոսը՝ ընտրելու դասավանդման այնպիսի մեթոդներ և միջոցներ, որոնք ապահովում են ուսումնական գործընթացի բարձր որակ:

Ուսումնական գործընթացում բարեփոխումների իրականացման համար կարևորվում է ակադեմիական կրեդիտների կուտակման ու փոխանցման և գիտելիքների գնահատման բազմագործոնային համակարգերի ներդրումը, որոնք ենթադրում են մի շարք փոփոխություններ ուսումնական գործընթացի կազմակերպման գործում՝ էապես նպաստելով ուսանողների ակադեմիական ազատությանը:

2. Սույն կանոնակարգը հիմնվում է «Կրթության մասին» և «Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասին» ՀՀ օրենքների, ՀՀ կառավարության 27 դեկտեմբերի 2005թ. թիվ 2307-Ն «ՀՀ բարձրագույն կրթության համակարգում կրեդիտային համակարգի ներդրման մասին» որոշման, ՀՀ ԿԳ նախարարի 2007թ. հունիսի 9-ի թիվ 588-Ա/Ք հրամանով հաստատված «Բարձրագույն ուսումնական հաստատու¬թյուն¬ներ¬ում ուսումնական գործընթացի կրեդիտային համակարգով կազմակերպման օրինակելի կարգ»-ի, «Ուսումնական ծրագրերի (պլանների) կրեդիտային հենքով վերակառուցման և կրթական մոդուլներին կրեդիտների հատկացման մեթոդական ուղեցույց»-ի և ՀՀ ԿԳՆ հրահանգչական նամակների վրա:

3. Կանոնակարգի դրույթները գործողության մեջ են դրվում գիտխորհրդում հաստատման օրից և նույն ժամանակից ուժը կորցրած է ճանաչվում «Ակադեմիական կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգով ուսումնական գործընթացի

կազմակերպման և ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման ու հաշվառման կանոնակարգեր (ընդունված գիտխորհրդում 29.10.2007թ.) ։

II. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը

4. Համակարգի հիմնադրույթները.

ՎՊՀ–ում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատ¬-ման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրարկման հիմնական նպատակներն են՝

ա) ուսումնական կիսամյակի ընթացքում գիտելիքների անընդհատ ստուգման և գնահատման օգնությամբ կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը և բարելավել դասահաճախումները,

բ) անհատական առաջադրանքների, ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների (ստուգարքների և քննությունների), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառման օգնությամբ ապահովել ուսանողի գիտելիքների և կարողությունների արդյունարար գնահատման արժանահա¬վատությունն ու օբյեկտիվությունը:

5. Ստուգարքներին և քննություններին ուսանողի պատ¬րաստվածության մակարդակին ներկայացվող պահանջները պետք է ապահովեն գիտելիքների համակողմանի ստուգումը, ապագա մասնագետի մասնագիտական հմտությունների և կարողությունների գնահատումը՝ համաձայն մասնագիտական համապատասխան կրթական չափորոշիչի:

6. Հանրագումարային ստուգումները (քննությունները և ստուգարքները) նպատակ ունեն գնահատելու տվյալ կիսամյակում ուսանողի ստացած տեսական և գործնական գիտելիքները, դրանց կայունությունը, ստեղծագործական մտածողության զարգացումը, ինքնուրույն աշխատանքի հմտությունների ձեռքբերումը, ստացած գիտելիքների համադրումը և դրանց կիրառումը գործնական խնդիրների լուծման ժամանակ:

7. Ընթացիկ ստուգումը կիսամյակի ընթացքում դասընթացի ուսումնասիրված բաժինների յուրացման մակարդակի ստուգման և գնահատման ձև է, որի կիրառումը՝

ա) նպաստում է առարկայից առավել կայուն գիտելիքների տիրապետմանը՝ կիսամյակի ընթացքում ուսանողի անընդհատ և համաչափ աշխատանքի միջոցով,

բ) դյուրացնում է հմտությունների և կարողությունների ձեռքբերման գործընթացը՝ հնարավորություն ընձեռելով ուսանողին դասընթացը հանձնելու մաս առ մաս,

գ) բարձրացնում է ուսանողի ուսումնական կարգապահությունը:

8. Յուրաքանչյուր կիսամյակում ընթացիկ ստուգումների, ստուգարքների և քննությունների անցկացման ժամկետները որոշվում են ըստ ուսումնական գործընթացի ժամանակացույցի:

9. Ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների կազմակերպման, անցկացման և ամփոփման, ինչպես նաև ուսանողների վարկանիշ¬ների հաշվառման աշխատանքները կատարվում են համապատաս¬խան դեկանատների կողմից և ամփոփվում ուսումնական վարչությունում:

10. Գիտելիքների ստուգումը և գնահատումը իրականացվում են հետևյալ բաղադրիչներով՝

ա) ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասահաճախումների հաշվառման միջոցով,

բ) գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցության, պարապմունքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում,

գ) ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) հաշվառում և գնահատում,

դ) կրթական մոդուլի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ և հանրագումարային քննություններ կամ ստուգարքներ),

ե) ստուգման արդյունքների ինտեգրում՝ դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի, անհատական առաջադրանքների, գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի ակտիվության, հմտությունների և կարողությունների գնահատման, ընթացիկ և հանրագումարային գնահատումների հիման վրա դասընթացի (կրթական մոդուլի) արդյունարար գնահատականի ձևավորում:

III. Գնահատման մեթոդաբանությունը

11. Ելնելով մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված դասընթացների բնույթից, աշխատածավալից, պարապմունքի ձևից, դասավանդման մեթոդներից և հաշվի առնելով դասընթացի կարևորությունը ուսանողի մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների ձևավորման գործում՝ դասընթացներն ըստ անփոփիչ ստուգման կազմակերպման ձևի բաժանվում են 2 խմբի՝

ա) քննությամբ ավարտվող դասընթացներ,

բ) ստուգարքով ավարտվող դասընթացներ:

Տվյալ մասնագիտության դասընթացներից ուսանողների գիտելիքների, մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների ստուգման ձևերը ամրագրվում են մասնագիտության ուսումնամեթոդական փաթեթում:

12. Քննություններով ավարտվող առարկաների ցանկը որոշում է տվյալ ֆակուլտետի գիտամանկավարժական խորհուրդը:

13. Քննությամբ ավարտվող դասընթացը քննաշրջանի ընթացքում անցկացվող հանրագու¬մա¬րային քննության (այսուհետ՝ Հանրագումարային քննություն) հետ մեկտեղ նախատեսում է 2 ընթացիկ քննություն(ըստ աշխատանքային պլանի): Ընթացիկ քննությունը կամ նրա մի մասը, որպես կանոն, անցկացվում է գրավոր (ուսանողների կամ տվյալ առարկայի դասախոսի հիմնավորված առաջարկությամբ և ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ կարող է անցկացվել նաև գրավոր-բանավոր ձևով):

- Սահմանվում են ընթացիկ քննության առաջադրանքի հետևյալ ձևերը՝ հարցաշար, թեստ, ստուգողական աշխատանք, վերջիններիս զուգակցում կամ ստեղծագործական աշխատանք:
- Ընթացիկ գրավոր քննության առաջադրանքի առնվազն 8 միավորով գնահատվող հատվածը, որպես կանոն, կազմվում է թեսթային առաջադրանքի տեսքով:
- Հանրագումարային քննության ձևը (գրավոր, բանավոր կամ գրավոր - բանավոր) դասընթացը կազմակերպող ամբիոնի առաջարկությամբ հաստատում է ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհուրդը յուրաքանչյուր տարվա փետրվար ամսին հաջորդ ուսումնական տարվա համար:

14. Ստուգարքով եզրափակվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2-4 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունք¬ներով ամփոփվող ստուգարքով:

15. Ընթացիկ ստուգումներն անցկացվում են կարճ հարցումների, փոքրածավալ գրավոր/ստուգողական աշխատանքների և նման կարգի այլ հանձնարարությունների կատարողականի ստուգման միջոցով: Ընթացիկ ստուգման ձևն (գրավոր, բանավոր կամ գրավոր - բանավոր) դասընթացը կազմակերպող ամբիոնի առաջարկությամբ հաստատում է ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհուրդը յուրաքանչյուր տարվա փետրվար ամսին հաջորդ ուսումնական տարվա համար:

16. Ուսումնական պլանով նախատեսված լաբորատոր աշխատանքների արդյունքների ամփոփման ու ներկայացման ձևը հաստատվում է համապատասխան ամբիոնում: Ուսանողները լաբորատոր աշխատանքները կատարում են տվյալ դասընթացը վարող դասախոսի անմիջական ղեկավարությամբ և հսկողությամբ:

17. Քննությամբ ավարտվող դասընթացից (կրթական մոդուլից) ուսանողի ստացած արդյունարար (կիսամյակային) գնահատականը/միավորը (Գքնն.) ձևավորվում է ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝

17.1. Դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից՝ Գ1 :

17.1.1. Լսարանային պարապմունքներին լիարժեք մասնակցության դեպքում ուսանողը վաստակում է՝ 5 միավոր - դասախոսություններին հաճախելու համար, իսկ 15 միավոր - գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանքներին հաճախելու համար(հավելված 1):

17.1.2. Լսարանային պարապմունքներին հաճախումները որոշվում են համաձայն հետևյալ հաշվարկի.

ՀՄ=Դ+Գ,

որտեղ՝

ՀՄ-հաճախումներին հատկացվող միավորը

Դ-դասախոսությունների մասնակցությանը միավորը

Գ-գործնական (սեմինար, լաբորատոր) պարապմունքների մասնակցությանը միավորը

17.1.3. Լսարանային պարապմունքներին 50% և ցածր հաճախումների դեպքում մասնակցու-թյան համար միավոր չի հատկացվում (տեղեկագրում գրվում է զրո):

17.1.4. Դասընթացի լսարանային պարապմունքների հաճախումների համար հատկացվող միավորը որոշվում է ըստ հաճախումների քանակի և համարժեք տոկոսի (հավելված 1):

17.1.5. Լսարանային պարապմունքներին և պրակտի¬¬կաներին ուսանողների հաճախումները դասամատյանում գրանցում է դասախոսը կամ խմբի (կուրսի) ավագը այդ աշխատանքները վարող դասախոսի (պրակտիկայի ղեկավարի) հսկողությամբ: Յուրաքանչյուր շաբաթվա վերջում խմբի խորհրդատուն ամփոփում է հաճախումների արդյունքները դասամատյանում:

17.1.6. Տվյալ առարկայի դասընթացից անհարգելի բացակայությունների և (կամ) ցածր առաջադիմության դեպքում ուսանողը յուրաքանչյուր ամսվա վերջում ակադեմիական խորհրդատուի կամ դեկանի կողմից ստանում է նախազգուշացում, ինչն ուսանողի ստորագրությամբ գրանցվում է հաշվառման մատյանում:

17.1.7. Տվյալ ամսվա ընթացքում համապատասխան փաստաթղթով վավերացված հարգելի բացակայություններ ունեցող ուսանողների համար դեկանատի գրավոր թույլտվությամբ ամբիոնը կազմակերպում է չկատարած լաբորատոր աշխատանքների անցկացում և գործնական (սեմինար) աշխատանքների խորհրդատվություն: Այդ դասաժամերին ուսանողների մասնակցության դրական արդյունքների դեպքում բացթողումները համարվում են լրացված:

17.1.8. Կիսամյակում դասընթացի լսարանային պարապմունքների մասնակցությանը համապատասխան միավորը գրանցվում է ամփոփիչ գնահատման տեղեկագրում:

17.2. Ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) գնահատումից՝ Գ2, որին հատկացվում է 10 միավոր:

17.2.1. Ինքնուրույն աշխատանքի ձևերից են՝ ռեֆերատը, անհատական տնային առաջադրանքները, հանձնարարված մասնագիտական գրականության մշակումները, արտալսարանային ընթերցանությունը, թեմատիկ զեկուցումների նախապատրաստումը և այլն :

17.2.2. Կիսամյակի ընթացքում յուրաքանչյուր դասընթացից կարող են հանձնարարվել առնվազն 2 անհատական առաջադրանքներ:

17.2.3. Եթե ինքնուրույն աշխատանքը (անհա¬տական առաջադրանքը) նշանակված ժամա¬նա¬կա¬հատվածում կատարված է առնվազն կիսով չափ և ուսանողը կարողանում է այն ներկայացնել, ապա աշխատանքը գնահատ¬վում է դրական (8-20 միավոր):

17.2.4. Բոլոր առաջադրանքների դրական գնահատականների միջինի դեպքում (8-20 միավոր) ուսանողը ստա¬նում է ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված 10 միավորը: Հակառակ դեպքում ուսանողն ինքնուրույն աշխատանքի համար միավոր չի վաստակում (տեղեկագրում գրվում է զրո):

17.2.5. Ինքնուրույն աշխատանքի (անհատական առաջադրանքների) գնահատականները նշանակվում են մատյանում և տեղեկագրում:

17.3. Գործնական և/կամ սեմինար ու լաբորատոր աշխատանքների անցկացմանն ուսանողի մասնակցությունից և պարապմունքների ընթացքում նրա ակտիվությունից (Գ3), որը գնահատվում է 20 միավորով:

17.3.1. Նշված պարապմունքները կրթական գործընթացի կարևորագույն տարրերից են, որոնց անցկացմանը ուսանողի մասնակցու¬թյունը և ակտիվությունը գնահատ¬վում է դասախոսի կողմից և արձանագրվում է դասամատյանում:

17.3.2. Կիսամյակում դասընթացի գործնական (սեմինար) ու լաբորատոր աշխատանք¬ներին ուսանողների մասնակցության և ակտիվության գնահատման արդյունքների միջինը գրանցվում է ամփոփիչ գնահատման տեղեկագրում:

17.3.3. Դրական (8 և ավելի) գնահատականների միջինի դեպքում ամփոփիչ գնահատման տեղեկագրում ուսանողին տրվում է 20 միավոր, իսկ 8-ից ցածր արդյունքի դեպքում միավոր չի հատկացվում (տեղեկագրում գրվում է զրո):

17.4. Ուսուցանվող նյութի՝ ուսանողի կողմից տեսության յուրացման աստիճանի ստուգման նպատակով անցկացվող 2 ընթացիկ դրական (8 և բարձր) գնահատված քննությունների միջին գնահատականի կամ քննության ընթացքում այդ միջինի բարձրացված արդյունքից (Գ4):

17.4.1. ընթացիկ քննությունների դրական գնահատականների միջինը հաշվի է առնվում, եթե ուսանողի գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանքները գնահատված են դրական:

17.4.2. Տվյալ դասընթացի ընթացիկ քննություն(ներ)ից 8-ից ցածր միավոր ստացած կամ ընթացիկ քննությանը չներկայացած ուսանողը հնարավորություն է ստանում այն

(վերա)հանձնելու հանրագումարային քննության օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա ընթացքում:

17.4.3. Բանավոր քննության թույլատրվում են այն ուսանողները, որոնք գրաֆիկով նշանակված ժամկետներում դրական գնահատական¬ներով հանձնել են տվյալ դասընթացի ընթացիկ քննությունները և ակնկալում են դրական գնահատված մասերի համապատասխան գնահատականի բարձրացում (հանրագումարային քննության նախորդ օրը ընթացիկ քննություն(ներ)ը հանձնած ուսանողը հանրագումարային քննության չի թույլատրվում):

17.4.4. Քննությունները գնահատվում են առավելագույնը 20 միավորով: Վերջնական գնահատման ժամանակ քննությունների գնահատականը կլորացվում է:

17.4.5. Ընթացիկ և հանրագումարային քննությունների արդյունքները գրանցվում են քննությունների տեղեկագրում:

17.5 Ուսանողի՝ գիտելիքների կիրառության գործնական հմտություններից (Գ5), որը գնահատ¬վում է 1-10 միավորներով, եթե ուսանողը հանձնել է քննությունն ու գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանքները գնահատվել են 11-20 միավորներով, դրական և ինքնուրույն կատարվող աշխատանքները (անհատական առաջադրանքները) գնահատվել են դրական (կախված դասընթացի բնույթից՝ ամբիոնի որոշմամբ, առաջնայինը կարող է լինել ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների 11-20 միավորը):

17.5.1. 10-ից բարձր գնահատականի դեպքում գործնական կարողությունների համար տրվում է 10-ը գերազանցող միավորներին հավասար միավոր:

17.6. Տվյալ դասընթացի (կրթական մոդուլի) ուսուցման արդյունքում ուսանողի ձեռք բերած կարողությունների գնահատումից (Գ6), որին հատկացվում է առավելագույնը 20 միավոր:

17.6.1. Ուսանողի ձեռք բերած կարողությունները գնահատ¬վում են 8-20 միավորներով/քննության միավորին համարժեք/, եթե ուսանողը հանձնել է քննությունն ու գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանք¬¬ները գնահատվել են դրական և ինքնուրույն կատարվող աշխատանք¬ները (անհատական առաջադրանք¬ները) գնահատվել են դրական:

18. Դասընթացի (կրթական մոդուլի) հանրագումարային միավորը (գնահատականը) հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

Գքնն = Գ1+ Գ2 + Գ3 + Գ4+ Գ5 + Գ6

19. Ստուգարքով ավարտվող դասընթացից (կրթական մոդուլից) ուսանողի ստացած հանրագումարային/կիսամյակային միավորը (գնահատականը) (Գստ.) ձևավորվում է կիսամյակի ընթացքում՝ ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝

19.1. դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից՝ Գ1, որը լիարժեք իրականացնելու դեպքում ուսանողը վաստակում է 20 միավոր (տես 14.ա կետը):

19.2. ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) գնահատումից՝ Գ2, որին հատկացվում է 10 միավոր (տես 14.բ կետը :

19.3. գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցու¬թյունից և ակտիվությունից (Գ3), որին տրվում է 20 միավոր (տես 14.գ կետը):

19.4. ուսանողի կողմից ուսուցանվող նյութի յուրացման աստիճանի ստուգման, ձեռքբերված գործնական հմտությունների ու կարողությունների գնահատման նպատակով անցկացվող 2-4 ընթացիկ ստուգումների դրական գնահատականների (8 և բարձր) արդյունքների միջին գնահատականից (Գ4):

19.4.1. Ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է 20 բալանոց համակարգով:Ստուգման արդյունքները գրանցվում են ստուգարքների տեղեկագրում:

19.5. Տվյալ դասընթացի (կրթական մոդուլի) ուսուցման ընթացքում ուսանողի ձեռքբերած հմտությունների (Գ5) և կարողությունների (Գ6) գնահատումից: Այս դեպքում նորից հմտություններն ու կարողությունները արժևորվում են տեսական և գործնական գիտելիքների դրական գնահատման դեպքում (տես 14. ե և զ կետերը):

20. Դասընթացի (կրթական մոդուլի) ընդհանուր միավորը (գնահատականը) հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

Գստ. = Գ1 +Գ2+ Գ3+ Գ4+ Գ5 +Գ6

21. Ընթացիկ քննություններից կամ ստուգումներից չառաջադիմող ուսանողների հետ ամբիոնները պարտավոր են անցկացնել լրացուցիչ և(կամ) անհատական պարապմունքներ՝ ըստ ժամանակացույցի:

22. Կուրսային աշխատանքի կազմակերպումը, գնահատումը կարգավորվում է «ՎՊՀ բակալավրի և մագիստրոսի կրթական ծրագրերով կուրսային աշխատանքների կազմակերպման, կատարման և գնահատման կարգերով:

23. Պրակտիկան գնահատվում է քննության ձևով՝ 100 միավորանոց սանդղակով՝ ըստ մասնագիտական կրթական ծրագրի կողմից սահմանված չափանիշների: Ուսումնական կամ արտադրական պրակտիկաների կազմակերպումը, գնահատումը կարգավորվում է «Պրակտիկայի կազմակերպման կանոնակարգե -ով:

24. Ամփոփիչ ատեստավորումն իրականացվում է համաձայն «Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում շրջանավարտների ամփոփիչ ատեստավորման անցկացման մասինե կարգի (հաստատված ՀՀ կրթության և գիտության նախարարի 2011 թ. հոկտեմբերի 31-ի N 1197-Ն հրամանով):

IV. Կիրարկման ընթացակարգը

24. Ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների ենթակա ուսումնական նյութի բովանդակությունը, ստուգումների ձևերը, հարցաշարերը, թեսթային կամ այլ առաջադրանքները և ստուգումների անցկացման ժամանակացույցը, ինչպես նաև գնահատման մեթոդներն ու չափանիշներն ուսանողներին տրամադրվում են նախապես (կիսամյակի առաջին 2 շաբաթվա ընթացքում): Գրավոր ստուգման տարբերակում յուրաքանչյուր հարցի համար պետք է նշվի գնահատման առավելագույն միավորը, իսկ առաջադրանքի ծավալը համապատասխանի հատկացվող ժամանակահատվածին (ընթացիկ քննության համար՝ առնվազն 120 րոպե): Ընթացիկ քննության հարցատոմսը պետք է պարունակի առնվազն 8-միավորանոց թեստային առաջադրանք:

25. Ընթացիկ քննությունների ու ստուգումների, ստուգարքների ու քննությունների ժամանակացույցերը կազմվում են ֆակուլտետներում, ներկայացվում ուսումնական վարչություն և հաստատվում ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտորի կողմից:

26. Արգելվում է առանց ռեկտորատի թույլտվության և ուսանողների համաձայնության քննության վաղաժամկետ ընդունումը կամ հետաձգումը:

27. Ընթացիկ քննություններն անցկացվում են ըստ հաստատված ժամանակացույցի:

28. Ընթացիկ քննության օրերին ուսանողներն ազատվում են այդ օրվա դասերից:

29. Ստուգարքով ավարտվող առարկայի ընթացիկ ստուգումներն անցկացվում են ստուգումների թվով համամասնորեն բաժանված ժամանակահատվածներում: Ընթացիկ ստուգումն անցկացվում է տվյալ առարկան դասավանդող դասախոսի կողմից՝ դասացուցակով առարկային հատկացված ժամերին (ուսանողը դասերից չի ազատվում):

30. Ընթացիկ քննության կամ ստուգման քննարկումն անցկացվում է դասերից հետո՝ անհատական աշխատանքների համար նախատեսված ժամերի շրջանակում՝ առարկան դասավանդող դասախոսի կամ ամբիոնի որոշմամբ՝ նույն առարկան դասավանդող այլ դասախոսի կողմից՝ ստուգմանը հաջորդող աշխատանքային երկու օրվա ընթացքում:

31. Գրավոր ստուգման արդյունքները վերջնական ամփոփումից հետո գրանցվում են համապատասխան տեղեկագրում (արդյունքները փակցվում են ի տես բոլորի):

32. Հետագա մեկ օրվա ընթացքում ուսանողն իրավունք ունի որոշակի հարց(եր)ի գնահատումը բողոքարկելու նպատակով գրավոր դիմելու դեկանին, որը համապատասխան ամբիոնի վարիչի հետ կազմակերպում է բողոքի քննարկումը երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում:

33. Քննարկման արդյունքի մասին կազմվում է արձանագրություն, որը կցվում է տեղեկագրին:

34. Ընթացիկ կամ հանրագումարային ստուգմանը (ստուգարքին, քննությանը) դասախոսի բացակայության դեպքում ստուգումն իրականացվում է դեկանի գրավոր կարգադրությամբ՝ ըստ ամբիոնի վարիչի առաջարկի (այլ դասախոսի կամ հանձնաժողով):

35. Ընթացիկ ստուգումից բացակայության դեպքում լրացուցիչ ստուգում չի կազմակերպվում և տեղեկագրում գրանցվում է «չներկայացած»: Ուսանողը այն վերահանձնում է ստուգարքների համար նախատեսված շաբաթվա ընթացքում:

V. Ստուգարքների ամփոփումը

36. Ստուգարքներն ամփոփվում են յուրաքանչյուր «կիսամյակի ուսումնական պարապմունքների վերջին շաբաթվա ընթացքում:

37. Ուսումնական պարապմունքների նախավերջին շաբաթվա ընթացքում իրականացվում է բաց թողնված դասերի լրացում: Նախավերջին շաբաթում, ըստ հաստատված ժամանակցույցի, լրացվում են բաց թողած լաբորատոր, գործնական սեմինար պարապմունքները :

38. Եթե ուսանողը հանձնել է բոլոր ընթացիկ ստուգումները և ունի 58 կամ ավելի միավոր, ապա տվյալ առարկայի ստուգարքը համարվում է հանձնված:

39. 0-57 միավորների դեպքում ուսանողը գնահատվում է «Չստուգված»:

VI. Քննությունների անցկացումը

40. Քննություններն անցկացվում են կիսամյակային քննաշրջան¬ներում՝ 19-20-րդ շաբաթներում՝ ըստ հաստատված ժամանակցույցի:

41. Քննությունների անցկացման ժամանակացույցը՝ ուսանողական խմբերի առաջարկմամբ, կազմվում է դեկանատներում, ներկայացվում ուսումնական վարչություն և հաստատվում ուսումնագիտական աշխատանքների գծով պրոռեկտորի կողմից քննաշրջանը սկսվելուց մեկ ամիս առաջ:

42. Քննություններն անցկացվում են հարցատոմսերով, թեստերով, որոնք հաստատվում են ամբիոնի նիստում քննաշրջանից մեկ ամիս առաջ:

43. Քննությունները կարող են կազմակերպվել համակարգչային տեխնիկայի միջոցով:

44. Քննության ընթացքում տվյալ դասընթացից խնդիրներ կամ այլ գործնական առաջադրանքներ տալու դեպքում դասախոսը պարտավոր է ուսանողներին ապահովել

խնդրագրքերով, առաջադրանքների կատարման համար անհրաժեշտ մեթոդական և տեղեկատու ձեռնարկներով:

45. Կրթական յուրաքանչյուր մոդուլ գնահատվում է առանձին, և հարցատոմսերն ընդգրկում են միայն տվյալ կիսամյակում դասավանդված թեմաները:

46. Բանավոր քննության ընթացքում ստացած գնահատականին ուսանողի անհամաձայնության դեպքում ուսանողը քննասենյակում հայտարարում է, որ համաձայն չէ իր գնահատականին և անմիջապես այդ մասին գրավոր դիմում է դեկանին, որն էլ համապատասխան ամբիոնի վարիչի (անհրաժեշտության դեպքում նաև քննությունները վերահսկող հանձնաժողովի ներկայացուցչի) հետ կազմակերպում է քննության քննարկումը, որի մասին կազմվում է համապատասխան արձանագրություն՝ գնահատականը փոփոխելու կամ նույնը թողնելու վերաբերյալ:

47. Տվյալ առարկայից դրական գնահատական (58 և ավելի միավորներ) ունեցող ուսանողը կարող է չմասնակցել այդ առարկայի քննությանը՝ պահպանելով իր գնահատականը կամ մասնակցելով քննությանը՝ բարձրացնել դրական գնահատականը, որը ենթակա չէ իջեցման:

48. Քննության (ստուգարքի) վերջում քննվող երեք ուսանողները քննասենյակից դուրս են գալիս վերջին ուսանողի պատասխանից հետո:

49. Ուսումնական վարչության և դեկանի կողմից հաստատված տեղեկագիրը դեկանը տրամադրում է դասախոսին ստուգման օրը: Տեղեկագրի մեջ դեկանի կողմից կարող են կատարվել հետևյալ գրառումները.

50. «Քննության չի թույլատրված» (թանաքով), այն ուսանողների անվան դիմաց, որոնք քննաշրջանին կամ տվյալ առարկայի քննությանը (ստուգարքին) մասնակցելու թույլտվություն չունեն,

51. բազմագործոնային համակարգով դրական գնահատված քննության (կամ ստուգարքի) գնահատականի նիշը և «Փոխանցվում է» գրառումը (թանաքով), եթե ուսանողը տվյալ կրթական մոդուլից ունի դրական գնահատական (այլ բուհից տեղափոխություն,

ուսանողական իրավունքի վերականգնում և այլն) և չի ցանկանում մասնակցել այդ քննությանը (ստուգարքին), ինչի մասին նա նախօրոք գրավոր տեղեկացնում է դեկանին:

52. Քննության ներկայանալիս ուսանողը պարտավոր է դասախոսին ներկայացնել ստուգման գրքույկը: Դասախոսը քննական տեղեկագրում գրանցում է ուսանողի ստուգման գրքույկի համարը, հարցատոմսի համարը, ուսանողի պատասխանից հետո՝ բարձրաձայն հայտնում գնահատականը, որից հետո գրանցում է տեղեկագրում, դրական գնահատականը նաև ստուգման գրքույկում: Կարգի խախտման դեպքում դասախոսը ենթակա է նկատողության:

53. Ամփոփված քննական տեղեկագիրը դեկանատ է ներկայացվում քննության ավարտից անմիջապես հետո:

54. Բանավոր քննությունը կազմակերպվում է մեկ օրվա ընթացքում մեկ ենթախմբի համար:

VII. Գնահատման սանդղակը և նշագրումը

55. ՎՊՀ-ում ուսանողի ուսումնառության արդյունքների գնահատման համար կիրառվում է գնահատականների 100 միավորանոց սանդղակը, որը ներկայացված է հավելված 2-ում:

56. Այն դասընթացներին, որոնցից ուսանողը վաստակել է 58-ից ցածր արդյունարար միավոր կամ գնահատվել է «չստուգված», կրեդիտներ չեն հատկացվում և ստուգարքային գրքույկում նշում չի կատարվում:

57. Գնահատումը կատարվում է ըստ տվյալ դասընթացի գնահատման սահմանված չափանիշների.

18-20 միավորները համարվում են դրական գնահատական

7 միավորները համարվում են բացասական (չի նշվում ուսանողի ստուգման գրքույկում):

58. Քննության ժամանակ կամ գրավոր աշխատանքի կատարման ընթացքում ուսանողի անազնվությունը հայտնաբերելիս (ծածկաթերթիկից կամ այլ արգելված աղբյուրից օգտվելու դեպքում) (տե՛ս «Ակադեմիական ազնվության կարգեր) այդ ուսանողի քննությունը (գրավոր աշխատանքը) դադարեցվում է և տեղեկագրում գրանցվում է 0 (զրո):

VIII. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիրը

59. Ուսանողի ուսումնական գործունեության արդյունքներն ու առաջադիմության ցուցանիշներն ուսման որոշակի ժամանակահատվածի կամ ողջ շրջանի ընթացքում վավերագրելու համար դեկանատը յուրաքանչյուր ուսանողի համար, նրա ընդունման պահից սկսած, վարում են ակադեմիական տեղեկագիր, որտեղ յուրաքանչյուր քննաշրջանից հետո գրանցվում են ուսանողի ուսումնասիրած դասընթացները և կրթական մոդուլները, վաստակած կրեդիտները և ստացած հանրագումարային գնահատականներն ըստ կրթական մոդուլների և կիսամյակների: Տեղեկագիրն արտացոլում է ուսանողի կատարած ուսումնական աշխատանքի ծավալը և կրթական ձեռքբերումների որակը (հավելված 3):

60. Ուսանողի վաստակած կրեդիտները վավերագրվում և կուտակվում են նրա ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ նրա ուսումնառության ողջ ընթացքում՝ անկախ ուսումնառության ընդհատումից կամ ուսումնական ծրագրի հետագա հնարավոր փոփոխություններից:

61. Ուսանողի ուսման առաջադիմության ընդհանրացված արդյունքները ներկայացնելու համար ակադեմիական տեղեկագրում կիսամյակային արդյունքներից հետո նշվում են տվյալ կիսամյակի և մինչև ուսման տվյալ ժամանակահատվածն ուսանողի առաջադիմությունն ամբողջացնող ամփոփիչ տվյալները, որոնք ներառում են հետևյալ 4 քանակական ցուցանիշները՝

ծրագրային (գումարային) կրեդիտների (ԾԿ) քանակը

գնահատված կրեդիտների (ԳԿ) քանակը

վարկանիշային միավորները (ՎՄ)

միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ):

62. Ծրագրային (գումարային) կրեդիտը (ԾԿ) կրթական ծրագրի ավարտական պահանջները բավարարելու նպատակով ուսանողի վաստակած բոլոր կրեդիտների գումարն է:

63. Գնահատված կրեդիտը (ԳԿ) այն դասընթացների կրեդիտների գումարն է, որոնք գնահատված են.

ԳԿ = ∑ (Կրեդիտ)

64. Վարկանիշային միավորը (ՎՄ) բոլոր գնահատված կրեդիտների և դրանց համապատասխանող ECTS գնահատականների արտադրյալների գումարն է.

ՎՄ = ∑ (Կրեդիտ x ԹԳ),

որտեղ ԹԳ-ն տվյալ ուսումնական մոդուլից ստացված արդյունարար ECTS թվային գնահատականն է: Օրինակ, եթե 5 կրեդիտով դասընթացը գնահատվել է 72 միավոր, ապա տվյալ դասընթացից վարկանիշային միավորը հավասար է 5 կրեդիտ x 72 = 360՝ 500 հնարավորից:

Միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) կրեդիտներով չափված գնահատականների միջինն է, որը հաշվարկվում է վարկանիշային միավորները գնահատված կրեդիտների գումարի վրա բաժանելով (արդյունքը կլորացվում է 0,01 ճշտությամբ).

ՄՈԳ = ՎՄ/(∑ԳԿ)

65. Հաշվառվում և ակադեմիական տեղեկագրում գրանցվում են կիսամյակային (հաշվարկված տվյալ կիսամյակի համար) և արդյունարար (հաշվարկված ուսման տվյալ շրջանի համար) վարկանիշային միավորները և ՄՈԳ-երը:

66. Ուսանողի հիմնավորված պահանջի դեպքում բուհը պարտավոր է, համաձայն բուհում գործող կարգի, տրամադրել նրա ակադեմիական տեղեկագիրը ավարտված ուսումնառության կամ ուսումնական ծրագրի չավարտված մասի համար:

67. Ուսանողը համարվում է առաջադիմող, եթե հավաքել է տվյալ կիսամյակի համար ուսումնական ծրագրով սահմանված բոլոր դասընթացների անհրաժեշտ կրեդիտները (30 կրեդիտ՝ մեկ կիսամյակի համար):

68. 30 կրեդիտ չհավաքած ուսանողին հնարավորություն է տրվում ուղղելու թերացումներն ու բացթողումները և ձեռք բերելու սահմանված կրեդիտները գործող կարգի համաձայն:

X. Դասընթացի վերահանձնումը և կրկնումը

69. Դրական գնահատված դասընթացի քննության(ստուգման) կրկնում (վերահանձնում) չի թույլատրվում:

70. Ստուգմանը, ստուգարքին կամ քննությանը չներկայանալը համարվում է հարգելի՝ քննության օրը և դրան հաջորդող երկու աշխատանքային օրերի ընթացքում Համալսարանի ընդհանուր բաժնում գրանցված բժշկական տեղեկանքի կամ բացակայությունը հիմնավորող այլ փաստաթղթի առկայության դեպքում:

71. Սահմանված ժամկետներում ընթացիկ ստուգումներն ու քննությունն անհարգելի պատճառով չհանձնած կամ արդյունարար նվազագույն 58 միավորը չհավաքած (գտնվում է 0-57 միջակայքում) ուսանողներն իրավունք ունեն դրանք լրացնելու և հանձնելու համաձայն գործող կարգի, ընդ որում՝ այս շրջանում ստացած դրական գնահատականներով ուսանողը չի կարող մասնակցել նպաստների և ուսանողական կրթաթոշակի հատկացման համար անցկացվող մրցույթին:

72. Յուրաքանչյուր առարկայի քննության կամ ստուգարքի ակադեմիական պարտքը թույլատրվում է վերահանձնել միայն երկու անգամ: Պարտքերի մարման համար սահմանվում է երկու շրջան՝ ըստ ժամանակացույցի:

73. Պրակտիկային մասնակցած, բայց չորակավորված ուսանողների համար դեկանը պրակտիկայի պարտքերի մարման համար հաստատում է ժամանակացույց:

74. Հաջողությամբ հանձնված դասընթացների կրեդիտները կուտակվում են ուսանողի ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ՝ անկախ կիսամյակում ցածր

առաջադիմությամբ կամ այլ պատճառներով պայմանավորված ուսման ընդհատման հանգամանքից:

XI. Քննաշրջանի արդյունքների ամփոփումը

75. Քննաշրջանի արդյունքների ամփոփումը կատարվում է դեկանատներում և ուսումնական վարչությունում:

76. Այն ուսանողները, որոնք հաջողությամբ կատարել են ուսումնական տարվա պլանով նախատեսված բոլոր առաջադրանքները, դեկանի ներկայացմամբ և ռեկտորի հրամանով փոխադրվում են հաջորդ կուրս:

77. Կիսամյակում գերազանցիկ է համարվում այն ուսանողը, որը տվյալ կիսամյակում ստուգարքային և քննական առարկաներից, կուրսային աշխատանքներից (նախագծերից), պրակտիկաներից հավաքել է 86-100 միավորներ («գերազանց» գնահատականներ):

78. Քննաշրջանի արդյունքները ուսումնասիրվում և քննարկվում են ամբիոնների, ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհրդի, ռեկտորատի և Համալսարանի գիտխորհրդի նիստերում:

XIII. Կրեդիտների փոխանցումը

79. Ակադեմիական կրեդիտների կուտակումը և փոխանցումը կատարվում է համաձայն «Ակադեմիական կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման կանոնակարգի:

XIV. Քննությունների և ստուգարքների անցկացման հսկողությունը

80. Քննությունների և ստուգարքների անցկացման նկատմամբ հսկողությունն իրականացվում է ամբիոնի վարիչի, դեկանատի, ուսումնական վարչության և քննությունները վերահսկող հանձնաժողովի կողմից:

81. Քննությունները վերահսկող հանձնաժողովը ստեղծվում է ռեկտորի հրամանով և հաշվետու է ռեկտորին ու ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտորին:

82. Քննությունները վերահսկող հանձնաժողովը իրավասու է դեկանի գիտությամբ ստուգելու ֆակուլտետում անցկացվող բոլոր տեսակի քննություններն ու ստուգարքները, նրանց համապատասխանությունը սույն կանոնակարգին և լսելու ուսանող(ներ)ի պատասխան(ներ)ը:

83. Քննության կամ ստուգարքի ընթացքի, դասախոսի կամ ուսանողի պարտականությունների կամ իրավունքների որևէ խախտում նկատելու դեպքում հանձնաժողովի անդամներն իրավասու են միջամտելու և (դեկանի օգնությամբ) կանխելու նկատված խախտումը:

84. Ծայրահեղ անհրաժեշտության դեպքում հանձնաժողովի անդամներն իրավասու են, անմիջապես գրավոր տեղյակ պահելով բուհի ռեկտորին կան ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտորին, դեկանից պահանջելու քննության կամ ստուգարքի դադարեցում: Քննության (ստուգարքի) շարունակման կամ դադարեցման և նոր քննության (ստուգարքի) անցկացման մասին որոշումը կայացվում է Համալսարանի դեկավարության և դեկանի կողմից:

Հավելված 1

Դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության համար հատկացվող միավորները և համարժեք տոկոսները

Մասնակցության աստիճանը մասնակցության աստիճանը %	Հատկացվող միավորը	
	Դասախոսություն	Գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանք

96-100	5	15
91-95	5	15
86-90	4	14
81-85	4	14
76-80	3	13
71-75	3	13
66-70	2	12
61-65	2	12
56-60	1	11
51-55	1	11
0-50	0	0

Հավելված 2

Ուսումնառության արդյունքների զգնահատման 100 -միավորանոց սանդղակ

Գնահատականը ըստ 5-	Գնահատականը ըստ 100-	Գնահատականը ըստ

բալանոց համակարգի	բալանոց համակարգի	ECTS համակարգի
«գերազանցե (5)	96-100	A+
«գերազանցե (5)	91-95	A
«գերազանցե (5)	86-90	A-
«լավե (4)	81-85	B+
«լավե (4)	76-80	B
« լավե (4)	71-75	B-
«բավարարե (3)	67-70	C+
«բավարարե (3)	62-66	C
«բավարարե (3)	58-61	C-
«անբավարարե	0-57	D
«ստուգվածե	58-100	S
«չստուգվածե	0-57	U

Գ. Ուսումնական խորհրդատուների ծառայությունը

1. Կրեդիտային համակարգով սովորող ուսանողներին ուսման գործընթացում օժանդակելու նպատակով ֆակուլտետը կազմակերպում է ուսումնական խորհրդատուների ծառայություն, որում ընդգրկում են մասնագիտության ուսումնական ծրագրերին քաջատեղյակ մասնագետներ:

2. Ուսումնական խորհրդատուն իրականացնում է խորհրդատվական ծառայություններ մեկ կամ մի քանի հարակից մասնագիտությունների գծով և հսկում իրեն կցված ուսանողների ուսումնական առաջընթացը նրանց ուսումնառության ողջ ընթացքում:

3. Խորհրդատուն ներկայացնում է ուսանողների ուսումնական շահերը, ուսումնական գործընթացի հետ կապված տարաբնույթ հարցերի շուրջ նրանց համար պարբերաբար կազմակերպում խմբային և անհատական խորհրդատվություններ:

Դ. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները

1. Ուսանողը պարտավոր է՝

• ծանոթանալ կրեդիտային համակարգով ուսուցման սույն կարգին և խստորեն հետևել դրա պահանջներին,

• կատարել ուսումնական դասընթացների և քննությունների համար սահմանված պահանջները,

• կանոնավոր հաճախել իր ուսումնառության ծրագրում ընդգրկված բոլոր դասընթացներին,

2. Ուսանողն իրավունք ունի՝

• ընտրելու տվյալ մասնագիտության (մասնագիտացման) ուսուցման համար ՎՊՄԻ կողմից առաջադրվող կամընտրական դասընթացներ՝ ուսումնական ծրագրի պահանջներին համապատասխան,

• միջբուհական փոխանակման և/կամ ակադեմիական շարժունության ծրագրերի շրջանակներում ուսումնառության որոշակի շրջան (կիսամյակ, ուստարի) ուսումնառելու այլ բուհում (ներառյալ՝ օտարերկրյա),

• փոխադրվելու մեկ այլ բուհ (ներառյալ՝ օտարերկրյա)՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության սահմանած կարգի,

• հիմնավորված կերպով դիմելու և ստանալու իր ակադեմիական տեղեկագիրը՝ ավարտված ուսումնառության կամ ուսումնական ծրագրի չավարտված մասի համար,

- բակալավրի աստիճանը և համապատասխան որակավորումը հաստատող պաշտոնական փաստաթղթերի (դիպլոմի) հետ միասին անվճար ստանալու համաեվրոպական նմուշի դիպլոմի հավելված (հայերեն և անգլերեն)՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության համապատասխան որոշման:

Մաս II. ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

1.Տեղեկագրքի նպատակը

Դասընթացների տեղեկագիրքը նախատեսված է մանկավարժության ֆակուլտետում իրականացվող բակալավրի կրթական ծրագրերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ուսանողներին, դասախոսական ու վարչական կազմին, ինչպես նաև լայն հանրությանը մատչելի դարձնելու համար և պարունակում է ամփոփ տեղեկատվություն ինչպես առանձին մասնագիտությունների ուսումնական ծրագրերի, այնպես էլ դրանց բաղադրիչ դասընթացների և ուսումնական մոդուլների վերաբերյալ: Այն ներառում է.

- կրթական ծրագրի ընդհանուր նկարագրությունը՝ շնորհվող որակավորումը, ծրագրի նպատակները և նախանշված ելքային կրթական արդյունքները, ծրագրի բովանդակային կազմը և կրեդիտների կառուցվածքը, ավարտական պահանջները և ատեստավորման ձևերը, պրակտիկաների վերաբերյալ տեղեկատվությունը և այլն,
- առանձին դասընթացների և ուսումնական մոդուլների հակիրճ նկարագիրը՝ դասընթացի անվանումը և նույնացման թվանիշը, ուսուցման կիսամյակը, դասընթացին հատկացված կրեդիտները (ներառյալ շաբաթական լսարանային ժամաքանակներն ըստ պարապմունքի ձևերի), դասընթացի խնդիրները՝ արտահայտված ելքային կրթական արդյունքներով և սպասվող մասնագիտական և/կամ փոխանցելի կարողություններով, դասընթացի հակիրճ բովանդակությունը, ուսուցման և գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները:

011301.01.6 ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԵԹՈԴԻԿԱ

1.1.Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական կրթամաս

Պ/Բ-048<u>Հայոց պատմության հիմնահարցեր - 1 (2կրեդիտ)</u>

<u>**Շաբաթական 2 ժամ (10 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար պարապմունք)**</u>

<u>**1-ին կիսամյակ, ստուգարք**</u>

Նպատակը.

Դասընթացի առաջին մասի դասավանդումը նպատակ ուսանողին գիտելիքներ տալ հայոց պատմության հին, միջին և նոր շրջանների ազատագրական պայքարի պատմության վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա V-XIX դարերի հայ ազատագրական պայքարի պատմությունը,
2. կկարողանա ներկայացնել Հայաստանի ազատագրության ծրագրերը
3. կկարողանա ներկայացնել հայ ազատագրական շարժման նախադրյալները, ազգային-ազատագրական շարժման գաղափարախոսության սկզբնավորումը
4. կտիրապետի հայ ազատագրական պայքարի պատմության վերաբերյալ խոր և համակողմանի գիտելիքների
5. կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. V դ ազատագրական պայքարը ***Թեմա 2.*** VI-VII դդ. ազատագրական պայքարը: ***Թեմա 3.*** VIII-IX դդ ազատագրական պայքարը արաբական տիրապետության դեմ ***Թեմա 4.***: Հայաստանի ազատագրական ծրագրերը ***Թեմա 5.*** Հայ ժողովրդի ազատագրական որոնումները XVII դարի երկրորդ կեսին և XVIII դարի առաջին քառորդին ***Թեմա 6.*** Հովսեփ Էմինը և Հայաստանի ազատագրության նրա ծրագիրը ***Թեմա 7.*** Հայաստանի ազատագրության ծրագրերը XVIII դարի II կեսին ***Թեմա 8.*** Ազատագրական պայքարը Սյունիքում և Արցախում ***Թեմա 9.*** Արևելյան Հայաստանի միացումը Ռուսաստանին ***Թեմա 10.*** Հայ հասարակական

քաղաքական հոսանքները ***Թեմա 11*** Արևմտահայ ազգային ազատագրական շարժումների վերելքը XIX դ. 90-ական թթ: ***Թեմա 12.*** Հայկական հարցի ծագումը և նրա միջազգայնացումը: ***Թեմա 13.*** Ֆիդայական շարժումը:. ***Թեմա 14***. Հայ ազատագրական խմբակներն ու կազմակերպությունները:

Պ/Բ-049Հայոց պատմության հիմնահարցեր - 2 (2կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (10 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար պարապմունք)

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի երկրորդ մասի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ հայոց պատմության նոր շրջանի ազատագրական պայքարի պատմության, Հայոց Մեծ եղեռնի, հայոց պետականության պատմության վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. իմանա Հայոց Մեծ Եղեռնի պատմությունը, կկարողանա ներկայացնել 1915թ. ինքնապաշտպանական մարտերը
2. կկարողանա ներկայացնել մայիսյան հերոսամարտերը և հայոց պետականության վերականգնման նախադրյալները
3. կտիրապետի արցախյան շարժման և անկախ պետականության վերականգնման պատմությանը

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ազգային կուսակցությունների առաջացումը: ***Թեմա 2***. Հայկական հարցը 1912-1914թթ.: ***Թեմա 3*** Հայոց Մեծ Եղեռնը: ***Թեմա 4.*** 1915թ. ինքնապաշտպանական մարտերը: ***Թեմա 5*** 1918 թ. մայիսյան հերոսամարտերը.

Հայաստանի հանրապետության հռչակումը: *Թեմա 6.* Հայաստանի Առաջին հանրապետությունը 1918-1820 թթ*. Թեմա 7.* Արցախյան շարժման նոր փուլը: ***Թեմա 8.*** Հայաասատանի անկախության հռչակագիրը. անկախ պետականության վերականգնումը: ***Թեմա 9.*** Հայաստանի Հանրապետության խորհրդանիշները

ՌԼ0081 Ռուսաց լեզու - 1 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (56 ժամ գործնական պարապմունք), 1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացը նպատակ ունի ձևավորել ռուսերենի իմացության այնպիսի մակարդակ, որը կապահովի ուսանողների ռուսերենով հաղորդակցվելու, երկխոսություն ծավալելու ունակությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կկարողանա.

1. ռուսերենով ճիշտ կառուցել իր բանավոր խոսքը.

2. ծավալել երկխոսություն ինչպես նեղ մասնագիտական, այնպես էլ այլ ոլորտներում.

3. կիրառել ռուսաց լեզվի քերականական կառուցվածքը.

4. վերլուծել, մեկնաբանել և վերարտադրել մասնագիտական և այլ բնույթի (գեղարվեստական և ճանաչողական) տեքստեր:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Խաղաղության մշակույթ: ՀՀ ներքին և արտաքին քաղաքականությունը: Տեսական նյութ. Հնչյունաբանություն: Ռուսաց լեզվի հնչյունական համակարգը; ռուսերենի շեշտ; բանավոր և գրավոր խոսքի հնչերանգը:

Թեմա 2. Ռուսաց լեզուն որպես ՄԱԿ-ի աշխատանքային լեզուներից մեկը: Քերականական նյութ. Գոյականի քերականական սեռը: Ընդհանուր քերականական սեռի բառեր: Որոշչի համաձայնեցումը գոյականի հետ: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 3. Մարդ: Դիմանկար: Բնավորություն: Ընտանիք: Քերականական նյութ. Որոշչի համաձայնեցումը գոյականի հետ: Քերականական կառույցների կազմում: Գոյականների հոլովները:

Թեմա 4. Տուն, բնակարան, քաղաք, որում ես ապրում եմ: Քերականական նյութ. Գոյականի թիվը: Եզակի թիվ, հոգնակի թիվ: Անեզական և անհոգնական գոյականներ:

Թեմա 5. Կրթություն: Կրթության համակարգը Հայաստանում: Քերականական նյութ. Ածական անուն: Որակական, հարաբերական և ստացական ածականներ: Ածականի համեմատական աստիճանները: Ամբողջական և կրճատ ձևերը: Նրանց կիրառությունը կապակցություններում և նախադասություններում: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 6. Երիտասարդությունը 21 դարում: Քերականական նյութ. Թվական անուն: Թվականի տեսակները, ուղղագրությունը, կապակցությունները և շարահյուսական դերը: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 7. Աշխատանքի նշանակությունը մարդու կյանքում: Քերականական նյութ.Դերանուն: Դերանունների տեսակները: Քերականական կառույցների կազմում:

ՌԼ0081 Ռուսաց լեզու - 2 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (56 ժամ գործնական պարապմունք), 2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացը նպատակ ունի ուսանողի մոտ ձևավորելու ռուսերեն լեզվի այնպիսի մակարդակ, որը կապահովի տվյալ լեզվով հաղորդակցումը, սեփական տեսակետը արտահայտելու և երկխոսություն ծավալելու նրա ունակությունը մասնագիտական և այլ ոլորտներում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կյուրացնի ռուսաց լեզվի ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և կանոնները.

2. կտիրապետի տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգին.

3. կտիրապետի մասնագիտական տեքստի քերականական առանձնահատկություններին, կարգերին և շարահյուսական կառուցածքներին.

4. կկարողանա սեղմ ձևով ներկայացնել այս կամ այն մասնագիտական տեքստը, առանձնացնել նրանում պարունակվող հիմնական միտքը, նշել առանցքային բառերը (եզրույթները), ընդգծել տվյալ հոդվածում պարունակվող գիտական նորույթը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գիտություն և տեխնիկա: Քերականական նյութ: Բայ: Բայի եղանակավորում: Սահմանական, ըղձական և հրամայական եղանակները: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 2. Մշակույթ և արվեստ: Քերականական նյութ: Բայ: Բայի եղանակավորում: Սահմանական, ըղձական և հրամայական եղանակները: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 3. Առողջություն: Հանգիստ: Սպորտ: Ժամանց: Քերականական նյութ: Բայ: Բայի եղանակավորում: Սահմանական, ըղձական և հրամայական եղանակները: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 4.   Բնություն: Բնապահպանություն: Էկոլոգիա: Քերականական նյութ: Դերբայ: Դերբայների տեսակները: Ժամանակի պարագա և տեղի պարագա: Կառավարման սկզբունքով կառուցված պարագայական կապակցություններ: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 5.   ԶԼՄ-ներ և դրանց դերը ուսաց լեզվի ուսուցման գործում: Քերականական նյութ: Դերբայ: Դերբայների տեսակները: Քերականական կառույցների կազմում: Շարահյուսություն: Պարզ և բարդ նախադասություններ:

Թեմա 6. Հայրենիք: Մեր հանրապետությունը: Կենսաձևը Հայաստանում: Շարահյուսություն: Պարզ և բարդ նախադասություններ: Կետադրություն:

Փ/բ-0478. Փիլիսոփայության հիմնահարցեր – 4 կրեդիտ

Դասախոսություն - 24 ժամ, սեմինար – 20 ժամ, շաբաթական - 3 ժամ

4-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

- Ուսանողներին զինել գիտելիքներով փիլիսոփայության և նրա խնդիրների մասին:
- Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական գիտելիքների պաշարը:
-Ուսանողներին գաղափար տալ մարդու էության, բնության և հասարակության օրենքների և օրինաչափությունների մասին:
-Օգնել ուսանողներին՝ տեսական գիտելիքները օգտագործել գործնականում:
- Հիմք ստեղծել հասարակական մյուս գիտությունների հետագա ուսումնասիրության համար:

Կրթական արդյունքները.

- կարողանան ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- տիրապետեն փիլիսոփայության հետազոտության մեթոդներին,
- կարողանան ըմբռնել բնության և հասարակական օրենքների բնույթը,
- կարողանան որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:
- կարողանան տարբերակել փիլիսոփայական տարբեր ուղղությունների առանձնահատկությունները:
- որպես մեթոդաբանություն փիլիսոփայությունը կիրառեն այլ գիտությունների ուսումնառության ընթացքում:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1Փիլիսոփայությունը որպես գիտություն: **Թեմա 2** Փիլիսոփայության զարգացման պատմական էտապները: **Թեմա 3** Մատերիա և կեցություն: **Թեմա 4** Հոգևորի պրոբլեմը փիլիսոփայության մեջ: **Թեմա 5** Զարգացման հիմնախնդիրը **Թեմա 6** Իմացության տեսություն: **Թեմա 7** Գիտական իմացության յուրահատկությունը: **Թեմա 8** Սոցիալական փիլիսոփայություն: **Թեմա 9** Հասարակության սոցիալ-տնտեսական համակարգը: **Թեմա 10** Հասարակության քաղաքական համակարգը: **Թեմա11** Մարդու հիմնախնդիրը փիլիսոփայության մեջ: **Թեմա12** Հասարակական գիտակցություն: **Թեմա13** Արժեքաբանության փիլիսոփայություն

Մարմնակրթություն

Առաջին և երկրորդ կիսամյամներում դասավանդվում է 4 ժամով, երրորդ և չորրորդ կիսամյակներում` 2 ժամով: Կրեդիտային միավոր չի հատկացվում:

Կամընտրական դասընթացներ

<u>ՕԼ0672 Մասնագիտական օտար լեզու (Անգլերեն) - 2 (4 կրեդիտ)</u>

<u>Շաբաթական 4 ժամ (56 ժամ գործնական պարապմունք), 2-րդ կիսամյակ, ստուգարք</u>

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է զարգացնել ուսանողների լեզվական գիտելիքները և հաղորդակցական կարողությունները լեզվախոսքային բոլոր ոլորտներում՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում:

Կրթական արդյունքները.

Դասրնթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա համակարգել նախորդ փուլում յուրացրած քերականական նյութը՝ հիմնվելով հաղորդակցական սկզբունքի վրա.
2. կունենա օտար լեզվով բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելու հմտություններ.
3. կկարողանա ընկալել լսած/կարդացած նյութի հիմնական բովանդակությունը, տարանջատել հիմնական տեղեկատվությունը երկրորդականից:

Բովանդակությունը.

<u>Թեմա 1.</u> Ուղղախոսություն, ուղղագրություն. անգլերենի արտասանական առանձնահատկությունները, տարբեր տիպի նախադասությունների հնչերանգն ու խոսքի առոգանություն, ուղղագրական հիմնական կանոնները: *<u>Թեմա 2.</u>* Բառապաշար, բառակազմություն. վերարտադրողական և ընկալողական բառապաշարի ընդլայնում: *<u>Թեմա 3.</u>* Քերականություն. նախորդ փուլում յուրացրած քերականական նյութի

(անվանողական և բայական կարգերի) համակարգում հաղորդակցական սկզբունքի հիման վրա: *Թեմա 4.* Հանրամշակութային գիտելիքներ անգլախոս երկրների մշակույթի և լեզվակիր ժողովուրդների հասարակական կյանքի մասին:

ՕԼ0672 Մասնագիտական օտար լեզու (Անգլերեն) - 3 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (56 ժամ գործնական պարապմունք), 3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել հիմնարար գիտելիքներովանգլերեն լեզվի քերականության ձևաբանության և շարահյուսության բաժինների և բանավոր խոսքի հիմունքների մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասրնթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա համակարգել քերականական նյութը՝ հիմնվելով հաղորդակցական սկզբունքի վրա.
2. կունենա օտար լեզվով բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելու հմտություններ.
3. կկարողանա ընկալել լսած/կարդացած նյութի հիմնական բովանդակությունը, տարանջատել հիմնական տեղեկատվությունը երկրորդականից:

Բովանդակությունը

Թեմա 1 – Մակբայների համեմատության աստիճանը, Ածականների համեմատության աստիճանը: *Թեմա 2* - Անգլերեն լեզվի ժամանակաձևերի ուսումնասիրություն, Ներկա և անցյալ վաղակատար ժամանակաձևեր: *Թեմա 3* -

Միացյալ թագավորություն, աշխարհագրական բառապաշար, լրացուցիչ տեղեկություններ Մեծ Բրիտանիայի Միացյալ Թագավորության մասին: *Թեմա 4* - Հոդերի կիրառությունը հատուկ անունների հետ, գոյականական ածանցներ

ՕԼ0671 Մասնագիտական օտար լեզու (Գերմաներեն) – 1 – (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (56 ժամ գործնական պարապմունք,

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ համակարգել դպրոցում ձեռք բերած գիտելիքները գերմաներեն ձևաբանության և քերականության բնագավառներում, ինչպես նաև ընդլայնել թեմատիկ բառապաշարը, ակտիվացնել այդ բառապաշարը համապատասխան երկխոսությունների և տեքստերի վերարտադրության նպատակով:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջորդ ավարտին ուսանողը.

1. գործնականում կկիրառի գերմաներենի ձևաբանական և քերականական այն կառույցները, որոնք ուսումնասիրվում են այս փուլում
2. կտիրապետի համապատասխան թեմատիկ բառապաշարին

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Եղանակավորող բայեր, սուբյեկտային և օբյեկտային բայեր: *Թեմա 2.* Ածական անուն. *Թեմա 3*. Հոմանիշ և հականիշ բայեր: Ամենատարածված ասացվածքները գերմաներեն և հայերեն լեզուներով: Բառի բազմիմաստությունը. *Թեմա 4.* Ազատ թեմաների ինքնուրույն կազմում "Այսօր իմ ծննդյան օրն է", "Իմ

մասնագիտությունը”, “Գերմանիայի քաղաքները”, մի շարք բանաստեղծություններ Հ. Հայնեի, Վ. Գյոթեի ստեղծագործություններից:

<u>ՕԼ0672 Մասնագիտական օտար լեզու (Գերմաներեն) – 2 – (4 կրեդիտ)</u>

<u>Շաբաթական 4 ժամ (56 ժամ գործնական պարապմունք),</u>

<u>2-րդ կիսամյակ, ստուգարք</u>

Նպատակը.

Հարստացնել ուսանողների գիտելիքները բակալավրիատի ընդհանուր կրթական մակարդակով և ուսանողների բառապաշարային և քերականական գիտելիքները հասցնել այնպիսի մակարդակի, որ կարողանան արտահայտել իրենց մտքերը, առօրյա խոսակցական թեմաներով, ինչպես նաև կատարեն ազատ թարգմանություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

1. կկարողանա ունկնդրելով ճիշտ հասկանալ բանավոր խոսքը
2. կկարողանա գրել փոխադրություն
3. կկատարի համապատասխան թարգմանություն գերմաներեն լեզվից մայրենի և հակառակը:

Նկատի է առնվում նաև ուսանողի հաղորդակցական կարողությունների զարգացումը:

Բովանդակություն.

<u>Թեմա 1</u>. Գոյականների հոլովման համակարգը և հոլովների կիրառական նշանակությունը: *<u>Թեմա 2.</u>* Բայերի ձևաբանական և իմաստաքերականական

դասակարգումը*: Թեմա 3*. Թեմատիկ բառապաշարը ընդգրկում է “Ես ուսանող եմ”, “Սուրճի սեղանի շուրջը” (վարվելաձևը սեղանի շուրջը), “Գրադարանում”, “Տարվա եղանակները”, “Իմ սիրելի գրողը”, “Հայաստանի պատմությունից”, “Գնումներ խանութում”, “Ընկերական շրջապատում” և այլն:

ՕԼ0672 Մասնագիտական օտար լեզու (Գերմաներեն) – 3 – (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (56 ժամ գործնական պարապմունք) ,

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք,

Նպատակը.

Զարգացնել ուսանողների գիտելիքները լեզվի կառուցվածքի, առանձնահատկությունների, խոսքամասային ձևերի մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

1. կկարողանա կառուցել հստակ ու սահուն խոսք՝ ճիշտ կիրառելով գերմաներեն լեզվի ժամանակաձևերը
2. կկարողանա գրել շարադրություն
3. կկատարի համեմատաբար բարդ թարգմանություններ գերմաներեն լեզվից մայրենի և հակառակը:

Բովանդակություն

Թեմա 1- Շեշտադրություն, ուղղագրություն, բառեր և քերականություն

Թեմա2- Հոդը, գործածությունը, բայ, հրամայական եղանակ, բառեր, շարադասություն:

Թեմա 3- Ֆոնետիկական վարժություններ, օժանդակ բայերի գործածությունը որպես ինքնուրույն բայեր, հարցական նախադաս. շարադասությունը, վարժություններ և տեքստ:

Թեմա 4 - Ընթերցանության օրենքները, գոյական հոլովումը, դերանուն, բառակազմություն, արտասանություն, բառապաշարի ուսուցում: Գրավոր և բանավոր վարժություններ:

ՕԼ0671 Մասնագիտական օտար լեզու (Ֆրանսերեն) 1 - 4 կրեդիտ

Շաբաթական 4 ժամ - (56 ժամ գործնական պարապմունք),

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացը նպատակ ունի ուսանողների մոտ ձևավորել հաղորդակցության համար անհրաժեշտ բանավոր և գրավոր խոսքի ունակություններ, ուղղախոսական-ուղղագրական հմտություններ, տեքստի հետ ինքնուրույն աշխատելու և հաղորդակցվելու կարողություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ճիշտ արտաբերել ֆրանսերենի հնչյունները, ընդհանուր պատկերացում կունենա ֆրանսերենի ուղղախոսական նորմերի մասին,
2. կկարողանա ճիշտ հնչերանգով ձևակերպել հաստատական, հարցական, բացականչական և հրամայական նախադասությունները. դադար, շեշտ, հիմնական հնչերանգ, մեղեդային եզրափակում, տեմպ,
3. կկարողանա ընթերցել ադապտացված տեքստեր, հաղորդակցվել ֆրանսերենով:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Ֆրանսերենի հնչյունական համակարգը: Ուղղախոսական-ուղղագրական առանձնահատկությունները: *Թեմա 2.* Ֆրանսերենի քերականության ընդհանուր բնութագիրը և հիմնական առանձնահատկությունները: *Թեմա 3.* Հոդերի տեսակները և դրանց գործածության առանձնահատկությունները: *Թեմա 4.* Գոյականի քերականական կարգերի ընդհանուր բնութագիրը: Իգական սեռի և հոգնակի թվի կազմությունը: *Թեմա 5* Թվական անուն : *Թեմա 6.* Հարցական ու ժխտական նախադասությունների կազմությունը: *Թեմա 7* Ֆրանսերենի առավել գործածական նախդիրներն ու շաղկապները:

ՕԼ0672 Մասնագիտական օտար լեզու (Ֆրանսերեն) 2 - 4 կրեդիտ

Շաբաթական 4 ժամ - 56 ժամ գործնական պարապմունք),

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Խորացնել և զարգացնել նախորդ փուլում ձեռք բերված գիտելիքները, ֆրանսերեն լեզվի քերականական կառուցվածքի և բառապաշարի հիմնական շերտի յուրացման հիման վրա ձևավորել խոսքային պարզ հմտություններ, գրավոր տեքստերից օգտվելու ունակություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

* կկարողանա ճիշտ արտասանությամբ ձևակերպել նախադասությունը,

* կկարողանա լսելով հասկանալ և վերաշարադրել տեքստը, որը պարունակում է յուրացրած բառապաշարը և քերականական նյութը,

* կկարողանա զրույց վարել անցած թեմաներով:

Բովանդակություն.

Թեմա 1. Սահմանական եղանակի պարզ ժամանակաձևերը: *Թեմա 2.* 3-րդ խմբի հիմնական անկանոն բայերը: *Թեմա 3.* Հրամայական եղանակի կազմությունը: *Թեմա 4.* Դերանվանական բայեր: *Թեմա 5.* Ածական անուն, համեմատության աստիճանների կազմությունը: *Թեմա 6.* Դերանվանական ածականներ /ստացական, ցուցական,, անորոշ *Թեմա 7.* Ֆրանսերենի բառակազմական միջոցները: Գործածական նախածանցներն ու վերջածանցները:

OԼ0673 Մասնագիտական օտար լեզու (Ֆրանսերեն) 3 - 4 կրեդիտ

Շաբաթական 4 ժամ - (64 ժամ գործնական պարապմունք),

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ամրապնդել և զարգացնել ուսանողների՝ ֆրանսերենի բառապաշարի և քերականության վերաբերյալ ունեցած գիտելիքները, ուսանողների մոտ ձևավորել գրագետ գրավոր և բանավոր խոսք կազմելու հմտություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա կարդալ, ընկալել, վերարտադրել և թարգմանել ընդհանուր հաղորդակցական նշանակության տեքստեր.

2. կկարողանա ֆրանսերեն լեզվով հաղորդակցվելառօրյա թեմաների շուրջ:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Սահմանական եղանակի հիմնական բաղադրյալ ժամանակաձևերի կազմությունն ու գործածությունը: *Թեմա 2.* Ժամանակների համաձայնեցումը: *Թեմա 3.:* Անդեմ բայեր ու արտահայտություններ : *Թեմա 4*. Դերանունների հիմնական տեսակները (ստացական, ցուցական, անորոշ, հարաբերական), դրանց

քերականական կարգերի բնութագիրը: *Թեմա 5.* Մակբայների տեսակներն ու քերականական կարգերը:

<u>**Փ/բ - 0481 Մշակութաբանություն 2 կրեդիտ**</u>

<u>**Դասախոսություն – 10ժամ, սեմինար- 14 ժամ, 3-րդ կիսամյակ, ստուգարք**</u>

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողին հաղորդակից դարձնել համաշխարհային մշակույթի զարգացման ընթացքին և առանձին իրողություններին, ներկայացնել համաշխարհային մշակույթի պատմությունը և վերջինիս համատեքստում հայ ազգային մշակույթի զարգացման առանձնահատկությունները, ուսանողին զինել համապատասխան մեթոդիկայով՝ ճանանչելու, վերլուծելու և գնահատելու մշակութային առանձին երևույթներ, օգնել մշակելու գնահատման ազգային, անհատական և համամարդկային չափանիշներ, ինչպես նաև դրսևորել ինքնուրույն մոտեցումներ մշակույթի և նրա առանձին դրսևորումների նկատմամբ:

Կրթական արդյունքները.

<u>պետք է իմանա</u>

- մշակույթի բնորոշումը, ծագումը, զարգացման օրինաչափությունները, նյութական և հոգևոր մշակույթների առանձնահատկությունները, մշակույթի նեղ և լայն առումները

<u>Պետք է կարողանա</u>

- ինքնուրույն տարբերակել հոգևոր և նյութական մշակույթները, նկատել նրանց փոխադարձ անցումները և տարրերի փոխներթափանցումները
- ընտրել մշակութային իրողությունների գնահատման չափանիշները
- ճանաչել մշակույթի զարգացման օրինաչափությունները

- մշակույթի առանձին դրսևորումները պատկերացնել համաշխարհային մշակույթի զարգացման համատեքստում
- ճանաչել և առանձնացնել լոկալ մշակույթների տիպերը (ըստ տարածքի, ժամանակաշրջանի, ազգայինի և մշակույթի տվյալ տիպի)

Պետք է տիրապետի

մշակութաբանության հետազոտական-վերլուծական հինգ մեթոդներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Մշակութաբանության առարկան, խնդիրները, ուսումնասիրության շրջանակները: **Թեմա 2**. Մշակույթի բնորոշումը: **Թեմա 3.** Մշակույթի գործառույթները

Թեմա 4. Մշակույթի լեզուն և կառուցվածքը: Ազգային և համամարդկային մշակույթ:

Թեմա 5. Զանգվածային և էլիտար մշակույթ: **Թեմա 6.** Հոգևոր գործունեության մշակութային ձևերը: **Թեմա 7.** Բնություն և մշակույթ: **Թեմա 8.** Հասարակություն և մշակույթ: **Թեմա 9.** Քաղաքակրթություն և մշակույթ: Արդի տեսությունները

Հ/բ- 0304 Սոցիոլոգիա –2 կրեդիտ

Դասախոսություն –10ժամ, սեմինար - 14 ժամ, (շաբաթական - 2 ժամ)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ուսանողների մոտ գիտելիքներ ձևավորել սոցիոլոգիայի պատմական անհրաժեշտության, հասարակության ուսումնասիրության համար ունեցած դերի, սոցիոլոգիական աշխարհայացքի բազմազանության և բազմաձևության մասին:

Կրթական արդյունքները.

- ԳԻՏԵՆԱ՝

Հասարակությունն իբրև համակարգ, դրա հիմնական տարրերը, դրանց միջև փոխկախվածության գործընթացները և վերահսկողության մեխանիզմները:

-ԿԱՐՈՂԱՆԱ՝

Նախագծել սոցիալական որևէ երևույթի ուսումնասիրմանն ուղղված սոցիոլոգիական հետազոտության ծրագիր:

- ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝

Սոցիոլոգիական հետազոտության մշակման հիմնական ձևերին, մեթոդներին, գործիքներին, վերլուծության եղանակներին:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Սոցիոլոգիան իբրև գիտություն: **Թեմա 2.** Սոցիոլոգիական հետազոտություն: **Թեմա 3.** Հասարակություն: **Թեմա 4.** Մշակույթ: **Թեմա 5.** Սոցիալականացում: **Թեմա 6** Շեղվող վարք: **Թեմա 7.** Հասարակության սոցիալական կառուցվածքը: **Թեմա 8.** Սոցիալական ստրատիֆիկացիա: **Թեմա 9.** Գլոբալացում:

Հ/բ- 0354 Կրթության սոցիոլոգիա –2 կրեդիտ

Դասախոսություն –10 ժամ, սեմինար - 14 ժամ, (շաբաթական - 2 ժամ)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ուսանողների մոտ գիտելիքներ ձևավորել լոկալ և գլոբալ կրթական համակարգերում տեղի ունեցող գործընթացների և դրանց սոցիոլոգիական՝ հնարավոր չափելիության վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

- ԳԻՏԵՆԱ՝

Կրթության ինստիտուտի դերը հասարակության գործառնության սահմաններում՝ այլ ինստիտուտների հետ փոխկախվածության տեսանկյունից:

-ԿԱՐՈՂԱՆԱ՝

Կազմակերպել կրթական գործընթացի արդյունավետության գնահատմանն ուղղված սոցիոլոգիական հետազոտություն:

-ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝

Կրթության սոցիոլոգիական հետազոտման հիմնական մեթոդներին, գործիքների մշակման ձևերին, վերլուծության հիմնական եղանակներին:

Բովանդակությունը

Թեմա 1.Կրթության սոցիոլոգիայի էությունը. Թեմա 2. Գրագիտություն, դպրոցական կրթության առաջացումը. Թեմա 3. Կրթության հիմնական ձեւերը Թեմա 4. Կրթության ինստիտուտի սոցիալական ֆունկցիաները Թեմա 5. Դպրոցական կրթության համակարգերի համեմատությունը արդյունաբերապես զարգացած երկրներում. Թեմա 6. Բարձրագույն կրթություն. Միջազգային փորձի համեմատական վերլուծություն Թեմա 7. Կրթություն եւ անհավասարություն Թեմա 8. Կրթության ինստիտուտի սոցիոլոգիական հետազոտություն Թեմա 9. Կրթության եւ տնտեսության կապը

Փ/բ - 0479 Իրավագիտություն 2 կրեդիտ

Դասախոսություն – 10 ժամ, սեմինար - 14 ժամ, (շաբաթական - 2 ժամ)

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

1. Ուսանողներին զինել գիտելիքներով իրավունքի, հատկապես մարդու իրավունքների, դրանց ներպետական և միջազգային պաշտպանության վերաբերյալ:
2. Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական,իրավագիտական գիտելիքները.
3. Ուսանողներին ծանոթացնել ՀՀ օրենսդրության հետ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողները պետք է.

- պետք է տիրապետեն դասընթացի թեմաներին
- կարողանան ճիշտ գնահատել մարդու՝ որպես ժամանակակից իրավական պետություններում հռչակված բարձրագույն արժեքի դերն ու տեղը պետական կառույցների համակարգում, ճիշտ պատկերացում կազմեն քաղաքական իշխանության վերաբերյալ, ծանոթանան իրավունքի համակարգում ընդգրկված ճյուղերի հետ:
- կարողանան որոշ տեսական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ

Բովանդակություն.

ԹԵՄԱ 1. ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԱՌԱՋԱՑՈՒՄԸ, **ԹԵՄԱ 2.** ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԷՈՒԹՅՈՒՆԸ, ԳՈՐԾԱՌՈՒՅԹՆԵՐԸ ԵՎ ՁԵՎԵՐԸ, **ԹԵՄԱ 3.** ԻՐԱՎՈՒՆՔԸ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՆՈՐՄԵՐԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՒՄ **ԹԵՄԱ 4.** ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՆՈՐՄԵՐԻ ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ **ԹԵՄԱ 5.** ԻՐԱՎՈՒՆՔԸ ԵՎ ԻՐԱՎԱԳԻՏԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ **ԹԵՄԱ 6.** ՕՐԻՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԻՐԱՎԱԿԱՐԳԸ **ԹԵՄԱ 7.** ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ **ԹԵՄԱ 8.** ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ **ԹԵՄԱ 9.**ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔ **ԹԵՄԱ 10.**

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԿԱՐԳ ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

Փ/բ - 0476 Քաղաքագիտություն 2 կրեդիտ

Դասախոսություն – 10 ժամ, սեմինար - 14 ժամ, (շաբաթական - 2 ժամ)

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը

- Ուսանողներին զինել գիտելիքներով քաղաքականության և նրա խնդիրների մասին:
- Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական գիտելիքների պաշարը:
- Ուսանողներին գաղափար տալ հասարակության քաղաքական գործունեության, օրենքների և օրինաչափությունների մասին:
- Օգնել ուսանողներին՝ տեսական գիտելիքները օգտագործել գործնականում:
- Հիմք ստեղծել հասարակական մյուս գիտությունների հետագա ուսումնասիրության համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կարողանան ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- տիրապետեն քաղաքագիտության հետազոտության մեթոդներին,
- կարողանան ըմբռնել հասարակական քաղաքական համակարգի բնույթը,
- կարողանան որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

- կարողանան տարբերակել քաղաքագիտական տարբեր ուսմունքների առանձնահատկությունները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Քաղաքագիտության առարկան, խնդիրները: Թեմա 2. Քաղաքականության սուբյեկտի էությունը և ձևերը: Թեմա 3. Հասարակության իրավաքաղաքական համակարգը, նրա տիպերը: Թեմա 4. Պետություն, նրա տիպերը և ձևերը: Թեմա 5. Քաղաքական իշխանություն: Թեմա 6.Հասարակական-քաղաքական կազմակերպություններ: Թեմա 7. Անցումային հասարակության քաղաքական համակարգ: Թեմա 8. Քաղաքական գործընթացներ և կոնֆլիկտներ: Թեմա 9. Քաղաքական մշակույթ, ձևերը և ֆունկցիաները: Թեմա 10. Մարդու դերը քաղաքականության մեջ:

Տ/բ-0515 Տնտեսագիտություն - 2 կրեդիտ

Դասախոսություն – 10 ժամ, սեմինար – 14 ժամ, շաբաթական - 2 ժամ

4 - րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել տնտեսագիտության մեթոդաբանության, շուկայական տնտեսության բովանդակության, սեփականա-տիրական հարաբերությունների, միկրոտնտեսական և մակրոտնտեսական զարգացման օրինաչափությունների, պետական բյուջեի ու պետության տնտեսական քաղաքականության արդյունավետության բարձրացման մասին պատկերացումներ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. պատկերացում կունենա շուկայական տնտեսության բնույթի, կատեգորիաների, զարգացման հիմնական օրինաչափությունների մասին.

2. կիմանա տնտեսագիտական գիտելիքների դերն ու գործառույթները տնտեսության տարբեր ոլորտներում.

3. կկարողանա ճիշտ ներկայացնել մարդ-տնտեսություն-տնտեսական քաղաքականություն փոխհարաբերությունները.

4. կիմանա առարկայի կարևորությունը հասարակական տնտեսական հարաբերությունների բնագավառում:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Տնտեսագիտության ծագումն ու զարգացումը: Ուսումնասիրման առարկան և մեթոդները: ***Թեմա 2.*** Ապրանքային արտադրություն: Ապրանք և փող: ***Թեմա 3.*** Շուկայական տնտեսության ընդհանուր բնութագիրը: ***Թեմա 4.*** Տնտեսական համակարգեր: Տիպերը և մոդելները: ***Թեմա 5.*** Ֆիրման շուկայական հարաբերությունների համակարգում: ***Թեմա 6.*** Ձեռնարկատիրական կապիտալի ձևավորումը: ***Թեմա 7.*** Ծախքերի տեսությունը: Արտադրություն և ծախքեր: ***Թեմա 8.*** Շահույթ և շահութաբերություն: Ձեռնարկատիրական եկամուտ և աշխատավարձ: ***Թեմա 9.*** Ագրո-արդյունաբերական համալիր: Ռենտայի տեսություն: ***Թեմա 10.*** Կուտակում, սպառում և խնայողություն: ***Թեմա 11.*** Տնտեսական աճ: Տնտեսական զարգացման փուլայնությունը: ***Թեմա 12.*** Ինֆլյացիա և գործազրկություն: ***Թեմա 13.*** Դրամավարկային համակարգի էությունը: Բանկեր: ***Թեմա 14.*** Ֆինանսական համակարգ և ֆինանսական քաղաքականություն: ***Թեմա 15.*** Պետության սոցիալ-տնտեսական քաղաքականությունը: ***Թեմա 16.*** Համաշխարհային տնտեսությունը և զարգացման օրինաչափությունները: Միջազգային արժույթային և ֆինանսական համակարգեր:

1.2. Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական կրթամաս

<u>Հ/բ-010400 Համակարգչից օգտվելու հմտություններ- 2 կրեդիտ</u>

<u>Դասախոսություն -0 ժամ, գործնական -28 ժամ, շաբաթական - 2 ժամ,</u>

<u>1-ին կիսամյակ, ստուգարք</u>

Նպատակը.

Ուսանողներին զինել ԷՀՄ-ների, նրանց առանձին հարմարանքների, արտաքին սարքերի, կիրառական ծրագրային համակարգերի, ժամանակակից ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների, նրանց աշխատանքի սկզբունքների և կիրառության ոլորտների վերաբերյալ տեսական և գործնական գիտելիքներով, որոնք կնպաստեն ուսումնառության հետագա մասնագիտական ձեռքբերումների նվաճմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կիմանա օգտվել համակարգչի սարքավորումներից, ֆայլային և ծրագրային համակարգերից:
- կտիրապետի համակարգչի ծրագրերի հետ համագործակցային աշխատանքին և խմբագրական աշխատանքների իրականացմանը:
- կկարողանա մասնագիտական որոշ հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն աշխատանքներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Տեղեկություններ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների, ժամանակակից անհատական համակարգիչների մասին:

Թեմա 2. Օպերացիոն համակարգեր և միջավայրեր:

Թեմա 3. Տեքստային խմբագիր MS WORD ծրագիր:

Թեմա 4. Power Point համակարգ:

Թեմա 5. MS EXCEL էլեկտրոնային աղյուսակներ:

<u>0875. /բ-Քաղպաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների հիմն. – 2 կրեդիտ</u>

<u>Դասախոսություն –10 ժամ, գործնական -8ժամ, (շաբաթական 3 ժամ)</u>

<u>5-րդ կիսամյակ, ստուգարք</u>

<u>Նպատակը</u>

Դասընթացի ժամանակ ուսանողին տալիս ենք այն գիտելիքները, որոնք կօգնեն բնական աղետների, վթարների և հակառակորդի կողմից հարձակման ժամանակակից միջոցների կիրառման հետևանքներից պաշտպանելու ձևերի և մեթոդների իմացությանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կիմանա բնակչության և քաղաքացիական պաշտպանության հիմունքները,
- կտիրապետի հակառակորդի հարձակման ժամանակակից միջոցներից, բնական աղետներից և վթարներից բնակչության պաշտպանության եղանակներին ու միջոցներին,
- կկարողանա կազմակերպել և իրականացնել պարապմունքներ հանրակրթական դպրոցների ցածր դասարանների աշակերտների հետ:

Բովանդակությունը

Թեմա 1.*ԱԻ-ում և պատերազմի ժամանակ բնակչության պաշտպանության կառավարման պետական միասնական համակարգը:*

Թեմա 2.*ԱԻ, նրանց դասակարգումը, բնութագրերը, կանխարգելման և բնակչության պաշտպանության ուղիները:*

Թեմա 3.*ԱԻ, նրանց դասակարգումը, բնութագրերը, կանխարգելման և բնակչության պաշտպանության ուղիները:*

Թեմա 4.*Հարձակման ժամանակակից զանգվածային և սովորական միջոցները:*

Թեմա 5.*Քիմիական վարազման օջախները և քիմական իրադրությունների գնահատման մեթոդները:*

Թեմա 6.*Քիմիական վարազման օջախները և քիմական իրադրությունների գնահատման մեթոները:*

Թեմա 7.*Ճառագայթային վարակման օջախները և ճառագ. իրադրության գնահատ.մեթոդները:*

Թեմա 8.*Ճառագայթային վարակման օջախները և ճառագ. իրադրության գնահատ.մեթոդները:*

Թեմա 9.*ԱԻ-ում և պատերազմների ժամանակ բնակչ. պաշտպանության հիմնական եղանակները, ձևերը և միջոց. կազմակերպումը:*

Թեմա 10.*ԱԻ-ում և պատերազմների ժամանակ բնակչ. պաշտպանության հիմնական եղանակները, ձևերը և միջոց. կազմակերպումը:*

Թեմա 11.*Պատերազմների ժամանակ բնակչության պաշտպանության կազմակերպումը:*

Թեմա 12.*Արտ. իրավիճակների ռիսկի գնահատումը:*

Թեմա 13.*ԱԻ և ՔՊպլանների կազման հարցերը:*

Թեմա 14.*ԱԻ-ում օպերատիվ միջոց.-ի կազմ.-ումը:*

Թեմա 15.*Հանրակրթական դպրոց.-ի համակարգի խնդիրները՝ բնակչ. և ք.պ. բնագավառում:*

Թեմա 16. *ԱԻ-ում և պատ. ժամանակ ուսումնական հաստատություն. գործունեության կայուն. բարձրացման ուղղիները և եղանակները:*

Թեմա 17. *Բնակչ.-ն ՔՊ հարցերով ուսուց. կազմ.-ումը:*

Թեմա 18. *ԱԻ-ում և ռազմ. դրության ժամ. բնակչութ. բարոյա-հոգ. պատրաստման հարցերը:*

Թեմա 19. *ԱԻ-ում և ռազմ. դրույթյան ժաման. դպրոց. օբյեկտ. Փ.Ա.Վ.Վ. աշխատ. կազմակերպ.-ը:*

Թեմա 20. *ԱԻ-ում և ռազմ. դրույթյան ժաման. դպրոց. օբյեկտ. Փ.Ա.Վ.Վ. աշխատ. կազմակերպ.-ը:*

Այցելություն փրկարարական ջոկատ:

Թեմա 21. *Հանրակ. դպրոց.-ում 2-րդ, 5-րդ և 6-րդ դա - սարանների աշակերտների հետ ԱԻ և ՔՊ հիմնահարցերով պարապ. անց մեթոդիկան: Գործնական պարապմունք սոսմիկ կայանում:*

Թեմա 22. *Գործնական պարապմունք սոսմիկ կայանում:*

Կ 0913 ***Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմնահարցեր՝ 2 կրեդիտ***
Դասախոսություն՝ 10 ժամ, սեմինար 14ժամ, շաբաթական 2 ժամ
4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Դասընթացի նպատակն է .

Խորացնել գիտելիքները և ուսանողների մոտ ձևավորել ընդհանուր պատկերացումներ <<Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ>> առարկայի վերաբերյալ, կրթել բնապահպանական և բնագիտական գիտելիքներով:

Կրթական արդյունքները.

1.կտիրապետի բնապահպանական, էկոլոգիական գիտելիքներին և մեթոդներին:

2.կկարողանա ճիշտ դաստիարակել աճող սերնդին էկոլոգիական և բնապահպանական կրթությամբ ու դաստիարակությամբ:

3.Ճիշտ կուսուցանի շրջակա միջավայրը անաղարտ պահելու և գալիք սերունդներին փոխանցելու համար:

Բովանդակություն.

ԹԵՄԱ 1. Էկոլոգիան որպես գիտություն: ԹԵՄԱ 2. Բնակության միջավայր: ԹԵՄԱ 3. Էկոլոգիական գործոններ: ԹԵՄԱ 4. Տեղախմբային էկոլոգիա: ԹԵՄԱ 5. Կենսահամակարգ ԹԵՄԱ 6. Էկոհամակարգեր: ԹԵՄԱ 7. Կենսոլորտը որպես կենդանի համակարգերի կազմավորման բարձր մակարդակ: ԹԵՄԱ 8.Էկոլոգիական համերկրային հիմնախնդիրներ, բնօգտգործում, բնապահպանություն: ԹԵՄԱ 9 . Բնապահպանության հիմնահարցերը և խնդիրները: ԹԵՄԱ 10.Հողոլորտ (լիթոսֆերա): ԹԵՄԱ 11. Ջրոլորտ (հիդրոլորտ): ԹԵՄԱ 12. Մթնոլորտ (աթմոսֆերա): ԹԵՄԱ 13 Բուսական աշխարհ (ֆլորա): ԹԵՄԱ 14.Կենդանական աշխարհ (ֆաունա): ԹԵՄԱ 15.Բնական պաշարների օգտագործման, պահպանության և հարստացման խնդիրները: ԹԵՄԱ16.Մարդու բնապահպանություն

Կամընտրական դասընթացներ

<u>**Կ 0926 Բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում -2 կրեդիտ, 10 դասախոս., 14 գործնական շաբաթական 2 ժամ**</u>

<u>**5-րդ կիսամյակ ստուգարք**</u>

Նպատակը.

ուսանողներին տալ գիտելիքներ հիվանդներին և տուժվածներին գրագետ և ճիշտ օգնություն կազմակերպելու, ինչպես նաև զարգացնել անհրաժեշտ հմտություններ

և կարողություններ աղետների օջախում տուժածներին առաջին օգնություն ցույց տալու, վիճակը վերահսկելու համար և տեղափոխելու համար , ուսանողների մոտ զարգացնել բժշկա-հիգիենիկ դաստիարակություն, պատրաստել նրանց պրակտիկ աշխատանքի արտակարգ իրավիճակների պայմաններում, ճիշտ կազմակերպել խնամք և տեղափոխում հիվանդների և վիրավորների նկատմամբ

Կրթական արդյունքները.

- ✓ Կատարել վիրակապում, բեկակալի տեղադրում
- ✓ Կատարել ստամոքսի լվացում,հոգնա
- ✓ Ջերմաչափում, պուլսի որոշում, Զ/ Ճ չափում
- ✓ Այրվածքի մակերեսի և խորության որոշում
- ✓ Առաջին օգնության կազմակերպում ցրտահարված տուժածների մոտ
- ✓ Տուժածի տեղափոխում
- ✓ կատարել արյունահոսության ժամանակավոր դադարեցում

Դասընթացի բովանդակությունը

ԹԵՄԱ 1. Հասկացություն հիվանդության մասին: Տուժածի քննության մեթոդները: ԹԵՄԱ 2. Վերակենդանացման միջոցառումներ: ԹԵՄԱ 3. Թունավորումներ: ԹԵՄԱ 4. Վնասվածքներ: ԹԵՄԱ 5. Ջերմային խանգարումներ: ԹԵՄԱ 6.Արյունահոսություններ: ԹԵՄԱ 7. Վիրակապություններ: Վիրակապություններ: ԹԵՄԱ 8. Առողջ ապրելակերպի կանոնները:

ԹԵՄԱ 9. Ինֆեկցիոն հիվանդություններ: ԹԵՄԱ 10. Սեռավարակներ: Անվտանգ սեռական կապեր: Պրոֆեսիոնալ հիվանդություններ

<u>Կ 0926 Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն</u>

<u>2 կրեդիտ</u>

<u>10 դասախոս., 14 գործնական շաբաթական 2 ժամ</u>

5-րդ կիսամյակ ստուգարք

Նպատակը.

ուսանողներին տալ գիտելիքներ առողջ ապրելակերպի կանոնների, արտակարգ իրավիճակներում գրագետ և ճիշտ օգնություն կազմակերպելու մասին , ինչպես նաև զարգացնել անհրաժեշտ հմտություններ և կարողություններ աղետների օջախում տուժածներին առաջին օգնություն ցույց տալու, վիճակը վերահսկելու համար և տեղափոխելու համար, ուսանողների մոտ զարգացնել բժշկա-հիգիենիկ դաստիարակություն, պատրաստել նրանց պրակտիկ աշխատանքի արտակարգ իրավիճակների պայմաններում, ճիշտ կազմակերպել խնամք և տեղափոխում հիվանդների և վիրավորների նկատմամբ

Կրթական արդյունքները.

- ✓ Կատարել վիրակապում, բեկակալի տեղադրում
- ✓ Կատարել ստամոքսի լվացում,հոգնա
- ✓ Ջերմաչափում, պուլսի որոշում, Զ/ Ճ չափում
- ✓ Այրվածքի մակերեսի և խորության որոշում
- ✓ Առաջին օգնության կազմակերպում ցրտահարված տուժածների մոտ
- ✓ Տուժածի տեղափոխում
- ✓ կատարել արյունահոսության ժամանակավոր դադարեցում

Դասընթացի բովանդակությունը

ԹԵՄԱ 1. Հասկացություն հիվանդության մասին :Տուժածի քննության մեթոդները :

ԹԵՄԱ 2. Վերակենդանացման միջոցառումներ ԹԵՄԱ 3. Թունավորումներ :

ԹԵՄԱ 4. Վնասվածքներ :

ԹԵՄԱ 5. Ջերմային խանգարումներ:

ԹԵՄԱ 6.Արյունահոսություններ :

ԹԵՄԱ 7. Վիրակապություններ: Վիրակապություններ :

ԹԵՄԱ 8. Առողջ ապրելակերպի կանոնները:

ԹԵՄԱ 9. Ինֆեկցիոն հիվանդություններ

ԹԵՄԱ 10. Սեռավարակներ : Անվտանգ սեռական կապեր :Պրոֆեսիոնալ հիվանդություններ

1.3. Ընդհանուր մասնագիտական կրթամաս

<u>Հլ/բ-0035. Հայոց լեզու (հնչյունաբանություն և բառագիտություն) I – 4 կրեդիտ</u>
<u>Դասախոսություն - 20 ժամ, գործնական – 28 ժամ, շաբաթական - 2 ժամ,</u>
<u>2-րդ կիսամյակ, քննություն</u>

Նպատակը.

Ուսանողներին գաղափար տալ հայոց գրական լեզվի զարգացման հիմնական միտումների վերաբերյալ: Հնչյունաբանության, հնչյունափոխության, վերաբերյալ գիտելիքները և ունակությյունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կկարողանա կատարել հնչյունաբանական վերլուծություններ,
- բնագրերի հիման վրա ճիշտ կտարբերակի հնչյունափոխության բոլոր տեսակները,

Բովանդակություն.

<u>Թեմա 1.</u> Հնչունաբանության առարկան: Հնչունական համակարգը: ***<u>Թեմա 2.</u>*** Հնչյուն և հնչույթ£ Հնչյունների տեսակներն ըստ որակի՝ ձայնավոր և բաղաձայն£ ***<u>Թեմա 3.</u>***

Հայերենի ձայնավորները« նրանց դասակարգումը: ***Թեմա 4.*** Վանկ և վանկատում: ***Թեմա 5.*** Հնչյունափոխություն: ***Թեմա 6.*** Փոխազդեցական ու դիրքային հնչյունափոխության տեսակները: ***Թեմա 7.*** Ընդհանուր պատմական հնչյունափոխությունը և նրա դրսևորումները£ ***Թեմա 8.*** Շեշտափոխական հնչյունափոխություն: ***Թեմա 9.*** Երկհնչյունների փոփոխությունըշեշտի ազդեցությամբ: ***Թեմա 10.*** Շեշտափոխական հնչյունափոխության սահմանափակումները գրական հայերենի արդի էտապում: Բառերի հնչյունափոխված և անհնչյունափոխ զուգահեռ ձևերը:

Հլ/բ-0035. Հայոց լեզու (հնչյունաբանություն և բառագիտություն) II–5 կրեդիտ
Դասախոսություն -36 ժամ, գործնական – 30 ժամ (շաբաթական - 2 ժամ)
3-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Ուսանողներին գաղափար տալ հայոց գրական լեզվի զարգացման հիմնական միտումների վերաբերյալ, ուղղագրության և ուղղախոսության վերաբերյալ գիտելիքները և ունակությյունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կկարողանա անթերի ուղղագրությամբ գրել,
- բանավոր խոսքում կպահպանի ուղղախոսական կանոնները:

Հլ/բ-0036. Հայոց լեզու (ձևաբանություն) I – 4 կրեդիտ
Դասախոսություն - 20 ժամ, գործնական – 30 ժամ, (շաբաթական - 3 ժամ) 4-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Պատկերացում տալ հայերենի խոսքի մասերի դասակարգման հիմունքների, քերականական կարգերի, դրանց ձևերի ու բաշխման մասին, ուսանողներին ծանոթացնել հայերենի խոսքի մասերին, նրանց իմաստային և քերականական առանձնահատկություններին, միմյանց նկատմամբ ունեցած հարաբերակցություններին, խոսքիմասային փոխանցումներին, փոխանվանական կիրառություններին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կկարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- կտիրապետի ձևաբանության ուսումնասիրման մեթոդներին,
- կկարողանա մի շարք գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

<u>Թեմա 1.</u> Ձևաբանության ուսումնասիրության առարկան և խնդիրները£ ***<u>Թեմա 2.</u>*** Խոսքի մասը որպես բառաքերականական կարգ£ Խոսքի մասերի դասակարգումը£ ***<u>Թեմա 3</u>***. Նյութական« քերականական ու վերաբերմունքային խոսքի մասեր£ ***<u>Թեմա 4.</u>*** Բառի ձևաբանական վերլուծությունը£ ***<u>Թեմա 5.</u>*** Գոյականը որպես խոսքի մաս£ ***<u>Թեմա 6.</u>*** Գոյականի հոլովը« նրանց կազմությունը և հիմնական կիրառությունները£ ***<u>Թեմա 7.</u>*** Ածականը որպես խոսքի մաս£ ***<u>Թեմա 8.</u>*** Թվականը որպես խոսքի մաս£ ***<u>Թեմա 9.</u>*** Դերանունը որպես խոսքի մաս£

<u>Հլ/բ-0037. Հայոց լեզու (ձևաբանություն) II – 4 կրեդիտ</u>

<u>Դասախոսություն - 24 ժամ, գործնական – 30 ժամ, (շաբաթական - 3 ժամ) 5-րդ</u>

__կիսամյակ, քննություն__

Նպատակը.

Պատկերացում տալ հայերենի խոսքի մասերի դասակարգման հիմունքների, քերականական կարգերի, դրանց ձևերի ու բաշխման մասին, ուսանողներին ծանոթացնել հայերենի խոսքի մասերին, նրանց իմաստային և քերականական առանձնահատկություններին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կկարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- կտիրապետի ձևաբանության ուսումնասիրման մեթոդներին,
- կկարողանա մի շարք գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակություն.

__Թեմա 1.__ Բայը որպես խոսքի մաս£ ***__Թեմա 2.__*** Բայի կազմությունը£ Բայահիմքեր£ ***__Թեմա 3__***. Բայի սեռը£ ***__Թեմա 4.__*** Դերբայներ£ ***__Թեմա 5.__*** Եղանակային ձևեր« եղանակ« ժամանակ« դեմք« թիվ: Հաստատական և ժխտական խոնարհում£ ***__Թեմա 6.__*** Աճանցավոր բայերի խոնարհումը£ Անկանոն բայեր« նրանց խոնարհումը: ***__Թեմա 7.__*** Մակբայը որպես խոսքի մաս£ ***__Թեմա 8__***. Կապը որպես խոսքի մաս£ ***__Թեմա 9.__*** Շաղկապը որպես խոսքի մաս£ ***__Թեմա 10.__*** Ձայնարկությունը որպես խոսքի մաս:

__Հլ/բ-0038. Հայոց լեզու (շարահյուսություն) I– 4 կրեդիտ Դասախոսություն - 24 ժամ, գործնական – 30 ժամ, (շաբաթական - 3 ժամ)__

__6-րդ կիսամյակ, քննություն__

Նպատակը.

Ուսանողներին տալ գիտելիքներ արդի հայերենի շարահյուսական հիմնական հասկացությունների վերաբերյալ: Սովորեցնել տարբերակել լեզուն և խոսքը, նրանց փոխհարաբերությունները, քննել նախադասության հիմնական հատկանիշները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կկարողանա դասակարգել բառակապակցությունները,
- կտարբերակի նախադասություն գլխավոր և երկրորդական անդամները, դրանց կապակցման եղանակները,
- կկարողանա կատարել շարահյուսական վերլուծություններ և ճիշտ փոխակերպումներ,
- ուշադրություն կդարձնի գրավոր խոսքում հայերենի կետադրության օրինաչափություններին և կխուսափի երկձնություններից:

Բովանդակություն.

Թեմա 1. Շարահյուսության ուսումնասիրության առարկան£ ***Թեմա 2.*** Գաղափար բառակապակցության մասին£ ***Թեմա 3.*** Նախադասություն: ***Թեմա 4.*** Նախադասության
գլխավոր անդամները£ ***Թեմա 5.*** Ստորոգյալ և նրա տեսակները£ ***Թեմա 6***. Ենթակայի և
ստորոգյալի կապակցությունը£ ***Թեմա 7.*** Նախադասության երկրորդական անդամների Տեսակները: ***Թեմա 8***. Բազմակի լրացումներ« նրանց կետադրությունը: ***Թեմա 9.*** Տրոհվող լրացումներ« նրանց կետադրությունը£ ***Թեմա 10.*** Դերբայական դարձված« նրա հետ կապված կետադրությունը:

Հլ/բ-0038. Հայոց լեզու (շարահյուսություն) II– 4 կրեդիտ

Դասախոսություն - 22 ժամ, գործնական – 30 ժամ, (շաբաթական - 3 ժամ)

7-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Ուսանողներին տալ գիտելիքներ արդի հայերենի շարահյուսական հիմնական հասկացությունների վերաբերյալ: Սովորեցնել տարբերակել լեզուն և խոսքը, նրանց փոխհարաբերությունները, քննել նախադասության հիմնական հատկանիշները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կկարողանա դասակարգել բառակապակցությունները,
- կտարբերակի նախադասություն գլխավոր և երկրորդական անդամները, դրանց կապակցման եղանակները,
- կկարողանա կատարել շարահյուսական վերլուծություններ և ճիշտ փոխակերպումներ,
- ուշադրություն կդարձնի գրավոր խոսքում հայերենի կետադրության օրինաչափություններին և կխուսափի երկձևություններից:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1 Դերբայական դարձված« նրա հետ կապված կետադրությունը£ ***Թեմա 12.*** Կոչական« նրա արտահայտության ձևերը« կետադրությունը£ ***Թեմա 12.*** Բարդ նախադասության բնութագիրը£ ***Թեմա 3.*** Բարդ նախադասության տեսակները£ ***Թեմա 4*** Բաղադրիչների կապակցման եղանակները« կապակցման միջոցները£ Բազմաբաղադրիչ բարդ ստորադասական նախադասություն£ ***Թեմա 5*** Ստորադաս

նախադասությունների բնույթը և նրա որոշման հիմունքները£ ***Թեմա 6.*** Նախադասության երկրորդական անդամներին համապատասխանող երկրորդական նախադասություններով կապակցություն£ ***Թեմա 7*** Խնդիր: Պարագա: ***Թեմա 8*** Ամբողջ գլխավոր նախադասությանը վերաբերող երկրորդական նախադասությամբ կապակցություն£ ***Թեմա 9***. Մեջբերվող նախադասությամբ կապակցություն£ ***Թեմա 10***. Նախադասությունների կապակցման միջոցները£

Հ/բ-0301. Մանկական գրականություն – 3կրեդիտ

Դասախոսություն – 20 ժամ, գործնական - 16 ժամ, (շաբաթական - 4 ժամ), 3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը

Ուսանողներին զինել ռուս և արտասահմանյան մանկական գրականության պատմությանը վերաբերող գիտելիքներով՝ շեշտը դնելով կարևոր հեղինակների և գործերի վրա: Սովորեցնել բնագրի ընթերցման հիման վրա վերլուծություն կատարել, մասնակցել քննարկումներին, անգիր հատվածներ հանձնարարել չափածո գրական գործերից: Մանկական գրականության զարգացման պատմության մասին ընդհանուր պատկերացում ձևավորել՝ կատարելով անհրաժեշտ տեսական հարցերի պարզաբանումներ, ինչպես օրինակ՝ գրական ժանրեր, բանահյուսական ժանրեր, պատկերավորման միջոցներ:

Կրթական արդյունքները.

Պետք է իմանա.

Տվյալ դասընթացն ավարտելուց հետո ուսանողը պետք է ունենա առարկայի վերաբերյալ համապատասխան թեմաներից մշակումներ, գրի առնվազն երկու ռեֆերատ, կարդացած լինի հանձնարարված գեղարվեստական գրականությունը, լիարժեք պատկերացում ունենա ռուս և արտասահմանյան մանկական գրականության ընթացքի և զարգացման վերաբերյալ, կարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում: Միևնույն ժամանակ ուսանողը պետք է անգիր հատվածներ իմանա հանձնարարված չափածո գործերից, մասնակցած լինի բանավիճային քննարկումներին:

Պետք է կարողանա

- գրական վերլուծության ենթարկել անհրաժեշտ մանկական երկերը,
- անգիր հատվածներ ասել չափածո մանկագրությունից,
- զանազանել գրական ժանրերը:

Պետք է տիրապետի մանկական գործերի վերլուծության սկզբունքներին ու մեթոդներին, քննարկման մասնակցելու կանոններին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1 Ներածություն: Մանկական գրականությունն իբրև մատաղ սերնդի դաստիարակության կարևոր միջոց: Ժողովրդական բանահյուսությունը և մանկական գրականությունը: **Թեմա 2** Ռուս դասական մանկական գրականություն: Ա. Պուշկին:

Թեմա 3 Ն. Նեկրասով: Լ. Տոլստոյ: **Թեմա 4** Ա. Չեխով: Դ. Մամին-Սիբիրյակ: **Թեմա 5** Ս. Մարշակ: **Թեմա 6** Մ. Պրիշվին: Ս. Միխալկով: **Թեմա 7** Ա. Բարտո: **Թեմա 8** Արտասահմանյան մանկական գրականություն: Շարլ Պերրո: **Թեմա 9** Դանիել Դեֆո: Ջոնաթան Սվիֆտ:_ **Թեմա 10** Գրիմ եղբայրներ: **Թեմա 11** Հ. Անդերսեն: **Թեմա 12** Մարկ Տվեն:

Հ/բ-0301. Մանկական գրականություն – 4կրեդիտ

Դասախոսություն – 22 ժամ, գործնական - 30 ժամ, (շաբաթական - 4 ժամ

4-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Ուսանողներին զինել հայ մանկական գրականության պատմությանը վերաբերող գիտելիքներով՝ շեշտը դնելով կարևոր հեղինակների և գործերի վրա: Վերլուծական կարողությունների զարգացում, անգիր հատվածներ հանձնարարել չափածո գրական գործերից: Մանկական գրականության զարգացման պատմության մասին ընդհանուր պատկերացում ձևավորել՝ կատարելով անհրաժեշտ տեսական հարցերի պարզաբանումներ, ինչպես օրինակ՝ գրական ժանրեր, բանահյուսական ժանրեր, պատկերավորման միջոցներ:

Կրթական արդյունքները.

Պետք է իմանա.

Տվյալ դասընթացն ավարտելուց հետո ուսանողը պետք է ունենա առարկայի վերաբերյալ համապատասխան թեմաներից մշակումներ, գրի առնվազն երկու ինքնուրույն աշխատանք, կարդացած լինի հանձնարարված գեղարվեստական գրականությունը, լիարժեք պատկերացում ունենա հայ մանկական գրականության ընթացքի և զարգացման վերաբերյալ, կարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում: Միննույն ժամանակ ուսանողը պետք է անգիր հատվածներ իմանա հանձնարարված չափածո գործերից, մասնակցած լինի բանավիճային քննարկումներին:

Պետք է կարողանա

- գրական վերլուծության ենթարկել անհրաժեշտ մանկական երկերը,
- անգիր հատվածներ ասել չափածո մանկագրությունից,
- զանազանել գրական ժանրերը:

Պետք է տիրապետի մանկական գործերի վերլուծության սկզբունքներին ու մեթոդներին, քննարկման մասնակցելու կանոններին:

Բովանդակությունը.

<u>Թեմա 1.</u> Մանկական ընթերցանությունը մինչև 19-րդ դարը: Հայ գրականությունը 19-րդ դարի 1-ին կեսին: Խաչատուր Աբովյան: <u>**Թեմա 2.**</u> Հայ մանկական գրականությունը 19-րդ դարի 2-րդ կեսին: Ռափայել Պատկանյան: <u>**Թեմա 3.**</u> Ղազարոս Աղայան: <u>**Թեմա 4.**</u> Հովհաննես Թումանյան: <u>**Թեմա 5**</u> Հայ մանկական գրականությունը 19-րդ դարի վերջին և 20-րդ դարի սկզբին: Խորհրդային մանկական գրականություն: Աթաբեկ Խնկոյան: <u>**Թեմա 6.**</u> Ստեփան Զորյան: <u>**Թեմա 7.**</u> Հայրապետ Հայրապետյան: <u>**Թեմա 8.**</u> Հայ մանկական գրականությունը Հայրենական մեծ պատերազմի տարիներին և հետպատերազմյան շրջանում: Վախթանգ Անանյան: <u>**Թեմա 9.**</u> Մկրտիչ Կորյուն: <u>**Թեմա 10.**</u> Խաժակ Գյուլնազարյան: <u>**Թեմա 11.**</u> Սիլվա Կապուտիկյան: <u>**Թեմա 12.**</u> Գուրգեն Գաբրիելյան:

<u>Մ /բ-0570 Մաթեմատիկա – 4 կրեդիտ</u>

<u>Դասախոսություն - 20 ժամ, գործնական - 28 ժամ, (շաբաթական – 3,5 ժամ)</u>

<u>2-րդ կիսամյակ, քննություն</u>

Նպատակը.

Ուսանողներին տալ գիտելիքներ տալ բազմությունների և միացությունների տեսության, մաթեմատիկական տրամաբանության, վերլուծական երկրաչափության և մաթեմատիկական անալիզի, թվերի տեսության, իրական թվերի դաշտի կառուցման մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կկարողանա ձեռք բերած տեսական և գործնական գիտելիքները կիրառել դասավանդման գործընթացում, հետազոտական աշխատանքներում (գրաֆիկների, սխեմաների կառուցում և այլն),
- կծանոթանա մաթեմատիկայի սկզբնական հասկացությունների ներմուծման գիտական ուղիներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բազմությունների տեսության տարրերը, գործողություններ նրանց հետ: ***Թեմա 2.*** Մաթեմատիկական տրամաբանության տարրերը: ***Թեմա 3.*** Միացությունների տեսության տարրերը ***Թեմա 4.*** Վերլուծական երկրաչափության տարրերը: ***Թեմա 5.*** Արտապատկերումներ, համարժեք բազմություններ, հզորություն: ***Թեմա 6.*** Ասույթների տրամաբանություն: ***Թեմա 7.*** Լուծելիության խնդիրը և նրա լուծումը: ***Թեմա 8.*** Պրեդիկատներ: ***Թեմա 9.*** Գործողություններ պրեդիկատների հետ: ***Թեմա 10***. Թեորեմ, հակադիր և հակադարձ թեորեմներ: ***Թեմա 11.*** Միացությունների տեսության տարրերը: ***Թեմա*** 12. Զուգորդություններ առանց կրկնությունների: C_n^k տեսքի թվերի հատկությունները: Պասկալի եռանկյունը:

Մ /բ-0571. Մաթեմատիկա – 4 կրեդիտ

Դասախոսություն - 20 ժամ, գործնական - 30 ժամ, (շաբաթական – 3,75 ժամ)

3-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Ուսանողներին տալ գիտելիքներ տալ բազմությունների և միացությունների տեսության, մաթեմատիկական տրամաբանության, վերլուծական երկարաչափության և մաթեմատիկական անալիզի, թվերի տեսության,

իրական թվերի դաշտի կառուցման մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կկարողանա ձեռք բերած տեսական և գործնական գիտելիքները կիրառել դասավանդման գործընթացում, հետազոտական աշխատանքներում (գրաֆիկների, սխեմաների կառուցում և այլն),
- կծանոթանա մաթեմատիկայի սկզբնական հասկացությունների ներմուծման գիտական ուղիներին:

Բովանդակություն.

<u>Թեմա 13.</u>Վերլուծական երկրաչափություն: ***<u>Թեմա</u>*** *<u>14.</u>* Ուղղանկյուն դեկարտյան կոորդինատները հարթության վրա: ***<u>Թեմա 15.</u>*** Գծային հավասարումներ. ուղղի հավասարումը, ուղիղների ուղղահայացություն և զուգահեռության պայմանը: ***<u>Թեմա</u>*** *<u>16</u>*. Տրված կետով անցնող ուղիղների փնջի հավասարումը, երկու կետով անցնող ուղղի հավասարումը: ***<u>Թեմա 17.</u>*** Ուղղի ընդհանուր հավասարումը: ***<u>Թեմա 18.</u>*** Թվային արտահայտություններ, թվային անհավասարություններ: ***<u>Թեմա 19.</u>*** Մեկ փոփոխականով հավասարումներ: Հավասարումների հավասարազորությունը: ***<u>Թեմա 20.</u>*** Մեկ փոփոխականով անհավասարումներ: Երկու փոփոխականով հավասարումներ, նրանց համակարգը: ***<u>Թեմա 21.</u>*** Երկրորդ կարգի կորեր: Շրջանագծի հավասարումը: ***<u>Թեմա 22.</u>*** Էլիպս: Պարաբոլ: ***<u>Թեմա 23.</u>***Հիպերբոլ:

<u>Մ /բ-0573. Մաթեմատիկա – 4 կրեդիտ</u>

<u>Դասախոսություն -20 ժամ, գործնական - 30 ժամ, (շաբաթական – 3,75 ժամ)</u>

<u>4-րդ կիսամյակ, քննություն</u>

Նպատակը.

Ուսանողներին տալ գիտելիքներ տալ բազմությունների և միացությունների տեսության, մաթեմատիկական տրամաբանության, վերլուծական երկարաչափության և մաթեմատիկական անալիզի, թվերի տեսության, իրական թվերի դաշտի կառուցման մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կկարողանա ձեռք բերած տեսական և գործնական գիտելիքները կիրառել դասավանդման գործընթացում, հետազոտական աշխատանքներում (գրաֆիկների, սխեմաների կառուցում և այլն),
- կծանոթանա մաթեմատիկայի սկզբնական հասկացությունների ներմուծման գիտական ուղիներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հարթության ձևափոխությունը: ***Թեմ 2.*** Առանցքային համափաչությունը, հատկությունները: ***Թեմա 3.*** Զուգահեռ տեղափոխությունը, հատկությունները, կապը վեկտորների հետ***: Թեմա 4.*** Պտույտ կետի շուրջը: ***Թեմա 5.***Նմանությունը և նմանադրությունը: ***Թեմա 6.*** Ուղղի նկատմամբ սեղման ձևափոխությունը: ***Թեմա 7.*** Ֆունկցիայի գաղափարը, նրա տրման եղանակները: ֆունկցիայի գրաֆիկը: ***Թեմա 8.*** Ֆունկցիայի աճումը և նվազումը: ***Թեմա 9.*** Ֆունկցիայի բաղադրույթը: ***Թեմա 10***.Հակադարձ ֆունկցիան և նրա գրաֆիկը: ***Թեմա 11***. Ֆունկցիայի գրաֆիկի ձևափոխությունները: ***Թեմա 12.*** Քառակուսային ֆունկցիան և նրա գրաֆիկը: Կոտորակագծային ֆունկցիան և նրա գրաֆիկը: ***Թեմա 13*** Անվերջ փոքր հաջորդականությունները և նրանց հատկությունները:

Մ /բ-0574. Մաթեմատիկա – 4 կրեդիտ

Դասախոսություն -22 ժամ, գործնական - 30 ժամ, (շաբաթական – 3,75 ժամ)

5-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Ուսանողներին տալ գիտելիքներ տալ բազմությունների և միացությունների տեսության, մաթեմատիկական տրամաբանության, վերլուծական երկարաչափության և մաթեմատիկական անալիզի, թվերի տեսության, իրական թվերի դաշտի կառուցման մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կկարողանա ձեռք բերած տեսական և գործնական գիտելիքները կիրառել դասավանդման գործընթացում, հետազոտական աշխատանքներում (գրաֆիկների, սխեմաների կառուցում և այլն),
- կծանոթանա մաթեմատիկայի սկզբնական հասկացությունների ներմուծման գիտական ուղիներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 14.Հաջորդականության սահմանը: ***Թեմա 15***. Ֆունկցիայի սահմանը, մի քանի նշանավոր սահմաններ: ***Թեմա 16***. Ֆունկցիայի անընդհատությունը, անընդհատ ֆունկցիաների հատկությունները ***Թեմա 17.*** Ֆունկցիայի ածանցյալը: Նրա երկրչափական մեկնաբանությունը: ***Թեմա 18.*** Բարդ և հակադարձ ֆունկցիաների ածանցյալները: Տարրական ֆունկցիաների ածանցյալները: ***Թեմա 19***. Ֆունկցիայի աճման և նվազման կապը ածանցյալի հետ: Էքստրեմումները, մեծագույն և փոքրագույն արժեքները***: Թեմա 20.*** Ֆունկցիայի հետազոտումը և գրաֆիկի կառուցումը ածանցյալի օգնությամբ: ***Թեմա 21.*** Անորոշ ինտեգրալ: ***Թեմա***

22. Որոշյալ ինտեգրալի հատկությունները, Նյուտոն-Լայբնիցի բանաձև: ***Թեմա 23.*** Որոշյալ ինտեգրալի որոշ կիրառությունները:

Մ /բ-0575. Մաթեմատիկա – 4 կրեդիտ

Դասախոսություն - 24 ժամ, գործնական - 30 ժամ, (շաբաթական – 3,75 ժամ)

6-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Ուսանողներին տալ գիտելիքներ բազմությունների և միացությունների տեսության, մաթեմատիկական տրամաբանության, վերլուծական երկրաչափության և մաթեմատիկական անալիզի, թվերի տեսության, իրական թվերի դաշտի կառուցման մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կկարողանա ձեռք բերած տեսական և գործնական գիտելիքները կիրառել դասավանդման գործընթացում, հետազոտական աշխատանքներում (գրաֆիկների, սխեմաների կառուցում և այլն),
- կծանոթանա մաթեմատիկայի սկզբնական հասկացությունների ներմուծման գիտական ուղիներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ամբողջ ոչ բացասական թվերի քանակական տեսությունը: ***Թեմա 2.*** Գումարման աքսոմատիկ սահմանումը: ***Թեմա 3.*** Բնական թվերի բազմության անսահմանափակությունը և դիսկրետությունը, հզորությունը: ***Թեմա 4.*** Պեանոյի աքսիոմները: Մաթեմատիկական ինդուկցիայի սկզբունքը: ***Թեմա 5.*** Մնացորդով

բաժանումը: ***Թեմա 6.*** Թվարկության համակարգեր: ***Թեմա 7.*** Գործողություններ 10-ական համակարգում: ***Թեմա 8.*** Գործողություններ ոչ 10-ական համակարգերում: ***Թեմա 9.*** Մի թվարկության համակարգից մյուսին անցումը: ***Թեմա 10.*** Թվերի բաժանելիությունը***: Թեմա 11***. Բաժանելիության հայտանիշները: **Թեմա** 12. Պարզ և բաղադրյալ թվեր: Էրատոսֆենի ցանցը: ***Թեմա 13.*** Թվաբանության հիմնական թեորեմը: ***Թեմա 14.*** Ամենամեծ ընդհանուր բաժանարարը: ***Թեմա 15.*** Ամենափոքր ընդհանուր բազմապատիկը: ***Թեմա 16.*** Բաղադրյալ թվերի վրա բաժանելիության հայտանիշները: ***Թեմա 17***. Էվկլիդեսի ալգորիթմը:

Մ /բ-0576. Մաթեմատիկա – 4 կրեդիտ

Դասախոսություն – 20 ժամ, գործնական - 20 ժամ, (շաբաթական -3 ժամ)

7-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Ուսանողներին տալ գիտելիքներ բազմությունների և միացությունների տեսության, մաթեմատիկական տրամաբանության, վերլուծական երկրաչափության և մաթեմատիկական անալիզի, թվերի տեսության, իրական թվերի դաշտի կառուցման մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կկարողանա ձեռք բերած տեսական և գործնական գիտելիքները կիրառել դասավանդման գործընթացում, հետազոտական աշխատանքներում (գրաֆիկների, սխեմաների կառուցում և այլն),
- կծանոթանա մաթեմատիկայի սկզբնական հասկացությունների ներմուծման գիտական ուղիներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հատվածների չափում: Համարժեք կոտորակներ: ***Թեմա 2.*** Դրական ռացիոնալ թվեր: ***Թեմա 3.*** Կարգի հարաբերությունը ոչ բացասական ռացիոնալ թվերի բազմության մեջ: ***Թեմա 4.*** Տասանորդական կոտորակները և գործողություններ նրանց հետ: ***Թեմա 5.*** Տոկոս: ***Թեմա 6.*** Պարբերական տասնորդական կոտորակներ: ***Թեմա 7.*** Անհամաչափելի հատվածներ: ***Թեմա 8***. Կարգի հարաբերությունը դրական իրական թվերի բազմության մեջ: ***Թեմա 9.*** Իրական թվերի բազմության հզորությունը: ***Թեմա 10.*** Մեծությունները և նրանց չափումը: ***Թեմա 11***. Բացասական իրական թվեր: Իրական թվերի բազմությունը: Թվային առանցք: ***Թեմա 12***. Հակադիր թվեր: Իրական թվերի մոդուլը: ***Թեմա 13.*** Գործողություններ իրական թվերի հետ: Կարգի հարաբերությունը: ***Թեմա 14.*** Հանրահաշվական գործողության և հանրահաշվի գաղափարը: ***Թեմա 15***. Խումբ: Դաշտ: Օղակ:

Հ/բ-0300 Ընդհանուր հոգեբանություն –4 կրեդիտ

Դասախոսություն –22 ժամ, գործնական - 28 ժամ, (շաբաթական 4 ժամ)

2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

1. Ուսանողներին զինել գիտելիքներով հոգեբանության մասին:
2. Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, հոգեբանական և մեթոդական գիտելիքները:
3. Ուսանողներին գաղափար տալ հոգեբանության առարկայի, խնդիրների, հոգեկանի և հոգեկան գործընթացների զարգացման օրինաչափությունների մասին:

4. Սովորեցնել ձեռք բերած գիտելիքներն և ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ✓ ցուցաբերել հոգեբանության առարկայի, հոգեբանության հիմնական մեթոդների իմացություն,
- ✓ դրսևորել գիտելիքներ իմացական և հուզակամային գործընթացների, անձի հոգեկան վիճակների ու հատկությունների վերաբերյալ:

Բովանդալություն

Թեմա1. Ընդհանուր հոգեբանության առարկան, ծագումն ու զարգացումը **Թեմա2.** Ժամանակակից հոգեբանության կառուցվածքը և մեթոդները **Թեմա3.** Հոգեկանի և գիտակցության ծագումն ու զարգացումը **Թեմա4.** Անձնավորրություն **Թեմա5.** Գործունեություն **Թեմա6.** Խումբ և կոլեկտիվ **Թեմա7.** Հաղորդակցում և խոսք **Թեմա8.** Ուշադրություն **Թեմա9.** Զգայություն **Թեմա10**. Ըմբռնում **Թեմա11.** Հիշողություն **Թեմա12.** Մտածողություն **Թեմա13.** Երևակայություն: Երևակայության դերը ստեղծագործական գործունեության մեջ: **Թեմա14.**Հույզեր և զգացմունքներ **Թեմա15.** Կամք **Թեմա16.** Բնավորրություն **Թեմա17.** Խառնվածք **Թեմա18**. Ընդունակություններ

<u>Հ/Բ-0333 Տարիքային և մանկավարժական հոգեբանություն 4 կրեդիտ</u>

<u>Դասախոսություն - 22 ժամ, գործնական 28 ժամ (շաբաթական 4 ժամ)</u>

<u>3-րդ կիսամյակ, քննություն</u>

Նպատակը.

Դասընթացը գիտելիքներ է տալիս հոգեկանի զարգացման օրինաչափությունների, անձի տարիքային առանձնահատկությունների, անատոմո-ֆիզիոլոգիական կառուցվածքի, հոգեկանի զարգացման նախադրյալների, մեծահասակների և հասակակիցների հետ հարաբերությունների վերաբերյալ, հոգեկանի զարգացման օրինաչափությունների, փաստերի և մեխանիզմերի մասին, ուսուցման և դաստիարակության ազդեցությամբ հոգեկանի զարգացման,աշակերտի անձի զարգացման առանձնահատկությորնների, մանկավարժի մասնագիտության կառուցվածքի վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

-կկարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,

-կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ,

-կիմանա տարքային բոլոր փուլերում հոգեկանի զարգացման օրինաչափությունները, մեխանիզմներն ու առանձնահատկությունները

-կառանձնացնի տարքային ճգնաժամերը , հոգեկան նորագոյացությունները և գործունեության ձևերը,

-կկարողանա վերլուծության ենթարկել կրթական գործընթացների վերաբերյալ տեսությունններն ու դրույթները,

-կիմանա կրթական գոծընթացների արդի հիմնախնդիրները կրտսեր դպրոցական, դեռահասության, պատանեկության, ուսանողական տարիքներում:

-կհասկանա կառուցվածքային մոտեցումները, մեթոդաբանության տրամաբանությունը:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Տարիքային և մանկավարժական հոգեբանության առարկան, խնդիրները, մեթոդները: Թեմա 2. Տարիքային և մանկավարժական հոգեբանության՝ որպես գիտության ծագումն ու զարգացումը: Թեմա 3. Հոգեկանի զարգացման տեսությունները: Թեմա 4. Հոգեկանի զարգացման օրինաչափություններն ու դինամիկան և անձի ձևավորումն օնտոգենեզում: Թեմա 5. Երեխայի հոգեկան զարգացումը մինչև դպրոց հաճախելը:Պերինատալ հոգեբանություն:Հոգեկան զարգացումը նորածնության շրջանում: Թեմա 6. Երեխայի հոգեկան զարգացումը մանկիկային տարիքում: Թեմա 7. Վաղ մանկական տարիքի հոգեկան զարգացման առանձնահատկությունները: Թեմա 8. Հոգեկան զարգացումը նախադպրոցական տարիքում: Թեմա 9. Անձի ձևավորումը և հոգեկան զարգացումը կրտսեր դպրոցական տարիքում: Թեմա 10. Անձի ձևավորման և զարգացման հոգեբանական առանձնահատկությունները դեռահասության տարիքում: Թեմա 11. Անձի ձևավորման և զարգացման հոգեբանական առանձնահատկությունները պատանեկության տարիքում:

<u>Մ/բ001. Մասնագիտության ներածություն՝ մանկավարժության հիմունքներով 3 կրեդիտ</u>

<u>Դասախոսություն – 20ժամ,</u> գործնական– 16 ժամ , (շաբաթական - 2ժամ)

1-ին կիսամյակ , ստուգարք

Նպատակը

Սույն դասընթացն ունի կարևորագույն նշանակություն ապագա մանկավարժի պատրաստման գործում: Այն նպաստում է ապագա մանկավարժի ինչպես ընդհանուր, այնպես էլ մանկավարժական աշխարհայացքի ձևավորմանը, ապահովում է մանկավարժի անհրաժեշտ տեսա - գործնական պատրաստվածության մակարդակը: Մարդկային հասարակության առաջացման

հետ մեկտեղ առաջացավ դաստիարակության, ուսուցման և կրթության պահանջը, որոնց գլխավոր խնդիրներից մեկը եղել և մնում է նոր սերնդի կյանքին նախապատրաստելը, անհրաժեշտ գիտելիքներով, հմտություններով և կարողություններով զինելը:

Ճիշտ է յուրաքանչյուր հասարակարգը թելադրում է իր պահանջները, որից փոխվում են նրանց բովանդակությունը, խնդիրները և մեթոդները, բայց ոչ երբեք **նպատակը՝** համակողմանի և ներդաշնակ անձ ձևավորելու իդեալական գաղափարը:

<u>Կրթական արդյունքները.</u>

- կարևորել դաստիարակության նպատակի պարզաբանման արդիականությունը
- պատկերացում տալ անձնավորության ձևավորման և զարգացման վրա ազդող գործոնների մասին
- ընդգծել տարիքային և անհատական առանձնահատկությունների հաշվառման կարևորությունը

<u>Բովանդակություն</u>

Թեմա 1. Մանկավարժի մասնագիտության ընդհանուր բնութագիրը և մանկավարժի պատրաստման համակարգը: **Թեմա 2.** Մանկավարժության օբյեկտը, առարկան և խնդիրները: **Թեմա 3.** Անձի դաստիարակումը, ձևավորումը և զարգացումը: **Թեմա 4.** Երեխաների զարգացման տարիքային շրջաբաժանման բնութագիրը: **Թեմա 5.** Դաստիարակության նպատակի հիմնախնդիրը մանկավարժության մեջ:

<u>Մ/բ- 003 Մանկավարժություն – 4 կրեդիտ</u>

<u>Դասախոսություն – 22 ժամ, գործնական – 28 ժամ, (շաբաթական – 4 ժամ)</u>

1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Ապագա մանկավարժներին զինել գիտամանկավարժական գիտելիքներով, ձևավորել որոշակի կարողություններ ու հմտություններ, որոնք կնպաստեն նրանց անձի համակողմանի և ներդաշնակ զարգացմանը, ապագա ուսուցչի անձնային և մասնագիտական որակների ձևավորմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կարժևորի իր ընտրած մասնագիտությունը, նրա արդի խնդիրները, բարդությունները,
- կկարողանա հետազոտել, գտնել նոր ուղիներ, միջոցներ, որոնք կնպաստեն սովորողների իմացական ակտիվությանը, ստեղծագործական կարողությունների զարգացմանը և կնպաստեն ձեռք բերել անհրաժեշտ գիտելիքներ,
- խորությամբ կվերլուծի դպրոցի ուսումնադաստիարակչական և մեթոդական աշխատանքները

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. *Դպրոցի գործունեության գնահատման չափանիշները:* ***Թեմա2.*** *Դպրոցի ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների կառավարումը: Դպրոցի ուսուցիչը , նրա անձնային և մասնագիտական որակները:* ***Թեմա 3*** *Դպրոցի ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների պլանավորումը, մեթոդական աշխատանքի կազմակերպումը դպրոցում:* ***Թեմա 4.*** *Դպրոցի առաջավոր և նորարական փորձի ուսումնասիրումը, տեղայնացումը և օգտագործումը*

Մ/բ- 004. Մանկավարժություն – 4 կրեդիտ

Դասախոսություն – 22 ժամ, գործնական – 28 ժամ, (շաբաթական - 3 ժամ)

2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Ուսանողներին ծանոթացնել ժամանակակից դիդակտիկայի հիմունքներին, ուսուցման տեսությանը և կրթական համակարգի բարեփոխումների ծրագրերին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- հնարավորություն կունենա հետազոտել և տիրապետել ուսուցման սկզբունքներին, մեթոդներին գտնել նոր ուղիներ, միջոցներ, որոնք կնպաստեն սովորողների իմացական ակտիվությանը, ստեղծագործական կարողությունների զարգացմանը և կնպաստեն ձեռք բերել անհրաժեշտ գիտելիքներ և կնախապատրաստվեն դպրոցում ուսումնական աշխատանքին
- խորությամբ կտիրապետի մանկավարժի մասնագիտական վարպետությանը, որն իր ընտրած մասնագիտության առաջին և կարևոր պայմանն է:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Դիդակտիկան որպես գիտություն և ուսումնական առարկա: Դիդակտիկայի օբյեկտը, հասկացությունները, խնդիրները: ***Թեմա 2.*** Կրթության բովանդակության գիտական հիմունքներ: ***Թեմա 3.*** Ուսուցման սկզբունքները: ***Թեմա 4.*** Ուսուցման մեթոդները և սովորողների ճանաչողական գործունեության ակտիվացումը: ***Թեմա 5.*** Ուսումնական աշխատանքի կազմակերպման ձևերը և

նրա զարգացման դինամիկան: ***Թեմա 6.*** Սովորողների ուսումնաճանաչողական գործունեության արդյունքների վերահսկում, հաշվառում, գնահատում:

<u>Մ/բ- 005Մանկավարժություն – 4 կրեդիտ</u>

<u>Դասախոսություն –22 ժամ, գործնական – 28 ժամ, (շաբաթական - 4ժամ)</u>

<u>3-րդ կիսամյակ, քննություն</u>

Նպատակը.

Ուսանողներին տալ հարուստ և հիմնավորված տեղեկատվություն անձնավորության դաստիարակության, զարգացման, ձևավորման գործոնների վերաբերյալ: Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, մեթոդոլոգիական և մեթոդական գիտելիքները: Ուսանողներին զինել ինքնուրույն մտածելու կարողություններով և հմտություններով՝ կոնկրետ իրավիճակներում ճիշտ կողմնորոշվելու համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կկարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- կտիրապետի դաստիարակության հետազոտության մեթոդներին,
- կկարողանա ինքնուրույն ստեղծել դաստիարակող իրավիճակներ,
- կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Դաստիարակության տեսության առարկան, խնդիրները: ***Թեմա 2.*** Դաստիարակության հիմնական հասկացությունները, առանձնահատկությունները, օրինաչափությունները, շարժիչ ուժերը: ***Թեմա 3.***

Դաստիարակության սկզբունքները: ***Թեմա 4.*** Դատիարակության մեթոդները: Մեթոդների դասակարգումը: ***Թեմա 5.*** Կոլեկտիվի դերը անձնավորության ձևավորման գործում: ***Թեմա 6.*** Աշխարհայացքի դերը անձնավորության ձևավորման գործում: ***Թեմա 7.*** Բարոյական դաստիարակություն: ***Թեմա 8.*** Գեղագիտական դաստիարակություն: ***Թեմա 9.*** Ֆիզիկական դաստիարակություն: ***Թեմա 10***. Աշխատանքային դաստիարակություն: ***Թեմա 11***. Էկոլոգիական, տնտեսագիտական դաստիարակություն: ***Թեմա 12.*** Դասղեկի դաստիարակչական աշխատանքների կազմակերպումը:

Մ/բ-0259. Կրթության և մանկավարժական մտքի պատմություն –4 կրեդիտ
Դասախոսություն –20 ժամ, սեմինար –24 ժամ, (շաբաթական - 4 ժամ)
4-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

- Ուսանողներին զինել դաստիարակության, դպրոցի և մանկավարժական մտքի առաջացման և զարգացմանը վերաբերող կարևորագույն գիտելիքներով
- Խորացնել մանկավարժական գիտելիքները, որպեսզի ուսանողը կարողանա վերլուծել, համեմատել և համապատասխան եզրահանգումներ կատարել անցյալի մանկավարժների ուսմունքների վերաբերյալ

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կկարողանա բնութագրել նշանավոր մանկավարժների մանկավարժական հայացքները և գործունեությունը,
- հնարավորություն կունենա ընդլայնելու իր մանկավարժական մտահորիզոնը,

- կձևավորի նշանավոր մանկավարժական տեսությունների և գաղափարների նկատմամբ հետաքրքրություն,
- քննադատական և համեմատական վերլուծության կենթարկի տարբեր ժամանակաշրջանների մանկավարժական գաղափարները,

Բովանդակություն.

Թեմա 1. Դաստիարակության ծագումը նախնադարյան համայնական հասարակությունում: Դաստիարակման կազմակերպված ձևերի զարգացումն ու ձևավորումը հնագույն քաղաքակրթության պայմաններում: ***Թեմա 2***. Կրթությունը և մանկավարժական միտքը հին աշխարհում: ***Թեմա 3.*** Կրթությունը, մանկավարժական միտքը միջին դարերում և վերածնության շրջան: ***Թեմա 4*** Դաստիարակությունը և մանկավարժական միտքը ֆեոդալական հասարակության դարաշրջանում: ***Թեմա 5*** Դաստիարակությունը և մանկավարժական միտքը 18-րդ դարում: ***Թեմա 6.*** Դաստիարակությունը և մանկավարժական միտքը 18-րդ դարի վերջին: ***Թեմա 7.*** Պետրոս 1-ին, Լոմոնոսով: ***Թեմա 8.*** Դպրոցը և մանկավարժական միտքը Ռուսաստանում /19-րդ դար/, ռուս հեղափոխական դեմոկրատ-մանկավարժներ: ***Թեմա 9.*** Դպրոցը և մանկավարժական միտքը 20-րդ դարասկիզբ: ***Թեմա 10.*** Ուշինսկի, Տոլստոյ, Պիրոգով: Նրանց մանկավարժական հայացքները: ***Թեմա 11.*** Մակարենկո, նրա մանկավարժկան գործունեությունը: ***Թեմա 12.*** Դպրոցը և մանկավարժական միտքը ԽՍՀՄ-ում: ***Թեմա 13.*** Դպրոցն ու դաստիարակությունը մինչև Մեսրոպյան հայագիր դպրոցը: ***Թեմա 14.*** Դպրոցն ու դաստիարակությունը 5-10-րդ դարերում: ***Թեմա 15.*** Դպրոցի և մանկավարժական մտքի զարգացումը հայկական վերածննդի ժամանակաշրջանում: ***Թեմա 16***. Դպրոցն ու մանկավարժական միտքը 12-15-րդ դարերում: ***Թեմա 17***. Դպրոցն ու մանկավարժական միտքը 16-18-րդ դարերում: ***Թեմա 18.*** Դպրոցն ու մանկավարժական միտքը 19-րդ դ.: ***Թեմա 19.*** Հայկական դպրոցը սփյուռքում: Ազգապահպան նշանակությունը: ***Թեմա 20***. Դպրոցը և

ժողկրթության համակարգը 1990-ական թվականներից առ այսօր ՀՀ-ում:

Մ/բ-007Մանկավարժական ժամանակակից տեսություններ՝ 3 կրեդիտ

դասախոսություն՝ 18ժամ, սեմինար՝28 ժամ, շաբաթական 3 ժամ

5-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ձևավորել ուսանողների գիտական աշխարհայացքը, ընդլայնել ուսանողների մանկավարժական մտահորիզոնը, կատարելագործել մանկավարժական վարպետությունը, մանկավարժական տեսությունների տրամաբանական յուրացում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողները.

- կկարողանան ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- կկարողանան գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ, նրանց մոտ կձևավորվի քննադատական մտածողություն:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ներածություն: Ջոն Դյուի. Պրագմատիզմի տեսություն ***Թեմա 2.*** Ճանաչողության զարգացման տեսություն. Վիգոցկի, Պիաժե***Թեմա 3*** . Հովարդ Գարդներ. Բազմաբնույթ մտածողություն, Ա. Մասլոու. Պահանջմունքների բուրգ ***Թեմա 4***. Քննադատական մտածողության տեսություն ***Թեմա 5***. Համագործակցային ուսուցում

Կ/բ-0837. Տարիքային անատոմիա և ֆիզիոլոգիա -3 կրեդիտ

Դասախոսություն - 16 ժամ, լաբորատոր –20 ժամ, (շաբաթական - 2 ժամ)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ապագա ուսուցիչներին ծանոթացնել երեխայի օրգանիզմի կառուցվածքային, ֆունկցիոնալ և տարիքային առանձնահատկությունների հետ: Նախապատրաստել բժշկակենսաբանական գիտությունների առարկաների (բժշկագիտություն) հետագա ուսումնասիրություններին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կկարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- կտիրապետի անատոմիայում և ֆիզիոլոգիայում կիրառվող հետազոտման մեթոդներին,
- կկարողանա ինքնուրույն կատարել ֆիզիոլոգիական պարզագույն ուսումնասիրություններ և փորձեր,
- կկարողանա գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ներածություն: Անատոմիան և ֆիզիոլոգիան որպես գիտություն: ***Թեմա 2.*** Սեռական բջիջներ, նրանց կառուցվածքյին առանձնահատկությունները: Բեղմնավորում: Ընկերքը և նրա ձևավորումը: Պտղի սնուցումը: Հղիության շրջանում օրգանիզմում տեղի ունեցող փոփոխությունները: Ծննդաբերությունը որպես անցում գոյության նոր պայմաններին: ***Թեմա 3***. Դրդունակ հյուսվածքների

ֆիզիոլոգիա, հանգստի և գործողության պոտենցիալներ: ***Թեմա 4.*** Նյարդաթելերի և նյարդերի ֆիզիոլոգիա: ***Թեմա 5.*** Ռեֆլեքսը որպես նյարդային գործունեության հիմնական ձև, ռեֆլեկտոր աղեղ, ռեֆլեքսների դասակարգումը: ***Թեմա 6.*** Ողնուղեղի կառուցվածքը, գործառույթները: ***Թեմա 7*** Գլխուղեղի կառուցվածքա-գործառույթային բնութագիրը, տարիքային առանձնահատկությունները: ***Թեմա 8.*** Վեգետատիվ նյարդային համակարգ: ***Թեմա 9.*** Բարձրագույն նյարդային գործունեություն: ***Թեմա 10.*** Հենաշարժողական համակարգի կառուցվածքը և տարիքային առանձնահատկությունները: ***Թեմա 11.*** Վերլուծիչների ընդհանուր ֆիզիոլոգիա, նրանց դասակարգումը, կառուցվածքի ընդհանուր սկզբունքները, հիմնական գործառույթները, տարիքային առանձնահատկությունները: ***Թեմա 12.*** Ներզատական գեղձեր: ***Թեմա 13***. Արյունատար համակարգ, արյան կազմը և ֆունկցիաները: ***Թեմա 14***. Սիրտ-անոթային համակարգ: ***Թեմա 15***. Շնչառության բնութագիրը և փուլերը, տարիքային առանձնահատկությունները: ***Թեմա 16.*** Մարսողության համակարգի կառուցվածքը, գործառույթները: ***Թեմա 17***. Նյութերի և էներգիափոխանակություն: ***Թեմա 18.*** Արտազատության համակարգի կառուցվածքագործառույթային բնութագիրը, տարիքային առանձնահատ-կությունները: ***Թեմա 19.*** Մաշկի կառուցվածքը, գործառույթները:

Ա/բ-0376 Երգեցողություն – 3 կրեդիտ

Դասախոսություն – ժամ, գործնական – 48 ժամ,ինքնուրույն 48 ժամ (շաբաթական – 3 ժամ)

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

1.Ծանոթացնել երաժշտական արվեստի զարգացման առանձին դարաշրջաններին և ուղղություններին:

2.Ուսանողներին ծանոթացնել առանձին կոմպոզիտորների գործունեությանը:

3. Ծանոթացնել երգեցողության տեսակներին, կանոններին:
4. Ձեռք բերել երգչական ունակություններ և կարողություններ:
5. Ուսանողներին սովորեցնել հայկական ժողովրդական, աշուղական, հոգևոր երգերի առանձին օրինակներ, ինչպես նաև դպրոցական ծրագրում տեղ գտած տարբեր կոմպոզիտորների և այլ ժողովուրդների ժողովրդական երգեր:

Կրթական արդյունքները.

-ԳԻՏԵՆԱ՝

- առարկայի բովանդակությունը, նպատակը, խնդիրները,
- առարկայի տեղը մանկավարժական գիտությունների համակարգում, կապը այլ առարկաների հետ,
- վոկալ ստեղծագործության մեկնաբանման և յուրացման մեթոդները,
- երգացանկի կազմմանը ներկայացվող պահանջները:

- ԿԱՐՈՂԱՆԱ՝

- ստեղծագործաբար իրականացնել հանրակրթական դպրոցներում վոկալ աշխատանքը,
- հարգանք ներշնչել երաժշտության, մասնավորապես՝ ազգային երաժշտական արվեստի դասական ավանդույթների, ժամանակակից ստեղծագործության, ժողովրդական երգարվեստի նկատմամբ, ցույց տալ դրանց տեղը համաշխարհային մշակույթի համակարգում,
- երգեցողության միջոցով հաղորդակից դարձնել սովորողներին կատարողական արվեստին,
- զարգացնել սովորողների երաժշտական, ստեղծագործական ընդունակությունները,

-ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝

- երգչական ձայնին,
- ձայնի մարձր դիրքավորման հնչողականությանը,
- երգչականն շնչառությանը,
- երգչական ունակություններին, հմտություններին և կատարողական տեխնիկային,
- անսամբլային երգեցողության առանձնահատկություններին,
- հստակ, մաքուր ինտոնացիոն հնչողականությանը:

Բովանդակություն.

<u>**Թեմա 1**</u> Ողջույն դպրոց: Զանգն 1-ին: <u>**Թեմա 2**</u> Հայոց տառեր: Արթնացիր փոքրիկ:**Թեմա 3** Շնիկի դասը: Մանկ. երգեր: **Թեմա 4** Անձրևն եկավ: Արև-արև :Աշուն եկավ: **Թեմա 5** Տղաների քայլերգը: **Թեմա 6** Օրորոցի երգը: Օրորոցային <u>**Թեմա 7**</u> Գարնան սպասում: ՁԱՐ-ՁԸՆԳԸ: **Թեմա 8** Մայրիկի տոնը; Մանկ.երգ **Թեմա 9** Երևան: Ազգ փառապանծ: **Թեմա 10** Իմ պապիկի Հայաստան: **Թեմա 11** Ռուս. ժող.երգեր: **Թեմա 12** Կաքավիկ: Լորիկ: Հաբրբան:**Թեմա 13** Ժող.երգ -«Հայոց լեզու **Թեմա 14** Կոմիտաս-Լուսնակը ցոլաց գնաց **Թեմա 15** Չուխաջյան - «Զեյթունցիների քայլերգը» **Թեմա 16** Ժողերգ - Հոյ իմ նազանի իմ յարը:

<u>**Հվ/բ-0011. Խոսքի կուլտուրա - 3 կրեդիտ**</u>

<u>**Դասախոսություն -14 ժամ, գործնական – 28 ժամ, (շաբաթական - 3 ժամ)**</u>

<u>**4-րդ կիսամյակ, ստուգարք**</u>

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է վերամշակել ուսանողների արտահայտիչ խոսքը և տեխնիկան, գեղարվեստական ստեղծագործությունների միջոցով հղկել արտահայտիչ խոսքը, ծանոթացնել խոսքի տեմպին, ռիթմին, առոգանության և

տրամաբանական շեշտերին, այս ոլորտում ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում.
2. կտիրապետի խոսքի կուլտուրայի ուսումնասիրման մեթոդներին.
3. կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

<u>*Թեմա 1.*</u> Խոսքի կուլտուրա և տեխնիկա. համառոտ ակնարկ: <u>*Թեմա 2.*</u> Խոսքի կուլտուրայի հիմնական տարրերը: <u>*Թեմա 3.*</u> Շնչառություն, տեսակները: <u>*Թեմա 4.*</u> Առոգանություն, տեսակները: <u>*Թեմա 5.*</u> Խոսքի տեմպ: <u>*Թեմա 6.*</u> Ձայներանգ: <u>*Թեմա 7.*</u> Ուղղախոսություն: <u>*Թեմա 8.*</u> Ռիթմ: <u>*Թեմա 9.*</u> Խոսքի հնչման կուլտուրա: <u>*Թեմա 10.*</u> Շեշտ: <u>*Թեմա 11.*</u> Հռետորը և լսարանը:

<u>Հլ/բ-0039. Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա – 6 կրեդիտ</u>

<u>Դասախոսություն – 40 ժամ, գործնական – 44 ժամ, (շաբաթական - 6 ժամ)</u>

<u>5-րդ կիսամյակ, քննություն</u>

Նպատակը.

Ուսանողներին զինել տարրական դասարանների հայոց լեզվի դասընթացի և նրա դասավանդման մեթոդիկայի վերաբերող գիտելիքներով: Բացահայտել դասվարի առարկայական և տեսական-մեթոդական գործունեության շրջանակները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կկարողանա ինքնուրույն աշխատանքի միջոցով հաղորդակից լինել մեթոդամանկավարժական գրականության և մանկավարժական պրակտիկ աշխատանքի նորույթներին
- կկարողանա հայոց լեզվի ուսուցումը զուգակցել գաղափարական, բարոյական և գեղագիտական դաստիարակության հետ
- կկարողանա տարրական դասարաններում հայոց լեզվի ուսուցման ընթացքում ապահովել միջառարկայական կապերը, ուսուցման անհատականացման և աշակերտների ակտիվացման ժամանակակից պահանջները
- կկարողանա ստեղծագործորեն օգտագործել կրտսեր դպրոցում գործող դասագրքերը, ծրագրերն ու ուսումնաօժանդակ նյութերը:

Բովանդակություն.

Թեմա 1. Հայոց լեզվի մեթոդիկան որպես գիտություն: Հլդմ-ի խնդիրներն ու նպատակները: ***Թեմա 2.*** Գրաճանաչության ուսուցման մեթոդները և դրանց դասակարգման սկզբունքները: ***Թեմա 3.*** Գրաճանաչության ուսուցման ժամանակակից մեթոդները: ***Թեմա 4.*** Գրաճանաչության ուսուցման նախաայբբենական շրջանում իրականացվող աշխատանքի բովանդակությունը: ***Թեմա 5.*** Գրաճանաչության այբբենական շրջան: Հնչյուն տառերի ուսուցման մեթոդական շղթան: ***Թեմա 6.*** Կարդալու ուսուցումը, գրելու ուսուցումը գրաճանաչության այբբենական շրջանում: ***Թեմա 7.*** Գրաճանաչության հետայբբենական շրջան: ***Թեմա 8.*** Գրաճանաչության ուսուցման դասի տիպերը: Այբբենարանը որպես դասագիրք: ***Թեմա 9.*** Ընթերցանության մեթոդիկայի

խնդիրներն ու նպատակը: ***Թեմա 10.*** Բառային աշխատանք, աշխատանք բնագրի վրա, բնագրի վերարտադրում, ամփոփում: ***Թեմա 11.*** Կարդալու կրթադաստիարակչական նշանակությունը: ***Թեմա 12.*** Կարդալու հմտությունների զարգացումը: ***Թեմա 13***. Գեղարվեստական ստեղծագործությունների ուսուցման մեթոդական առանձնահատկությունները: ***Թեմա 14.*** Գործնական բնույթի հոդվածների ուսուցման առանձնահատկությունները: ***Թեմա 15***. Արտադասարանային ընթերցանություն: ***Թեմա 16***. Ընթերցանության դասի տիպերը: ***Թեմա 17.*** Մայրենի լեզվի դասագրքերի կառուցվածքը, կառուցման սկզբունքները:

Հլ/բ-0039. Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա – 6 կրեդիտ
Դասախոսություն 40 ժամ, գործնական – 44 ժամ, (շաբաթական - 5 ժամ)
6-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Ուսանողներին զինել տարրական դասարանների հայոց լեզվի դասընթացի և նրա դասավանդման մեթոդիկայի վերաբերող գիտելիքներով: Բացահայտել դասվարի առարկայական և տեսական-մեթոդական գործունեության շրջանակները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կկարողանա ինքնուրույն աշխատանքի միջոցով հաղորդակից լինել մեթոդամանկավարժական գրականության և մանկավարժական պրակտիկ աշխատանքի նորույթներին

- կկարողանա հայոց լեզվի ուսուցումը զուգակցել գաղափարական, բարոյական և գեղագիտական դաստիարակության հետ
- կկարողանա տարրական դասարաններում հայոց լեզվի ուսուցման ընթացքում ապահովել միջառարկայական կապերը, ուսուցման անհատականացման և աշակերտների ակտիվացման ժամանակակից պահանջները
- կկարողանա ստեղծագործորեն օգտագործել կրտսեր դպրոցում գործող դասագրքերը, ծրագրերն ու ուսումնաօժանդակ նյութերը:

Բովանդակություն.

Թեմա 1. Քերականական գիտելիքների ուսուցման հիմնական դիդակտիկական սկզբունքները: Դրանց իրականացման մեթոդիկան: ***Թեմա 2.*** Քերականական դասընթացի հիմնական բաժինները: ***Թեմա 3.*** Լեզվական տարրական գիտելիքների ուսուցման մեթոդներն ու եղանակները: Շարահյուսական տարրական գիտելիքների ուսուցումը: ***Թեմա 4.*** Ձևաբանական տարրական գիտելիքների ուսուցումը: ***Թեմա 5.*** Դերանվան, շաղկապի և ձայնարկության ուսուցումը: ***Թեմա 6.*** Քերականության դասի կառուցվածքը, տիպերը: ***Թեմա 7.*** Փոխադրության ուսուցման մեթոդիկա: Շարադրության ուսուցման մեթոդիկա: Տետրերը վարելու կարգը: ***Թեմա 8***. Գրավոր աշխատանքի կազմակերպումը, անցկացումը, ստուգումն ու գնահատումը: Սխալների վերլուծության և ուղղման ձևերը: ***Թեմա 9.*** Գրավորի տեսակներն ըստ բնույթի և նպատակադրման: ***Թեմա 10***. Ուղղագրության ուսուցման հիմունքները: ***Թեմա 11***. Կետադրության ուսուցման տեղն ու դերը մայրենի լեզվի տարրական դասարաններում կետադրության ուսուցումը կարդալիս: ***Թեմա 12***. Վայելչագրության խնդիրներն ու նպատակները: ***Թեմա 13***. Արտադասարանային և արտադպրոցական աշխատանքներ: ***Թեմա 14***. Դպրոցում տարվող մեթոդական աշխատանքը: ***Թեմա 15.*** Ուսուցչի աշխատանքը ինքնակրթության բարձրացման ուղղությամբ: ***Թեմա 16.*** Առաջավոր փորձի

ուսումնասիրումը մեթոդմիավորման աշխատանքների միջոցով: Տարրական դասարանների մեթոդմիավորման փաստաթղթերի ուսումնասիրություն:

Մ /բ-0576. Մաթեմատիկայի դասավանդման տեխնիկա և մեթոդիկա – 6 կրեդիտ

Դասախոսություն 40 ժամ, գործնական – 44ժամ, (շաբաթական – 5,75 ժամ)

5-րդ կիսամյակ,քննություն

Նպատակը.

ՄԴՄ-ի ուսումնասիրումը պետք է ուսանողներին զինի գիտելիքներով և հմտություններով, որոնք անհրաժեշտ են տարրական դասարանների երեխաներին մաթեմատիկայի ուսուցման գոծնըթացում ծագող ուսումնա-մեթոդական խնդիրների մասնագիտական լուծման համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կկարողանա ձեռք բերած տեսական և գործնական գիտելիքները կիրառել դասավանդման գործընթացում, հետազոտական աշխատանքներում (գրաֆիկների, սխեմաների կառուցում և այլն),
- ծանոթ կլինի մաթեմատիկայի սկզբնական հասկացությունների ներմուծման գիտական ուղիներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Թեմատիկ խնդիրների լուծման ուսուցումը: ***Թեմա 2.*** Կարևոր մեծությունների հետազոտում: ***Թեմա 3.*** Ծանոթություն կոտորակների հետ: ***Թեմա 4.*** Հանրահաշվական նյութի ուսումնասիրումը: ***Թեմա 5.*** Երկրաչափական նյութի ուսումնասիրումը: ***Թեմա 6***. Արտադասարանական աշխատանքներ և նրանց տեսակները: ***Թեմա 7.*** Դպրոցի տարրական դասարաններում մաթեմատիկայի ուսուցման մեթոդիկան որպես գիտություն:

Թեմա 8. Մաթեմատիկայի տարրական դասընթացը որպես ուսումնական առարկա: ***Թեմա 9.*** Տարրական դասարաններում մաթեմատիկյի ուսուցման մեթոդները: ***Թեմա 10.*** Տարրական դասարաններում մաթեմատիկայի ուսուցման կազմակերպումը:

Մ /բ-0577. Մաթեմատիկայի դասավանդման տեխնիկա և մեթոդիկա – 6 կրեդիտ
Դասախոսություն 40 ժամ, գործնական – 44ժամ, (շաբաթական – 5,75 ժամ)
6-րդ կիսամյակ,քննություն

Նպատակը.

ՄԴՄ-ի ուսումնասիրումը պետք է ուսանողներին զինի գիտելիքներով և հմտություններով, որոնք անհրաժեշտ են տարրական դասարանների երեխաներին մաթեմատիկայի ուսուցման գոծնըընթացում ծագող ուսումնա-մեթոդական խնդիրների մասնագիտական լուծման համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կկարողանա ձեռք բերած տեսական և գործնական գիտելիքները կիրառել դասավանդման գործընթացում, հետազոտական աշխատանքներում (գրաֆիկների, սխեմաների կառուցում և այլն),
- ծանոթ կլինի մաթեմատիկայի սկզբնական հասկացությունների ներմուծման գիտական ուղիներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Մաթեմատիկայի ուսուցման միջոցները: Ուսուցման պրոցեսի կանոնավորում: ***Թեմա 2.*** Մաթեմատիկական գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ստուգումը և գնահատումը: ***Թեմա 3.***

Սակավակազմ դպրոցներում մաթեմատիկայի ուսուցման առանձնահատկությունները: ***Թեմա 4.*** Դրական ամբողջ թվերի ուսուցման մեթոդիկան և թվաբանակ գործողություններ այդ թվերով: Տասնյակ, հարուրյակ, հազարյակ: Բազմանիշ թվեր: ***Թեմա 5***. Բանավոր հաշվումների լուծման ուսուցումը:***Թեմա 6.*** Թեմատիկ խնդիրների լուծման ուսուցումը: ***Թեմա 7.*** Կարևոր մեծությունների հետազոտում: ***Թեմա 8.*** Ծանոթություն կոտորակների հետ: ***Թեմա 9.*** Հանրահաշվական նյութի ուսումնասիրումը: ***Թեմա 10.*** Երկրաչափական նյութի ուսումնասիրումը: ***Թեմա 11***. Արտադասարանական աշխատանքներ և նրանց տեսակները:

ՖԴ և ԱԻՀ ԱՄԲ./բ- 1452. Շախմատ - 2 կրեդիտ

Գործնական 28ժամ, (շաբաթական 2ժամ)

1 - ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

ՈՒսանողներին զինել գիտելիքներով, որոնց օգնությամբ նրանք կկարողանան մանկավարժական գործընթացում առաջացած խնդիրներին տալ շախմատ առարկայի լուծումներ: Ուսուցչի մասնագետ պատրաստելու բակալավրի ծրագրով նախատեսված է ուսումնասիրել ՙՇախմատի դասավանդումը դպրոցում՚ առարկան, որը խիստ կարևոր է և մասնագիտական է: Առարկայի նպատակն է ուսանողներին զինել շախմատին հատուկ գիտելիքներով, շախմատի ծագումնաբանությանը, խաղաքարերին, շախմատային հասկացություններին, խաղի վարման կարգին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- Կարողանան ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել

գործնականում.

- Տիրապետի շախմատ առարկային, հետազոտության մեթոդներին.
- Կարողանան որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ.

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Նախնական շախմատային պատկերացումների և հասկացությունների ձևավորման մեթոդիկա: ***Թեմա 2.*** Խաղատախտակի և խաղաքարերի շարժման, ինչպես նաև խաղաքար վերցնելու վերաբերյալ պատկերացումներիձևավորման մեթոդիկա: ***Թեմա 3.*** Արքայի, քայլի հասկացության իմաստի, շախմատում հերթական քայլի, արքային վերաբերվող կանոնների ձևավորման մեթոդիկա: ***Թեմա 4.*** Թագուհի խաղաքարի, նրա շարժման, թագուհով խաղաքար վերցնելու, հարվածի տակ գտնվող դաշտերի և այլ հասկացությունների ձևավորման մեթոդիկա: ***Թեմա 5.*** Շախ և մատ: Մատի իմաստը, արքային վերաբերվող կանոնների,պատկերացումների,հասկացությունների ձևավորման մեթոդիկա: ***Թեմա 6.*** Պատ: Շախմատի խաղի հնարավոր արդյունքների, պատի իմաստի ուսուցանման մեթոդիկա: ***Թեմա 7.*** Նավակ և փիղ խաղաքարերի շարժման ձևերը, նավակ և փիղ խաղաքարերով մատերի ուսուցման մեթոդիկա: ***Թեմա 8.*** Ձի խաղաքարը, ձիով մատերի և <<պատառաքաղ>> հասկացության ուսուցման մեթոդիկան: ***Թեմա 9.*** Զինվոր: Զինվորների սկզբնական դասավորությունը:Զինվորի շարժումը,հարվածի դաշտերը, զինվորով խաղաքար վերցնելը, շախ և մատ հայտարարելը, զինվորով կողանցիկ վերցնելու մեթոդիկան: ***Թեմա 10.*** Քայլի գրանցում:Պայմանական նշանները շախմատում: Խաղի/պարտիայի/ գրանցումը: Ընդարձակ և համառոտ գրանցման մեթոդիկան: ***Թեմա 11.*** Հավերժական շախ: Հավերժական շախը որպես ոչ-ոքիի հասնելու միջոցի ուսուցման մեթոդ: ***Թեմա 12.*** Մատ թագուհիով: Միայնակ թագուհիով

մատի տեխնիկայի ուսուցման մեթոդիկան: ***Թեմա 13.*** Մատ մեկ և երկու նավակով: Մատ թագուհիով և մեկ նավակով վերջնախաղերի ուսուցման մեթոդիկան: ***Թեմա 14.*** Մատ վերջին հորիզոնականում: Վերջին հորիզոնականում մատի տիպային դիրքերի ուսուցման մեթոդիկան: ***Թեմա 15.*** Մանկական մատ: f 2 և f 7 դաշտերի թուլությունը խաղի սկզբում: Մանկական մատի տիպային դիրքերի և այլ տիպի մատերի ուսուցման մեթոդիկան: ***Թեմա 16.*** Պաշտպանություն: Պաշտպանական տիպային դիրքեր, անպաշտպան խաղաքար,կրկնակի հարձակումը որպես տակտիկական զենքի ուսուցման մեթոդիկա:

ՖԴ և ԱՒՀ ԱՄԲ./բ- 1452. Շախմատ - Հկրեղիտ

Գործնական 24 ժամ, (շաբաթական 2ժամ)

2 - րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

ՈՒսանողներին զինել գիտելիքներով, որոնց օգնությամբ նրանք կկարողանան մանկավարժական գործընթացում առաջացած խնդիրներին տալ շախմատ առարկայի լուծումներ: Ուսուցչի մասնագետ պատրաստելու բակալավրի ծրագրով նախատեսված է ուսումնասիրել ՙՇախմատի դասավանդումը դպրոցում՚ առարկան, որը խիստ կարևոր է և մասնագիտական է: Առարկայի նպատակն է ուսանողներին զինել շախմատին հատուկ գիտելիքներով, շախմատի ծագումնաբանությանը, խաղաքարերին, շախմատային հասկացություններին, խաղի վարման կարգին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- Կարողանան ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել

գործնականում.

- Տիրապետի շախմատ առարկային, հետազոտության մեթոդներին.
- Կարողանան որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ.

Թեմա 1. Թագուհի խաղաքարի, նրա շարժման, թագուհով խաղաքար վերցնելու,հարվածի տակ գտնվող դաշտերի և այլ հասկացությունների ձևավոր-ման մեթոդիկա:***Թեմա2.***Շախ և մատ: Մատի իմաստը, արքային վերաբերվող կանոնների, պատկերացումների, հասկացությունների ձևավորման մեթոդիկա: ***Թեմա 3.*** Պատ: Շախմատի խաղի հնարավոր արդյունքների, պատի իմաստի ուսուցանման մեթոդիկա: ***Թեմա 4.*** Նավակ և փիղ խաղաքարերի շարժման ձևերը, նավակ և փիղ խաղաքարերով մատերի ուսուցման մեթոդիկա: ***Թեմա 5.*** Ձի խաղաքարը, ձիով մատերի և <<պատառաքաղ>> հասկացության ուսուցման մեթոդիկան: ***Թեմա 6.*** Զինվոր: Զինվորների սկզբնական դասավորությունը:Զինվորի շարժումը,հարվածի դաշտերը, զինվորով խաղաքար վերցնելը, շախ և մատ հայտարարելը, զինվորով կողանցիկ վերցնելու մեթոդիկան ***Թեմա 7.*** Քայլի գրառում: Պայմանական նշանները շախմատում: Խաղի/պարտիայի/ գրանցումը: Ընդարձակ և համառոտ գրանցման մեթոդիկան: ***Թեմա 8.*** Հավերժական շախ: Հավերժական շախը որպես ոչ-ոքիի հասնելու միջոցի ուսուցման մեթոդ: ***Թեմա 9.*** Մատ թագուհիով: Միայնակ թագուհիով մատի տեխնիկայի ուսուցման մեթոդիկան: ***Թեմա 10.*** Մատ մեկ և երկու նավակով: Մատ թագուհիով և մեկ նավակով վերջնախաղերի ուսուցման մեթոդիկան: ***Թեմա 11.*** Մատ վերջին հորիզոնականում: Վերջին հորիզոնականում մատի տիպային դիրքերի ուսուցման մեթոդիկան ***Թեմա 12.*** Մանկական մատ: f 2 և f 7 դաշտերի թուլությունը խաղի սկզբում: Մանկական մատի տիպային դիրքերի և այլ տիպի մատերի ուսուցման մեթոդիկան: ***Թեմա 13.*** Պաշտպանություն: Պաշտպանական տիպային դիրքեր, անպաշտպան խաղաքար,կրկնակի հարձակումը որպես

տակտիկական զենքի ուսուցման մեթոդիկա: ***Թեմա 14.*** Կապ:Կապի տեսակների ուսուցման մեթոդիկան: ***Թեմա 15.*** Բաց հարձակում, բաց հարձակման տեսակները: ***Թեմա 16.*** Ընթացիկ պլան, կանխարգելում:

Բուհական բաղադրիչ

ԲԱ/բ-0958. Երկրագիտություն և գավառագիտություն –4 կրեդիտ

Դասախոսություն - 12 ժամ, գործնական – 16 ժամ, (շաբաթական - 2 ժամ

6-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ուսանողներին զինել գիտելիքներով Երկրի ֆիզիկաաշխարհագրական երևույթների մասին,խորացնել և ընդլայնել ուսանողների գիտելիքները մթնոլորտի, ջրոլորտի, քարոլորտի, կենսոլորտի մասին,գաղափար տալ Եիկրի լանդշաֆտային թաղանթի ձևավորման հիմնական տարրերի մասին:

Կրթական արդյունքներ.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Պետք է գիտենա.

1.Երկրի ձևի,չափերի վերաբերյալ,

2.Երկիր ոլորտային կառուցվածքի մասին,

3.Աշխարհագրական թաղանթում տեղի ունեցող ֆիզիկաաշխարհագրական երևույթների մասին,

4.Աշխարհագրական թաղանթի միասնականության և այնտեղ տեղի ունեցող երևույթների փոխկապակցության մասին

Պետք է կարողանա

1. գործնականում ֆիզիկաաշխարհագրական երևույթները բնության մեջ պատկերացնել,դրանց առաջացման պատճառները իմանալ և ճիշտ գնահատել

2. ուրվագծային քարտեզների վրա պատկերել հուլիսյան և հունվարյան իզոթերմերը

Պետք է տիրապետի

1.Երկրագիտության ժամանակակից և նորագույն ձեռքբերումներին,

2.Ֆիզիկաաշխարհագրական երևույթների վերլուծությանը,

3.երկրի ոլորտային կառուցվածքի փոխկապակցվածությունը,արտաքին և ներքին ուժերի կապն ու ազդեցությունը լանդշաֆտային թաղանթի ձևավորման գործում,

4.երկրի մակերևույթի առանձնահատկություններին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ներածություն: ***Թեմա 2***. Երկրի ձևը, չափերը, օրական պտույտը: ***Թեմա 3.*** Երկրի ջերմային ռեժիմը: ***Թեմա 4.*** Երկրի մակերևույթի կառուցվածքը: ***Թեմա 5.*** Մթնոլորտ: ***Թեմա 6.*** Ծովային հոսանքներ: ***Թեմա 7.*** Կլիմա ***Թեմա 8.*** Հողմահարում: ***Թեմա 9.*** Քամիներ: ***Թեմա 10***. Ջրոլորտ: ***Թեմա 11***.Հողագոյացում: ***Թեմա 12***. Երկրի ներքին կառուցվածքը և վիճակը: ***Թեմա 13***. Էկզոգեն և էնդոգեն պրոցեսներ: ***Թեմա 14.*** Երկրի ռելիեֆը: ***Թեմա 15***. Սառցադաշտեր: ***Թեմա 16.*** Օրգանիզմների դերը երկրի վրա: ***Թեմա 17***. Կյանքը հիդրոսֆերայում: ***Թեմա 18.*** Մարդը և աշխարհագրական միջավայրը: ***Թեմա 19***. Աշխարհագրական լանդշաֆտ:

Հլ/բ-0030. Գրաբար – 4 կրեդիտ

Դասախոսություն - 12 ժամ, գործնական – 36 ժամ, (շաբաթական - 3 ժամ)

7-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ուսանողներին սովորեցնել հին հայերենի հնչյունական և քերականական առանձնահատկությունները և որոշակի բառապաշար ձևավորել՝ հայ հին մատենագրությունը հասկանալու համար: Ստեղծել անհրաժեշտ հիմք «Ժամանակակից հայոց լեզու» և «Հայոց լեզվի պատմություն» առարկաների ուսուցումը մատչելի և նպատակային դարձնելու համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կկարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- կտիրապետի հին հայերենի հիմնական առանձնահատկություններին,
- կկարողանա հասկանալ և թարգմանել հայ հին մատենագրությունը:

Բովանդակություն.

Թեմա 1. Հայերենի այբուբենը: Տառերի թվային արժեքը: Երկբարբառներ և եռաբարբառներ: Նրանց պատմական հնչյունափոխությունը: ***Թեմա 2.*** Հոլով, հոլովում: Հոլովումների տեսակները: Հոլովիչ և հոլովակերտ: ***Թեմա 3***. Զարտուղի հլովումներ: ***Թեմա 4.*** Ածական. հոլովումը գոյականի հետ: ***Թեմա 5***. Թվական. հոլովումը: ***Թեմա 6.*** Բայ. ընդհանուր գաղափար: Առաջին հիմքից կազմվող ձևեր: ***Թեմա 7.*** Բայի երկրորդ հիմքը և նրանից կազմվող ձևերը: Պատճառական և անկանոն բայերի խոնարհումը: ***Թեմա 8***. Հայերենի այբուբենը: Տառերի թվային արժեքը: ***Թեմա 9.*** Երկբարբառներ և եռաբարբառներ: Նրանց պատմական հնչյունափոխությունը: ***Թեմա 10.*** Հոլով, հոլովում: Հոլովումների տեսակները: Հոլովիչ հոլովակերտ: ***Թեմա 11.*** Ածական. հոլովումը գոյականի հետ: ***Թեմա 12***. Թվական. հոլովումը: ***Թեմա 13.***. Բայ. ընդհանուր գաղափար: Առաջին հիմքից կազմվող ձևեր: ***Թեմա 14***. Բայի երկրորդ հիմքը և նրանից կազմվող ձևերը: ***Թեմա 15***. Պատճառական անկանոն բայերի խոնարհումը: ***Թեմա 16.*** Անվանական և դերանվանական հոլովման առանձնահատկությունները: ***Թեմա 17***. Խոնարհման հիմնական տիպերը և նրանց կազմության օրինաչափությունները:

Կամընտրական դասընթացներ

Մ/բ-008 Համեմատական մանկավարժություն (3 Կրեդիտ)

16 ժամ դասախոսություն, 20 ժամ գործնական պարապմունք (Շաբաթական 3 ժամ),

6-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ուսանողներին ծանոթացնել գիտական ուսումնասիրության նոր բնագավառին, տարբեր երկրների տնտեսական, մշակութային, քաղաքական, սոցիալական ինստիտուտներին, միջազգային կրթական համակարգերի համեմատական վերլուծության արդյունքում ի հայտ բերել առաջավորը, կիրառելին տարբեր երկրների համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

կիմանա.

- համեմատական մանկավարժության ծագումն ու զարգացումը,
- համեմատական մանկավարժության առարկան, խնդիրները և գործառույթները,
- համաշխարհային կրթադաստիարակչական համակարգի խնդիրները,
- Անգլիայի, ԱՄՆ-ի, Ճապոնիայի կրթահամակարգերը և դրանց առանձնահատկությունները,
- սփյուռքահայության կրթության որոշ հիմնահարցեր,
- ժամանակակից բուրժուական տեսությունների ասպեկտները համեմատական մանկավարժության մեջ:

կկարողանա.

- կիրառել համեմատական մանկավարժության մեթոդները,
- ուսումնասիրել կրթահամակարգեր, վերլուծել, դատողություններ անել,
- համեմատել, հակադրել կրթահամակարգերը:

կտիրապետի.

- կրթահամակարգերի մեկնաբանմանը,
- համեմատական մանկավարժության մեթոդներին,
- ակադեմիապես աշխատելուն:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Համեմատական մանկավարժության ծագումն ու զարգացումը: **Թեմա 2.** Համեմատական մանկավարժության առարկան, խնդիրները և գործառույթները: **Թեմա 3.** Համեմատական մանկավարժության մեթոդները: **Թեմա 4.** Համաշխարհային կրթադաստիարակչական համակարգի խնդիրները: **Թեմա 5.** Անգլիայի, ԱՄՆ-ի, Ճապոնիայի կրթահամակարգերը և դրանց առանձնահատկությունները: **Թեմա 6.** Սփյուռքահայության կրթության որոշ հիմնահարցեր: **Թեմա 7.** Ժամանակակից բուրժուական տեսությունների ասպեկտները համեմատական մանկավարժության մեջ:

Մ/բ009 **Էթնիկական մանկավարժություն (3 կրեդիտ)**

16 ժամ դասախոսություն, 20 ժամ գործնական պարապմունք (Շաբաթական 3 ժամ),

6-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը

Հավաքել և համակարգել երիտասարդ սերնդի կրթության և դաստիարակության մասին այն բոլոր տվյալները, որոնք կան ազգային մշակույթներում:

1) Բացահայտել, թե ժողովրդի մանկավարժական մշակույթն ինչպես է նպաստում սերունդների միջև կապերի ստեղծմանն ու ժամանակի ճիշտ ըմբռնմանը. նախնիներ -մենք ապագա սերունդներ շղթայի գիտակցմանը:

2) Ժամանակակից գիտական մանկավարժության և հոգեբանության ձեռքբերումների

միջոցով բացահայտել էթնոսի հոգեկան և մշակույթի առանձնահատկությունների փոխկապվածությունը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի <u>ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա.</u>

1.էթնոմանկավարժության առանձնահատկությունները, խնդիրները, կառուցվածքը

2.էթնոմանկավարժության հիմնական հասկացությունները

3.էթնոմանկավարժության տեղը և դերը մարդաբանական գիտությունների համակարգում

4.ժողովրդի բազմադարյան փորձի, բարոյական արժեքների սերնդե սերունդ փոխանցման կարևորությունը

5.ժողովրդական մանկավարժության մեջ օգտագործվող ավանդական մեթոդների և միջոցների վերածնման կարևորությունը:

Դասընթացի <u>*ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա.*</u>

1.մանկավարժական տարբեր իրավիճակներում կիրառել յուրացված տեսական գիտելիքները

2.ձևակերպել սեփական տեսակետը ժողովրդական մանկավարժության հիմնախնդրի վերաբերյալ

3.արտահայտել և հիմնավորել սեփական տեսակետը ժողովրդի մշակութային անցյալի արժեվորման մասին:

Դասընթացի <u>*ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի.*</u>

1.էթնոմանկավարժական գիտելիքների անհրաժեշտ մակարդակին

2.էթնոմանկավարժության հիմնական հասկացությունների համակարգին

3.ժողովրդական մանկավարժության ժամանակակից միջոցներին:

Բովանդակությունը.

ԹԵՄԱ 1. Էթնիկական մանկավարժության առարկան և խնդիրները ԹԵՄԱ 2. Էթնիկական սոցիալականացում և մանկավարժություն ԹԵՄԱ 3. Բնության արտացոլումը էթնոսի մանկավարժական մշակույթում ԹԵՄԱ 4. Նախնադարյան էթնոմանկավարժություն և էթնոսի ծագման (էթնոգենեզ) խնդիրները ԹԵՄԱ 5. Կրոնական պահանջմունք և ճակատագրապաշտություն ԹԵՄԱ 6. Քրիստոնեական հոգեբանություն և մանկավարժություն ԹԵՄԱ 7. Էթնիկական սոցիալական իմացություն և մանկավարժություն ԹԵՄԱ 8. Մարդու բնավորության մասին պատկերացումները ժողմանկավարժության մեջ ԹԵՄԱ 9. Ժողովրդական պատկերացումները մարդու ընդունակությունների մասին ԹԵՄԱ 10. Հանելուկների էթնոմանկավարժություն և էթնոհոգեբանություն

Հ/բ-0303 Սոցիալական հոգեբանություն - 4 կրեդիտ

Դասախոսություն - 30 ժամ, սեմինար – 20 ժամ, (շաբաթական 3ժամ)

7-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

1. ուսանողներին զինել սոցիալ - հոգեբանական գիտելիքներով՝ ապահովելով նրանց հոգեբանական պատրաստվածությունն ու պիտանելիությունը իրենց ընտրած մասնագիտության մեջ, ընդլայնել ուսանողների տեսական, կիրառական, մեթոդական գիտելիքները,
2. գիտելիքներ հաղորդել անձի սոցիալականացման փուլերի, ինստիտուտների, մեխանիզմների վերաբերյալ,
3. բացատրել լիդերության և մաքիավելիզմի էությունը, նրանց տարբերությունները,
4. սովորեցնել անցկացնել հոգեբանամանկավարժական հետազոտություն՝ կիրառելով սոցիամետրիայի և ռեֆերենոմետրիայի մեթոդները,

5. ձեռք բերած գիտելիքներն ու ունակությունները կիրառել պրակտիկ աշխատանքային գործունեության մեջ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

✓ ցուցաբերել իմանա անձի սոցիալականացման փուլերի, ինստիտուտների ու մեխանիզմների, ընտանեկան հարաբերությունների սոցիալ – հոգեբանական ասպեկտների իմացություն,

✓ ցուցաբերել լիդերության և մաքիավելիզմի էության իմացություն,

✓ ցուցաբերել մանկավարժական կոլեկտիվում ուսուցիչ – ուսուցիչ, աշակերտ - աշակերտ, ուսուցիչ - աշակերտ միջանձնային հարաբերությունների առանձնահատկությունների իմացություն:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Սոցիալական հոգեբանության առարկան և խնդիրներն ու մեթոդները: **Թեմա 2.** Անձի սոցիալ-հոգեբանական բնութագիրը: **Թեմա 3.** Ընտանեկան հարաբերությունների սոցիալական հոգեբանությունը: **Թեմա 4.** Հաղորդակցումը որպես սոցիալ- հոգեբանական երևույթ: **Թեմա 5.** Սոցիալականաց ման փուլերը, ինստիտուտներն ու մեխանիզմները: **Թեմա 6.** Լիդերություն և մաքիավելիզմ: **Թեմա 7.** Աշակերտ-աշակերտ միջանձնային հարաբերությունները: **Թեմա 8.** Ուսուցիչ-աշակերտ միջանձնային հարաբերությունները: **Թեմա 9.** Մանկավարժական կոլեկտիվում միջանձնային հարաբերությունների սոցիալական հոգեբանությունը: **Թեմա 10.** Կոնֆլիկտները մանկավարժական կոլեկտիվում: **Թեմա 11.** Ամբոխի հոգեբանություն: **Թեմա 12.** Ազգի հոգեբանություն:

<u>Հ/բ-0329 Ընտանիքի հոգեբանութուն –4 կրեդիտ</u>

<u>Դասախոսություն –30 ժամ, սեմինար - 20 ժամ, (շաբաթական 3 ժամ)</u>

7-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ուսանողներին զինել գիտելիքներով, որոնց օգնությամբ նրանք կկարողանան ընտանիքի հգեբանության հիմնահարցերին և առաջացած խնդիրներին տալ մասնագիտական ,հոգեբանական լուծումներ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կկարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- կտիրապետի ընտանեկան հոգեբանության հետազոտության մեթոդներին,
- կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը

Թեմա 1.Ընտանիքի հոգեբանության առարկան, խնդիրները, սկզբունքները, մեթոդները: ***Թեմա 2.*** Ընտանիքի հիմնական ֆունկցիաները:***Թեմա 3*** Սեր և խանդ : Խանդի բաղադրիչները: ***Թեմա 4*** .Ապագա ամուսնու ընտրությունը : Հոգեբանական համատեղելիություն: ***Թեմա 5.*** Մինչամուսնական սեռական կյանք: Արտամուսնական կապեր: ***Թեմա 6.*** Ներընտանեկան կոնֆլիկտներ. պատճառները, տեսակները: Ներընտանեկան կոնֆլիկտ և փակուղի: Փակուղուց դուրս գալու միջոցները: ***Թեմա 7***. Ամուսնալուծության պատճառները և հետևանքները: ***Թեմա 8*** Երեխան որպես ընտանիքի լիարժեք անդամ :

Մ/բ-012. Սոցիալական մանկավարժություն 4 կրեդիտ

Դասախոսություն - 30 ժամ, սեմինար – 20 ժամ, (շաբաթական - 3 ժամ)

7-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է մանկավարժություն և մեթոդիկա (տարրական կրթություն) ուսանողների կողմից սոցիալական մանկավարժության որպես ինտեգրատիվ գիտության տեսական դրույթների, սոցիալական դաստիարակության և սոցիալականացման վերաբերյալ տեսական ու գործնական գիտական գիտելիքների յուրացումը: Ուսանողների մոտ ձևավորել և զարգացնել ընդհանրական և բուն մասնագիտական կոմպետենցիաներ, որոնք անհրաժեշտ են ապագայում մասնագիտական հաջող գործունեության, ինչպես նաև ուսումնառության հաջորդ փուլերում կրթությունը շարունակելու համար£

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

«Մանկավարժություն և մեթոդիկա (տարրական կրթություն)» մասնագիտությամբ բակալավրիատն ավարտողը պետք է տիրապետի հետևյալ կոմպետենցիաներին.

1. ունենա փաստեր համադրելու և սինթեզելու ունակություն,
2. ունակ լինի քանակական տվյալներից որակական հետևություններ անելու և գիտելիքները ստեղծագործաբար կիրառելու,
3. ունենա նոր գաղափարներ առաջ քաշելու և զարգացնելու կարողություն,
4. ունակ լինի ինքնուրույն և թիմում աշխատելու, ինչպես նաև թիմային աշխատանքը կազմակերպելու և առաջնորդելու,
5. կարողանա իրականացնել արդյունավետ կրթական գործունեություն՝ դասավանդման ժամանակակից մեթոդների կիրառմամբ:

6. կարողանա լուծել սոցիալ-մանկավարժական և սոցիալ-հոգեբանական խնդիրներ:

1. Գիտենա՝

- ՀՀ Սահմանադրությունը և կրթության բնագավառի օրենքները, ժամանակակից կրթության հարացույցները:
- Մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող վարվելաձևի էթիկական և իրավական նորմերը:
- Սոցիալ-մանկավարժական աշխատանքի առանձնահատկություններն ու մեթոդները գործունեության տարբեր ոլորտներում սոցիալական տարբեր ինստիտուտներում:
- Հասարակության մեջ ռիսկային խմբերի անդամներին ինտեգրելու և նրանց սոցիալական հարմարումն ապահովելու սոցիալ-մանկավարժական մեթոդները:

2. Կարողանա՝

- Կազմակերպել իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության և գիտության օրենքի հիմնական դրույթների վրա:
- Տրամաբանորեն ճիշտ ձևակերպել գրավոր և բանավոր խոսքը, գիտականորեն կազմակերպել իր աշխատանքը:
- Մանկավարժության, սոցիալական մանկավարժության բնագավառում ինքնուրույն ձեռք բերել գիտելիքներ՝ օգտագործելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաները:
- Կազմակերպել սոցիալ-մանկավարժական հետազոտություններ:
- Ռիսկային խմբերի անդամներին ինտեգրել հասարակության մեջ և ապահովել նրանց ակտիվ սոցիալական հարմարումը:

3. Տիրապետի՝

- ժամանակակից կրթադաստիարակչական աշխատանքի իրականացման, դրա արդյունքների գնահատման մեթոդներին:
- Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքի ախտորոշման և գործընթացի արդյունքների կանխատեսման մեթոդներին:

- Սոցիալ-մանկավարժական վերականգնողական, շտկողական աշխատանքների մեթոդներին և տեխնոլոգիաներին:
- Հասարակության մեջ ռիսկային խմբերի անդամներին ինտեգրելու և նրանց սոցիալական հարմարումն ապահովելու սոցիալ-մանկավարժական մեթոդներին:
- Սոցիալական դաստիարակության կազմակերպում տարբեր տիպի դաստիարակչական կազմակերպություններում:
- Ռիսկի խմբի երեխաների հետ սոցիալ-մանկավարժական փոխներգործության իրականացում տարբեր սոցիալ-մանկավարժական իրադրություններում տարբեր սոցիալական ինստիտուտների հետ համատեղ:
- Հանրակրթական դպրոցում ուսուցման, դաստիարակության և զարգացման գործընթացների իրականացում

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Սոցիալական մանկավարժությունը որպես գիտաճյուղ:

Սոցիալական մանկավարժության խնդիրները:

Սոցիալական մանկավարժության օբյեկտը և առարկան:

Թեմա 2.Մարդու սոցիալականացման գործընթացը:

Սոցիալականացման պայմանական խնդիրները:

Մարդը սոցիալականացման գործընթացում որպես օբյեկտ և սուբյեկտ:

Մարդը սոցիալականացման գործընթացում որպես զոհ:

Թեմա 3.Մարդու սոցիալականացման տարիքային փուլերը:

Մարդու սոցիալականացման մեխանիզմները:

Թեմա 4.Սոցիալական մանկավարժության հետազոտության մեթոդները:

Թեմա 5.Սոցիալական մանկավարժության հիմնական հասկացությունները:

- «Սոցիալականացում» հասկացության էությունը:
- Սոցիալականացման գործընթացի բաղադրիչները:

Թեմա 6. Մարդու սոցիալականացման փուլերը:

- Սոցիալականացման գործոնները:
- Սոցիալականացման գործակալները:

Թեմա 7. Երեխան և նրա սոցիալականացման օրինաչափությունները:

Թեմա 8. Ընտանիքը որպես սոցիալական ինստիտուտ երեխայի զարգացման և դաստիարակության գործում:

Թեմա 9. Դժվար դաստիարակվող երեխաներ:

Թեմա 10. Դպրոցը որպես սոցիալականացման կարևոր ինստիտուտ:

Թեմա 11. Սոցիալական մանկավարժի աշխատանքի ուղղությունները դպրոցում.

- Սոցիալական մանկավարժի աշխատանքը ուսուցիչների հետ
- Սոցիալական մանկավարժի աշխատանքը ծնողների հետ
- Սոցիալական մանկավարժի աշխատանքը սովորողների հետ:

Թեմա 12. Սոցիալական մանկավարժի գործունեության գործառույթները դպրոցական համակարգում:

Թեմա 13. Սոցիալական մանկավարժի աշխատանքը «Ռիսկի խմբի» ընտանիքների հետ:

Թեմա 14. Օժտված երեխաների հետ սոցիալական մանկավարժի աշխատանքի մեթոդները:

Մ/բ-013 «Մանկավարժական արժեբանություն» 4 կրեդիտ

Դասախոսություն -30 ժամ, սեմինար – 20 ժամ, (շաբաթական - 3 ժամ)

7-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը – Մանկավարժական արժեաբանությունը նոր զարգացող գիտաճյուղ է կրթության արժեքների մասին, որի նպատակն է ծանոթացնել, տեղեկացնել արժեբանության էությանը, կրթության արժեքաիմաստային տեսանկյուններին ու զարգացման օրինաչափություններին, անձի և սոցիալական խմբերի արժեքային համակարգի ձևավորմանն ու զարգացման ուղիներին:

__Կրթական արդյունքները.__

- ծանոթանալ արժեքների գաղափարի և ընդհանուր արժեբանության մեջ նրա զարգացման միտումներին,
- իմանալ մանկավարժական արժեբանության էությունը և բովանդակությունը

__Բովանդակություն__

Թեմա 1. Մանկավարժական արժեբանության տեսամեթոդաբանական հիմունքները:

Թեմա 2. Արժեքի գաղափարը և նրա զարգացումը ընդհանուր արժեբանության մեջ:

Թեմա 3. Հիմնական արժեբանական հիմնախնդիրները և դրանց զարգացումը Արևմուտքի մանկավարժական մտքի մեջ:

Թեմա 4. Արժեքի գաղափարը և նրա զարգացումը հայ փիլիսոփայական և մանկավարժական մտքի պատմության մեջ

Թեմա 5. Մանկավարժական արժեբանության հետազոտության մեթոդաբանական մոտեցումները

Թեմա 6. Մանկավարժական արժեբանության կայացման ու զարգացման գործոնները:

Թեմա 7. Համաշխարհային կրթական դաշտի արժևորումը

__Մ/բ - 014 Դեֆեկտոլոգիա 5 կրեդիտ__

__Դասախոսություն՝ 36 ժամ, գործնական՝ 30 ժամ, շաբաթական 5 ժամ__

__8-րդ կիսամյակ, ստուգարք__

Նպատակը

Ձևավորել ուսանողների գիտական աշխարհայացքը, ծանոթացնել ուսանողներին կրթական պրոցեսի կազմակերպման առանձնահատկությունների հետ ոչ միայն օժանդակ դպրոցներում և հատուկ հաստատություններում, այլ ներառել ապագա ուսուցչին կորրեկցիոն, շտկող մանկավարժության աշխարհը, ցույց տալ բարդությունները և դժվարությունները, սոցիալական և մանկավարժական պրոբլեմները, որոշել հարցերի այն շրջանակը, որի հետ առնչվում է ուսուցիչը:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողները՝

- կկարողանան դեֆեկտոլոգիայի վերականգնող մեթոդների կիրառմամբ ճիշտ տարբերակել զարգացման մտավոր և ֆիզիկական խնդիրներ ունեցող երեխաների կրթական կարիքը,
- հատուկ, ինտեգրացված, ներառական կրթություն իրականացնելիս կկարողանան աշխատել գիտական, մեթոդական գրականությամբ, ժամանակակից տեխնոլոգիաներով,
- տիրապետել մանկավարժական վարպետության,
- կկարողանան տիրապետել շտկման մեթոդներին, ձևերին:

Բովանդակություն

Թեմա1. Դեֆեկտոլոգիական մտքի զարգացման պատմություն (արևմտյան Եվրոպա, Ռուսաստան, Հայաստան): Թեմա 2. Մանկական անոմալիայի առաջացման պատճառները, արտահայտման բնույթն ու ձևերը: Պայքար մանկական անոմալիաների դեմ: Թեմա 3. Դեֆեկտոլոգիայի բնագավառները: Թեմա 4. Դեֆեկտոլոգիայի առարկան, օբյեկտը, նպատակը, խնդիրները: Թեմա 5. Կապը այլ գիտությունների հետ: Թեմա 6.Հատուկ կրթության համակարգի բարեփոխումները: Թեմա 7.Նորմայի տարբերակները: Տարիքային ճգնաժամեր. դրսևորումները, նորագոյացությունները. ա/ 3 տարեկանի ճգնաժամ, նախադպրոցական

տարիքի ճգնաժամ,բ/ կրտսեր դպրոցական տարիք, գ/ միջին դպրոցական տարիք, դ/ ավագ դպրոցական տարիք: Թեմա 8. Օլիգոֆրենիա (սակավամտություն), էությունը և բնութագիրը, դասակարգումը: Թեմա 9. Օլիգոֆրեն երեխաների զարգացման առանձնահատկությունները: Գլխուղեղի ընթացիկ հիվանդություններ: Թեմա10. Կրթությունը և դաստիարակությունը: Թեմա11. Տիֆլոմանկավարժության հիմնական դրույթները, խանգարման պատճառները, զարգացման առանձնահատկությունները: Թեմա12. Լսողության նշանակությունը: Լսողության կորստի պատճառները: Խուլ և թույլ լսող երեխաների զարգացման առանձնահատկությունները, կրթություն և դաստիարակություն: Թեմա13. Խոսքային խանգարումներ, ընդհանուր բնութագիրը: Թեմա14.Մանկան խոսքի զարգացումը: Խոսքային խանգարումների դասակարգումը: Խոսքային խանգարումներ ունեցող երեխաների կրթությունը և դաստիարակությունը: Թեմա15. Հենաշարժողական օրգանների խանգարումներ ունեցող երեխաներ, բնութագիրը: Թեմա16. Վարքի շեղումներ, դասակարգում: Թեմա17. Հոգեկանի զարգացման հապաղում: Թեմա18. Ներառական ուսուցմամբ կրթություն: Թեմա19. Հատուկ կրթական կարիքներով երեխա ունեցող ընտանիքներ,նրանց հետ իրականացվող մանկավարժական աշխատանքներ:

Մ/բ-015 Օժտվածների մանկավարժություն, 5 կրեդիտ

Դասախոսություն՝ 26 ժամ, գործնական՝ 30 ժամ, շաբաթական 5 ժամ

8-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը

Օժտվածության հիմնախնդիրը իրենից ներկայացնում է կոմպլեքս հիմնախնդիր, որտեղ խաչաձևվում են տարբեր գիտական բնագավառներ: Որոնցից հիմնականը համարվում է պրոբլեմի բացահայտումը, օժտված երեխաների ուսուցումը և զարգացումը, ինչպես նաև մանկավարժի մասնագիտական և անձնական պատրաստվածության հիմնահարցը:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողները.

- կկարողանան առավելագույնս նպաստել օժտված երեխաների զիտակցության զարգացմանը և պահանջմունքների ինքնաիրացմանը:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Արդիականությունը: Թեմա 2. Օժտված երեխաներ, դասակարգումը: Թեմա 3. Օժտված երեխաների հետ տարվող մանկավարժական աշխատանքների սկզբունքները: Թեմա 4. Օժտված երեխաների հետ տարվող աշխատանքների ձևերը, տեսակները: Թեմա 5. Օժտված երեխաների հետ տարվող աշխատանքների նպատակը, խնդիրները: Թեմա 6. Հնարավոր ռիսկերը: Թեմա 7. Կանխատեսվող արդյունքներ: Թեմա 8. Ինդիգո երեխաներ:

Մ/բ- 017 Մանկավարժական տեխնոլոգիաներ - 5 կրեդիտ

Դասախոսություն -26 ժամ, գործնական – 30 ժամ, (շաբաթական - 4 ժամ)

8-րդ կիսամյակ, *ստուգարք*

Նպատակը.

Ուսանողներին ծանոթացնել մանկավարժական տեխնոլոգիայի նշանակությանը, ընդգծել դրա կարևորությունը մանկավարժական գործընթացն արդյունավետ կազմակերպելու գործում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

կիմանա.

- տեխնոլոգիայի նշանակությունը, կարևորությունը մանկավարժական գործընթացում,
- մանկավարժական տեխնոլոգիայի և մանկավարժական վարպետության փոխադարձ կապը,
- մանկավարժական տեխնոլոգիայի տարրերը,
- ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաները,
- դաստիարակության տեխնոլոգիան,
- մանկավարժի մասնագիտական գործունեության կատարելագործման տեխնոլոգիան:

կկարողանա.

- տեխնոլոգիական մոտեցմամբ լուծել մանկավարժական խնդիրներ,
- տարբերակել «տեխնոլոգիա», «տեխնիկա», «մեթոդիկա» հասկացությունները,
- իմաստավորել ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաների առավելությունները և թերությունները,
- նախագծել տեխնոլոգիական քայլեր և պատրաստել տեխնոլոգիական քարտեր:

կտիրապետի.

- կտիրապետեն տեխնոլոգիական ցիկլում ախտորոշման գործընթացին,
- տեխնոլոգիական ցիկլում կ անխատեսման գործընթացին,
- տեխնոլոգիական գիտելիքներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Մանկավարժական տեխնոլոգիայի էությունը: ***Թեմա 2.*** Մանկավարժական տեխնոլոգիան և մանկավարժական վարպետությունը: ***Թեմա 3***. Մանկավարժական տեխնոլոգիայի հիմունքները: Մանկավարժական տեխնոլոգիայի պատմական արմատները: ***Թեմա 4***. Մանկավարժական

խնդիրների էությունը և առանձնահատկությունները: ***Թեմա 5.*** Մանկավարժական տեխնոլոգիայի տարրերը: Կոնֆլիկներ և վեճեր: ***Թեմա 6.*** Մանկավարժական տեխնոլոգիայի լրացուցիչ տարրերը: ***Թեմա 7.*** Ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաները: ***Թեմա 8.*** Դաստիարակության տեխնոլոգիա: ***Թեմա 9.*** Մանկավարժի մասնագիտական գործունեության կատարելագործման տեխնոլոգիա:

Մ/բ-0161126 Ուսուցման ժամանակակից մեթոդներ 5կրեդիտ

Դասախոսություն -26 ժամ, գործնական – 30 ժամ, (շաբաթական - 4 ժամ)

8-րդ կիսամյակ, *ստուգարք*

Նպատակը.

Ուսանողներին ծանոթացնել ուսուցման ժամանակակից մեթոդների տեսակներին, դրանց արդյունավետ ընտրությանը և կիրառմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

կիմանա.

- ուսուցման մեթոդների մոդեռնիզացիան,
- ԽԻԿ համակարգը,
- խթանման փուլի մեթոդները,
- իմաստավորման փուլի մեթոդները,
- կշռադատման փուլի մեթոդները,
- ուսուցման մեթոդների և տեխնոլոգիաների փոխկապակցվածությունը:

կկարողանա.

- իմաստավորել «ուսուցման ժամանակակից մեթոդներ» հասկացությունը,

- տարբերակել «ուսուցման տեխնոլոգիա» և «ուսուցման մեթոդ» հասկացությունները,
- արժևորել ուսուցման ժամանակակից մեթոդների և տեխնոլոգիաների դերը մանկավարժական գործընթացում:

կտիրապետի.

- մեթոդների ճիշտ ընտրությանը,
- ուսուցման գործընթացի նախագծմանը ժամանակակից մեթոդներով:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ուսուցման ժամանակակից մեթոդների էությունը: **Թեմա 2.** Ուսուցման մեթոդների մոդեռնիզացիան /արդիականացումը/: **Թեմա 3.** ԽԻԿ համակարգ: **Թեմա 4.** Մտագրոհ, խմբավորում, պրիզմա, մտածիր- զույգ կազմիր - քննարկիր, ձնակույտ խթանման փուլի մեթոդները: **Թեմա 5.** T -աձև աղյուսակ, գաղափարների քարտեզ, Վեննի դիագրամ, փոխգործուն նշանների համակարգ, խորանարդում, խճանկար, երեք բանալի և մեկ կողպեք, շրջագայություն պատկերասրահում իմաստի ընկալման փուլի մեթոդները: **Թեմա 6.** Քառաբաժան, խորանարդում կշռադատման փուլի մեթոդները: **Թեմա 7.** Ուսուցման մեթոդների և տեխնոլոգիաների փոխկապակցվածությունը:

Մ/բ-018 **Շեղվող վարքի մանկավարժություն** *4 կրեդիտ*

Դասախոսություն՝ 30 ժամ, սեմինար 20ժամ, (շաբաթական - 4 ժամ)

7-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ուսանողներին գաղափար տալ անձնավորության զարգացման օրինաչափությունների և շեղվող վարքի մասին:Ուսանողներին զինել շեղվող վարք

ունեցող երեխաների դաստիարակության առանձնահատկությունների, ախտորոշման և օգնություն ցուցաբերելու մանկավարժական գիտելիքներով:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կիմանա դժվար դաստիարակվող երեխաների դաստիարակության առանձնահատկությունների, ախտորոշման և օգնություն ցուցաբերելու մանկավարժական ուղիները,
- կկարողանա դժվար դաստիարակվող երեխաների հետ տարվող աշխատանքների մասին ձեռք բերած գիտելիքները և ունակությունները կիրառել գործնականում,
- կնախապատրաստվի դժվարդաստիարակելիության խնդրի հետագա ուսումնասիրություններին,
- կտիրապետի շնորհալի և դժվար դաստիարակվող երեխաներին բացահայտող ախտորոշիչ մեթոդիկաներին:

Բովանդակություն.

Թեմա 1. Դժվար դաստիարակելիությունը և նրա դասակարգումը. ***Թեմա 2*** Երեխաների և դեռահասների շեղված վարքագիծ: ***Թեմա 3.*** Մանկական անհարմարվողականության տիպաբանությունը, ընդհանուր տարբերակումը և նրա ախտորոշումը: ***Թեմա 4.*** Ուսման մեջ հետ մնացող աշակերտներ: ***Թեմա 5.*** Շնորհալի երեխաները և նրանց դաստիարակության, ուսուցման խնդիրները: ***Թեմա6***. Ընտանիքը և երեխաների հակասոցիալիզացիան ու հակահարմարվողականությունը:

Թեմա 7. Դժվար երեխաների հետ մանկավարժական աշխատանքի պայմանները դպրոցում: ***Թեմա 8*** Երեխայի և նրա մանկության սոցիալ - հոգեբանական պաշտպանվածություն:

Մ/բ-1019 **Պենիտենցիար մանկավարժություն** ***4 կրեդիտ***

Դասախոսություն՝ 30ժամ, սեմինար՝ 20 ժամ Շաբաթական 3 ժամ

7-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

1. Կարևորել դատապարտյալների ուղղման ու վերադաստիարակության և կրթության խնդիրները:

2. Ծանոթանալ այն առաջադեմ մեթոդներին, հնարներին և միջոցներին, որոնք կարող են նպաստել դատապարտյալների առողջ և ամուր կոլեկտիվի ստեղծմանը:

3. Հասարակության ուշադրությունը հրավիրել անչափահաս հանցագործների հետ տարվող աշխատանքների կարևորության վրա:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա.

- պենիտենցիար մանկավարժության մեթոդոլոգիական հիմքերը, հետազոտությունների չափորոշիչները
- դատապարտյալի հետ աշխատելու առանձնահատկությունները և դժվարությունները
- դատապարտյալի վերադաստիարակության սկզբունքները
- Մակարենկոյի կոլեկտիվի տեսությունը

Դասընթացի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա.

- ուսումնասիրել դատապարտյալի ներաշխարհը
- կազմակերպել կրթության գործընթացը դատապարտյալների համար

ճիշտ կիրառել դատապարտյալների ֆիզիկական , բարոյական, աշխատանքային և իրավական դաստիարակության մեթոդները

Դասընթացի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի.

- դատապարտյալների հետ փոխհարաբերությունների հաստատման մեխանիզմին
- վերադաստիարակության ձևերին և իրականացման եղանակներին
- Մակարենկոյի տեսության կիրառման մեխանիզմին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Պենիտենցիար մանկավարժության առարկան և խնդիրները. **Թեմա 2.** Պենիտենցիար մանկավարժությունը որպես մանկավարժության առանձին ճյուղ. **Թեմա 3.** Պենիտենցիար մանկավարժության մեթոդոլոգիական հիմքերը, հետազոտման մեթոդները. **Թեմա 4.** Պենիտենցիար մանկավարժության հիմնական հասկացությունները. **Թեմա 5.** Դատապարտյալների անձը, նրա ուղղմանը ներկայացվող չափորոշիչները. **Թեմա 6.** Դատապարտյալների վերադաստիարակության և ուղղիչ-աշխատանքների սկզբունքները. **Թեմա 7.** Դատապարտյալների ֆիզիկական, աշխատանքային, իրավական, էսթետիկական, բարոյական դաստիարակությունների էությունը, սկզբունքները և մեթոդները. **Թեմա 8.** Մանկավարժական գործընթացի առանձնահատկությունները կանանց գաղութում **Թեմա 9.** Անչափահաս դատապարտյալների բնութագիրը **Թեմա 10.** Դատապարտյալների կրթության գործընթացի կազմակերպման յուրահատկությունը ուղղիչ-աշխատանքային հիմնարկներում.

1.4.Հատուկ մասնագիտական կրթամաս

ԲԱ/բ-0959. Բնագիտություն և դասավանդման տեխնոլոգիա և մեթոդիկա 5 կրեդիտ

Դասախոսություն - 36 ժամ, գործնական – 30 ժամ, (շաբաթական – 4.5 ժամ)

8-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Ուսանողներին ծանոթացնել բնագիտության դասավանդման մեթոդներին, գաղափար տալ ինտերակտիվ, ավանդական և ժամանակակից մեթոդների մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կսովորի ավանդական և ժամանակակից մեթոդները.
- կկարողանա գործնական պարապմունքների ընթացքում ինքնուրույն կիրառել
- կսովորի դասը պլանավորել, բնագիտական թեմաների շուրջ եզրահանգումներ կատարել.
- կտիրապետի դասավանդման մեթոդներին:

Բովանդակություն.

Թեմա 1. Ներածություն: ***Թեմա 2.*** ԲԴՄ-ի մեթոդիկայի զարգացման պատմությունը:Սովետական և նախասովետական ժամանակաշրջան ***Թեմա 3***. Բնագիտության հիմնական դաստիրակչական խնդիրները, նպատակները և արդիականությունը: ***Թեմա 4.-5*** Հանրակրթական հիմնական դպրոցի բնագիտության առարկայի հիմնական ուսումնական ծրագրերը, հենքային կառուցվածքը: ***Թեմա 6-7*** Բնագիտության ուսուցման մեթոդները և մեթոդաձևերը: Տեխնոլոգիաների ներդրումը դասապրոցեսի ընթացքում ***Թեմա 8-10.*** Ավանդական մեթոդներ, դրանց կիրառման ձևերը, և արդյունավետությունը ***Թեմա11-13*** Ժամանակակից մեթոդներ, ինտերակտիվ խաղեր, կիրառման ձևերը, և արդյունավետությունը: ***Թեմա14-15*** Պրոբլեմային ուսուցում:Պրոբլեմայի իրավիճակներ, պրոբլեմային դասերի կազմակերպումը ***Թեմա16-17*** Գնահատում:Գնահատման տեսակները, կիրառումը. ***Թեմա 18-19.*** Դասի պլանավորումը ըստ ավանդական և ԽԻԿ համակարգի, դասը որպես ուսումնական աշխատանքի ձև, կազմակերպման ձևերը:. ***Թեմա 20*** *Դպրոցական դասագրքեր, չափորոշիչներ և ծրագրեր, վերլուծություններ կապված բնագիտության դսավանդման տեխնոլոգիաներին և մեթոդներին:*

Ա/բ-0377 Կերպ. հիմունքներ և նրա դաս. մեթոդիկա – 4 կրեդիտ

Դասախոսություն –16 ժամ, գործնական 24 ժամ, (շաբաթական – 3ժամ)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

6.սովորողներին ուսուցանել կերպարվեստի ուսուցման արդյունավետ ձևերին ու մեթոդներին

7.հանրակրթական դպրոցում ստեղծագործաբար մոտենալ դասավանդման հարցերին, դասերը դարձնել առավել գրավիչ

8.կերպարվեստի դասավանդման մեթոդների իմացություն

9.մեթոդական իմացությունների (տեսական և գործնական) կիրառում

5. նախորդ տարիների գիտականորեն ապացուցված կերպարվեստի դասավանդ

ման մանկավարժական արդյունավետ ձևերի կիրառման

անհրաժեշտությունը

կերպարվեստի ուսուցման գործընթացում:

Կրթական արդյունքները.

-ԳԻՏԵՆԱ՝

- Կերպարվեստի ուսուցման ձևատեսության պատմություն:
- Կերպարվեստի դասավանդման մեթոդները Հին Եգիպտոսում:
- Կերպարվեստի դասավանդման մեթոդները Հին Հունաստանում:
- Գունատեսության տեսական հիմունքներ և ներկերով աշխատելու տեխնիկան:
- Լուսաստվերի օրինաչափությունները

- ԿԱՐՈՂԱՆԱ՝

- Կիրառել կերպարվեստի ուսուցման նպատակները:
- Կերպարվեստի դասավանդման հիմնական սկզբունքները:
- Պատկերում բնօրինակից« հիշողությամբ և պատկերացմամբ

-ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝

- *հիմնական հասկացությունների բնութագրմանը,*
- *տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելուն*
- *մանկավարժական վարպետությանը:*

Բովանդակությունը.

<u>**Թեմա 1**</u> Կերպարվեստի դասի կառուցվածքը, նրա փուլերը, առանձնահատկությունները: Գծանկարի կարևորությունը կերպարվեստում£

Բնօրինակից նկարչությունը որպես ուսումնական գործընթացի հիմնական տեսակ£<u>**Թեմա 2**</u> Կերպարվեստի ուսուցման ձևատեսության պատմություն£

Կերպարվեստի դասավանդման մեթոդները Հին Եգիպտոսում: **Թեմա 3** Կերպարվեստի դասավանդման մեթոդները Հին Եգիպտոսում: **Թեմա4** Կերպարվեստի դասավանդման մեթոդները Հին Հունաստանում:**Թեմա 5** Գունատեսության տեսական հիմունքներ և ներկերով աշխատելու տեխնիկա: <u>**Թեմա 6**</u> Բնօրինակից, հիշողությամբ և երևակայությամբ նկարչ. պարապ. անցկացման մեթոդիկան: **Թեմա 7** Առարկաների բնօրինակից նկարում, առանց հաղորդելու հեռանկարչական կրճատումներ: **Թեմա 8** Առարկաների նկարում ճակատային անկյան տակ **Թեմա 9** Բնօրինակից նկարել նատյուրմորտ՝ բաղկացած երեք առարկաներից: **Թեմա 10** Լուսաստվերի օրինաչափությունները. Բնօրինակից նկարել երկրաչափական մարմիններ: **Թեմա 11** Հայկական զարդանախշեր: **Թեմա 12** Բնանկար. Բնանկարը կերպարվեստում. **Թեմա 13** Ծանոթացում հայկ. զարդանախշերի հետ **Թեմա 14** Հայկական տառատեսակներ **Թեմա 15** Ինտերյեր: Տեղեկություն ինտերյերի մասին :(կառուցողական դասընթաց):

<u>**ՖԴ և ԱԻՀ /բ 0857 Ֆիզիկական դաստիարակության տեսություն և մեթոդիկա - 2 կրեդիտ**</u>

Դասախոսություն - 12 ժամ, գործնական – 16ժամ, (շաբաթական - 2 ժամ)

6-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Այն հնարավորություն է ընձեռում ուսանողներին զինելու հատուկ գիտելիքներով, ֆիզիկական դաստիարակության միջոցների և մեթոդների ազդեցությունների համակարգերին տիրապետելու ոլորտով, շարժողական գործողությունների, նրանց բնութագրերի առանձնահատկությունների մասին: Ֆիզիկական դաստիարակության տեսություն մեթոդիկան գիտություն է մարդու ֆիզիկական դաստիարակության՝ որպես մանկավարժական գործընթացի, ընդհանուր օրինաչափությունների մասին: Ֆիզիկական դաստիարակության տեսությունը և մեթոդիկան ուսումնասիրում է ֆիզիկական դաստիարակությունը որպես հասարակական և մանկավարժական երևույթ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- Կարողանան ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- Տիրապետի ֆիզիկական դաստիարակության մեթոդիկայի և տեսության առարկային մեթոդներին,
- Կարողանան որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1- Ֆդտմ-ն որպես ուսումնասիրման առարկա: ***Թեմա 2-*** Ֆիզիկական դաստիարակության <օբյեկտ>, <սուբյեկտ> հասկացությունների դուրսբերումը: ***Թեմա 3*** Ֆդտմ առարկայի հիմնական բաժինները: ***Թեմա 4-*** Ֆ/դ.-ան հիմնական

հասկացությունները: ***Թեմա 5-*** Ֆդտմ առարկայի նպատակը և խնդիրները: Ֆիզիկական դաստիարակության առողջարարական խնդիրներ, Ֆիզիկական դաստիարակության կրթական խնդիրներ, Ֆիզիկական դաստիարակության դաստիարակչական խնդիրներ: ***Թեմա 6-*** Ֆիզիկական վարժություններ, բնության բնական ուժեր, հիգիենիկ պայմաններ: ***Թեմա 7-*** Ժամանակակից տեխնոլոգիաները որպես ֆիզիկական դաստիարակության միջոց: ***Թեմա 8-*** Ֆիզիկական վարժությունների տեխնիկա:

Ա/բ-0378 Երաժշտական դաստ. տես. և մեթոդիկա – 3 կրեդիտ

Դասախոսություն –20 ժամ, գործնական –16ժամ, (շաբաթական – 2 ժամ)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

դաստիարակել ուսանողների մոտ սեր դեպի երգչախմբային արվեստը,

զարգացնել նրանց մոտ վոկալ-խմբերգային և խմբավարական-կատարողական հմտություններ և կարողություններ,

տարրական դպրոցի «Երաժշտություն» առարկայի երգերի ծրագրային նյութի յուրացում

Կրթական արդյունքները.

-ԳԻՏԵՆԱ՝

- «Երաժտության դասավանդման տեսություն և մեթոդիկա» դասընթացի նպատակը, խնդիրները,
- առարկայի տեղը մանկավարժական գիտությունների համակարգում, կապը այլ գիտությունների հետ,
- երաժշտության դասավանդման տեսության հետազոտման մեթոդները,

- երաժշտության ժամանակակից դասին ներկայացվող պահանջները,
- երաժշտության դասը որպես երաժշտական դաստիարակության հիմնական ձև և արվեստի դաս,
- սովորողների երաժշտական գործունեության հիմնական տեսակների մնութագիրը և նրանց փոխկապակցվածությունը երաժշտության դասին
- երաժշտության դասավանդման տեսություն և մեթոդիկա ծրագրի հիմնական սկզմունքները և մեթոդները
- երաժշտական դաստիարակության մովանդակությունը կրտսեր և միջին դպրոցներում,
- երաժշտական մանկավարժական մտքի զարգացումը Հայաստանում հին ժամանակներից մինչև մեր օրերը,

-ԿԱՐՈՂԱՆԱ՝

- վարել հանրակրթական դպրոցի «երաժշտություն» առարկայի դասերը հանրակրթական դպրոցում,
- կազմակերպել և ղեկավարել դպրոցի արտադասարանային երաժշտական խմբակները՝ երգչախումբ, երաժշտաթատերական ներկայացումներ, մրցույթներ և այլն,
- կազմակերպել դպրոցականների գեղարվեստա-գեղագիտական դաստիա-րակության գործընթացը,
- զարգացնել դպրոցականների գեղագիտական ճաշակը, երաժշտական աշխարհայացքը,
- կազմակերպել միջնակարգ ուսումնական հաստատությունների երաժշտական աշխատանքները:

-ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝

- երաժշտության դասավանդման մեթոդներին, ձևերին, հնարներին

- երաժշտության համագործակցային ուսուցման նորագույն տեխնոլոգիաներին, փոխներգործուն և համագործակցային մեթոդներին,
- կատարողական արվեստի տարրերին՝ երգեցողություն, նվագարանի տիրապետում, երգչախմբի ղեկավարում, երաժշտատեսական առարկաների իմացություն և այլն,
- ավագ դպրոցի «Արվեստի պատմություն» այլընտրանքային դասընթացի բովանդակությունը,
- տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաներին:

Բովանդակությունը.

<u>Թեմա 1</u> Երաժշտությունը որպես արվեստի տեսակ և նրա դաստիարակչական գործառույթները **<u>Թեմա 2</u>** Երաժշտական արվեստի ժանրերն ու ձևերը **Թեմա 3** Երաժշտական արվեստի տեսակները: **Թեմա 4** Հնչյունի բարձրության և տևողության գրառում **Թեմա 5** Ժողովրդական, հոգևոր և աշուղական երաժշտության առանձնահատկությունները **Թեմա 6** Լադ, տոնայնություն, գամմա հասկացություններըl**<u>Թեմա 7</u>** Մասնագիտական երաժշտության կազմավորումը արտասահմանում և Հայաստանում **Թեմա 8** Հասկացություն ինտերվալի մասին**Թեմա 9** Երաժշտության դասավանդման մեթոդիկա առարկայի հիմնական խնդիրներն ու սկզբունքները**Թեմա 10** Հասկացություն ակորդի մասին: **Թեմա 11** Երաժշտության դասի բաղկացուցիչներն ու նրանց փոխադարձ կապը**Թեմա 11** Երաժշտության դասավանդման տեխնոլոգիան տարրական դպրոցում **Թեմա 12** Երաժշտության դասավանդման տեխնոլոգիան տարրական դպրոցում՝ առաջին – երկրորդ դասարաններ**Թեմա 13** Երաժշտության դասավանդման տեխնոլոգիան տարրական դպրոցում՝ երրորդ – չորրորդ դասարաններ:**Թեմա 14** Միջառարկայական կապեր**Թեմա 15** Մեղեդին և նրա կառուցվածքը:

Ա/բ-0379 Աշխատանքի ուսուցում և նրա դաս. մեթոդիկա – 4 կրեդիտ

Դասախոսություն – 16 ժամ, գործնական - 24 ժամ(շաբաթական – 2,5 ժամ)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ուսանողներին զինել գիտելիքներով, որոնց օգնությամբ նրանք ձեռք են բերում ստեղծագործական ունակություն,աշխատասիրություն, աշխատանքի կուլտուրա: Ծանոթանում են հայկական տարազի, շյուղագործության, ասեղնագործության զարգացման պատմությանը: Ստանում են տեսական գիտելիքներ թղթի և ստվարաթղթի ստացման և օգտագործման վերաբերյալ, այնուհետև այդ գիտելիքները օգտագործում են գործնականում՝ ապլիկացիոն աշխատանքներ կատարելով:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ԳԻՏԵՆԱ՝
- Աշխատանքի ուսուցում առարկան, նպատակը, խնդիրները: Առարկայի տեղը մանկավարժական գիտությունների համակարգում, կապը այլ գիտությունների հետ:
- - ԿԱՐՈՂԱՆԱ՝
- Օգտագործել աշխատանքի ուսուցման դասերի վերաբերյալ գիտելիքները, գնահատել ուսումնական և դաստիարակչական գործընթացները:
- - ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝
- Աշխատանքի ուսուցման կարևորագույն մեթոդներին, տիրապետի շյուղագործության, ասեղնագործության արվեստին: Կարողանա տիրապետել թղթով ,ստվարաթղթով աշխատելու կանոններին:

Ծանոթանա՝ ծեփակերտման համար օգտագործվող նյութերին, օգտագործման եղանակներին, մեթոդներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1 Աշխատանքի ուսուցման դասերը և նրանց նշանակությունը: **Թեմա 2** Աշխատանքի ուսուցման դասերի տեսակները և նրանց բովանդակությունը_**Թեմա 3**_Միջառարկայական կապերի պրոբլեմը դպրոցական ուսուցման մեջ: **Թեմա 4** Աշխատանքի ուսուցման բովանդակությունը տարրական դասարաններում**Թեմա 5**Աշխատասիրության ձևավորումը և ամրապնդումը **Թեմա 6** Գործվածքներով աշխատանքներ՝նրանց տեխնիկական մոդելավորումը;**Թեմա 7** Հայկական տարազի զարգացման պատմությունը: **Թեմա 8** Շյուղագործության պատմություն: Գործվածքներով աշխատանքներ: **Թեմա 9** Ասեղնագործության զարգացման պատմությունը /Մարաշի կարեր, Այնթապի ասեղնագործություն, թելքաշ ասեղնագործություն/ **Թեմա 10** Հայկական ասեղնագործություն: /Հարթկար, խաչկար, շարակար, դարձկար, մերակակար, լիցք, եզրակար պարանակար, շղթայակար/: **Թեմա 11** Ինչ է թուղթը,ինչից են ստանում թուղթը և ինչ են պատրաստում թղթից: **Թեմա 12** Կոլաժ: Զարգացման պատմությունը: Թեմա 13 Պատրաստել կոլաժ՝ օգտագործելով տարբեր ներկանյութեր, թուղթ, ստվարաթուղթ, կտավ: **Թեմա 14** Ապլիկացիա: Ուսուցման մեթոդներն ու խնդիրները: **Թեմա15** Կատարել ապլիկացիոն աշխատանքներ:

Մ/բ -020 Ներառական կրթության կազմակերպում 6 կրեդիտ

Դասախոսություն՝ 45 ժամ, սեմինար՝12,գործնական24 ժամ, շաբաթական 5 ժամ

8-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը

Ուսանողների համար բացահայտել ներառական կրթության էությունը, գաղափարախոսությունը, քաղաքականությունը, մեթոդաբանությունն ու բովանդակությունը,ուսանողներին փոխանցել ներառական կրթության տեսագործնական առաջավոր փորձը, ուսուցանել ներառական կրթության կազմակերպման օրենսդրական և մանկավարժական հիմունքները, ուսանողներին նախապատրաստել աշխատանքի նեառական դպրոցներում,լուսաբանել ներառական կրթության դրվածքը, համակարգի զարգացումներն ու զարգացման միտումները, հանրահռչակման ուղիները Հայաստանի Հանրապետությունում:

<u>Կրթական արդյունքները</u>

Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա ներառական կրթության գաղափարախոսությունը, քաղաքականությունը, հայեցակարգը, բովանդակությունը, միջազգային փորձը և սկզբունքները, ներառական կրթության որակի ապահովման և արդյունավետության բարձրացման ուղիները, միջոցները, ներառական ուսուցման կազմակերպման մեթոդիկաներն ու տեխնոլոգիաները, ներառական կրթության իրավական, օրենսդրական և մանկավարժական հիմունքները:

Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա պլանավորել, կազմակերպել և իրականացնել մանկավարժական գործընթացը և վերլուծել ծագած հիմնախնդիրները, օգտվել հանրակրթության չափորոշչից և կազմել ներառական գործընթացի կազմակերպման փաստաթղթեր, դրսևորել մանկավարժական վարպետություն և օգտվել ՀՀ օրենքներից ու նորմատիվ փաստաթղթերից:

Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի ներառական ուսուցման մեթոդիկաներին և տեխնոլոգիաներին, մանկավարժական աջակցության ձևերին, ներառական ուսուցում իրականացնող դպրոցների և

ընտանիքների համագործակցության ձևերին, աշակերտների կրթական կարիքների, նրանց գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների գնահատման գործիքակազմին:

<u>Բովանդակություն</u>

<u>Թեմա 1.</u> Ներածություն: <u>Թեմա2.</u> Ներառական կրթության նպատակահարմարությունը: <u>Թեմա 3.</u> Ներառական քաղաքականության և պրակտիկայի զարգացման կառավարումը: <u>Թեմա4.</u> Մասնագիտական զարգացման նշանակությունը ներառական կրթության համար: <u>Թեմա5.</u> Ուսուցման գնահատումը որպես որակյալ կրթության բաղկացուցիչ: <u>Թեմա6</u>. Աջակցության կազմակերպում ներառական համակարգերում: <u>Թեմա7.</u> Ընտանիքը և համայնքը որպես ներառական կրթության զարգացման ակտիվ մասնակիցներ: <u>Թեմա8</u>. Ներառական ուսուցման պլանի զարգացում: <u>Թեմա9.</u> Ֆինանսների կառավարում ներառական համակարգին աջակցելու նպատակով: <u>Թեմա10</u>. Ուսուցման գործընթացում անցումային փուլերի կառավարում: <u>Թեմա11.</u> Դպրոցում կատարվող փոփոխությունների նախաձեռնում և աջակցում: <u>Թեմա12.</u> Ներառական ուսուցմամբ կրթության հիմնախնդիրները ՀՀ-ում:

V. Այլ բաղադրիչներ

1. **Կուրսային աշխատանք (3+3=6 կրեդիտ),5-րդ, 6-րդ կիսամյակ**
2. **Ուսումնական պրակտիկա 2 կրեդիտ,2,4-րդ կիսամյակ**
3. **Արտադրական (մանկավարժական) պրակտիկա -1 (4 կրեդիտ), 7-րդ կիսամյակ**

Նպատակը.

Պրակտիկայի նպատակն է ապագա ուսուցչի մոտ ձևավորել մասնագիտական կարևոր հատկություններ, ուսանողներին մասնակից դարձնել մանկավարժական համակողմանի գործունեությանը, ձևավորել մասնագիտական հմտություններ,

որոնք անհրաժեշտ են դպրոցում հաջողությամբ աշխատելու համար:

Կրթական արդյունքները.

Պրակտիկայի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կսովորի տարբեր մեթոդների կիրառմամբ և պարապմունքների զանազան ձևերի օգտագործմամբ դասեր նախապատրաստել և անց կացնել,
2. Ձեռք կբերի մանկավարժական փորձառություն,
3. Ստացած տեսական գիտելիքները կկիրառի գործնականում:

Բովանդակությունը.

Պրակտիկայի առաջին շաբաթվա ընթացքում ուսանողը ծանոթանում է դպրոցի, հատկացված դասարանի և աշակերտների հետ կազմակերպվող դաստիարակչական աշխատանքներին: Այնուհետև պրակտիկանտն աշխատանքը տանում է համաձայն հաստատված պլանի: Մանկավարժական պրակտիկայի ամբողջ ժամանակափուլի համար ուսանողները կատարում են ուսուցչի և դասղեկի աշխատանքն իրենց մասնագիտության գծով, դասղեկի օգնականի պարտականությունները, հոգեբանա-մանկավարժական դիտումներ, ինչպես նաև այլ հասարակական աշխատանքներ դպրոցում: Վարում է ֆակուլտատիվ պարապմունքներ ըստ սովորողների հետաքրքրությունների:

Արտադրական (մանկավարժական) պրակտիկա -2 (4 կրեդիտ),8-րդ կիսամյակ

Պրակտիկան ունի իմացական և գործնական նշանակություն: Այն շատ կարևոր է ապագա ուսուցչի մասնագիտական կայացման համար:

Նպատակը՝ ծանոթացնել հանրակրթական դպրոցին ու լրացուցիչ կրթության համակարգին, նրանց նախապատրաստել այդ հաստատություններում կրթադաստիարակչական գործունեություն ծավալելուն:

Անցկացման վայրը ՝

- հանրակրթական, գիշերօթիկ, հատուկ դպրոցներ,քոլեջներ

Այդ հաստատություններում ուսանողը պետք է հանդես գա որպես առարկայի ուսուցիչ, դասղեկ,առարկայական խմբի ղեկավար,զանգվածային դասիարակչական միջոցառման կազմակերպիչ:

Խնդիրները՝

- մշակել դաստիարակչական աշխատանքի պլանները
- հարստացնել ապագա ուսուցիչների մասնագիտական կարողությունները՝ ընդգրկելով նրանց մանկավարժական ակտիվ գործընթացի մեջ
- նպաստել մանկավարժ մասնագետի իմացական և բարոյակամային արժեքավորված որակների ձևավորմանը
- ընդլայնել ապագա ուսուցչի ընդհանուր մասնագիտական գիտելիքները և կարողությունները, դրանք դարձնելով կիրառական հմտություններ
- կիրառական դարձնել և ժամանակակից գիտական պահանջներով կառուցել ապագա ուսուցչի դաստիարակչական կարողություններն ու գիտելիքները
- պարզաբանել դաստիարակչական գործունեության յուրահատկությունները, համակազմի առանձնահատկությունները /աշակերտ, ուսուցիչ, դասղեկ, ուսմասվար, տնօրեն/
- նպաստել ընտանիք-դպրոց փոխադարձ կապի զարգացմանը /կազմակերպել հանդիպումներ ծնողների հետ, հանդես գալ զեկուցումներով/
- ապագա ուսուցչի տեսական գիտելիքների փոխանցումը գործնական կարողությունների կիրառման դաշտ
- նպաստել աշակերտների հետ աշխատելու հետաքրքրությունների զարգացմանը
- կազմել աշակերտների և կոլեկտիվի բնութագիր
- ուսումնասիրել և գնահատել մանկավարժական գործընթացը, կատարել ինքնագնահատում

- ուսումնասիրել աշակերտական կոլեկտիվում ձևավորվող միջանձնային հարաբերությունները
- մասնակցել մանկավարժական խորհրդի նիստերին և ծնողական ժողովներին
- ապագա ուսուցչին ուղղորդել կատարելու մանկավարժական դիտարկումներ,հետազոտություններ, քննադատաբար իմաստավորել ուսումնադաստիարակչական գործընթացը և ուսուցիչների մանկավարժական փորձը
- ծանոթանալ դպրոցում աշակերտների հետ տարվող արտադասարանային /ֆակուլտատիվ պարապմունքներ, խմբակներ/ և արտադպրոցական /օլիմպիադա, սպարտակիադա/ աշխատանքներին
- ուսումնասիրել փաստաթղթերը /տնօրեն, ուսմասվար, դասղեկ/

Կրթական արդյունքները.

Պրակտիկայի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. ձեռք կբերի մանկավարժական փորձառություն,
2. կզարգանան նրա կարողություններն ու հմտությունները,
3. կնպաստի մասնագիտական կողմնորոշվածության վերջնական ձևավորմանը:

Բովանդակությունը ՝

Պրակտիկայի ընթացքում ուսանողները լրացնում են մանկավարժական օրագրեր, որտեղ մանրամասն գրանցված է ստացված տեղեկատվությունը: Ուսանողները ծանոթանում են համապատասխան փաստաթղթերին, հանդիպում ղեկավարների, կազմակերպիչների, մանկավարժների հետ :

Դաստիարակչական աշխատանքում ուսանող-պրակտիկանտը պետք է ուշադրություն դարձնի աշակերտների գաղափարա-քաղաքական, բարոյական, էկոլոգիական դաստիարակությանը: /կազմակերպել բանավեճեր, արշավներ, միջոցառումներ/:

Պրակտիկայի ընթացքում ուսանողը պետք է ձեռք բերի դաստիարակչական աշխատանքի կազմակերպման անհրաժեշտ հմտություններ և կարողություններ, տիրապետի այն կազմակերպելու ժամանակակից ձևերին ու մեթոդներին:

Պրակտիկայի հաշվետու փաստաթղթեր՝ մանկավարժական պրակտիկայի օրագիր, հաշվետվություն պրակտիկայի բովանդակության և գնահատման մասին:

3.Ավարտական որակավորման քննություն (7 կրեդիտ), 8-րդ կիսամյակ